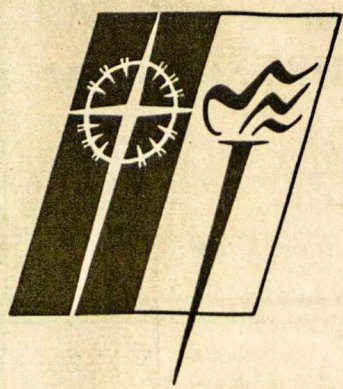

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 23 (2518) 1998 BIRŽELIS-JUNE 2 • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS - LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA • NUMERIO KAINA - \$1

Laikytis drauge

Vienos šeimos vaikai ir užaugę labai gražiai bendravo. Buvo kreiptasi į tėvus prašant paaiškinimo, kaip tai atsitiko. Tėvų atsakymas buvo: visi laikėmės drauge.

LAIKYTIS drauge – tai nematoma, bet didelė jėga. Ji padaro tai, ko jokios pastangos neįveiktų. O kreipiant savo gyvenimo turinį kokia nors specialia linkme, vienminčiams laikytis drauge yra būtina. Ir mūsų lietuviškasis gyvenimas išsiviję yra kažkas specialaus ir skirtingo gyvenamojo krašto sanklodoje. Užtat laikymasis drauge, glaudesnis bendravimas sukuria stiprią ašį, apie kurią sukasi visi mūsų tautiniai poreikiai. Ypač tai svarbu augančiam lietuviškam jaunimui, pradedant net pačiais mažaisiais, kurių pirmosios draugystės paveikiai atsiliepia tolimesnėje amžiaus raidoje, o bendruomeninė prasme labai prisideda prie lietuviybės išlaikymo. Juo ilgiau lietuviškas augantis jaunimas tarpusavy bendrauja, juo didesnė galimybė ir toliau laikytis drauge bei jungtis į savąją veiklą. Todėl visi užmojai savuosius teikti prie savųjų yra labai remini. Kai kalbame apie paramą, dažniausiai įsivaizduojame pinigus. Taip – jų reikia visur. Tam tikru būdu jie gali tapti net kai kurių susibūrimų jungtimi. Jie gali praplėsti veiklos sritį, pagerinti pačią darbuotę, sudaryti palankesnes sąlygas veikėjams reikštis. Tačiau laikantis drauge reikia kai ko ir daugiau. Pirmiausia – reikia paskatinimo, einančio ir iš viršaus, ir iš apačios. Ir tėvai, ir vadovai, ir bendraamžiai čia turėtų veikti sutartinai. Bet koks ir bet kieno neigiamas požiūris į bendrą veiklą gali viską suardyti.

VASAROS stovyklos yra nepakeičiama ir seniai išbandyta priemonė padėti jaunimui laikytis drauge. Jos vis dar sutraukia nemažus būrius stovyklautojų. Nors išsivija po penkiasdešimt metų palengva rieda mažėjimo ir siaurėjimo linkme, kai kuriose vasaros stovyklose jaunimo skaičiai išsilaiko beveik tie patys. Tai rodo, kad naujoji (jau kone šimtu nuošimčių trečioji) karta gana aktyviai sukrutusi pakeisti besitraukiančius. Tuo reikėtų tik džiaugtis ir vieniems kitus skatinti, kad tas teigiamas vyksmas kaip galima ilgiau tęstųsi. Žinoma, neapsieinama ir be pesimistinių balsų. Girdi, lietuvių rengiamos jaunimo stovyklos jau pradeda prarasti lietuviškumą: daug mažiau bedainuojama grynai lietuviškų dainų, laukų pasirodymai nebeturi jokio tautinio charakterio, dauguma jų yra kažkokios nevykusios TV programų kopijos, o jau lietuvių kalba praktiškai išstumta iš stovyklinio gyvenimo ir tik bereikalinga susikalbėti su vyresnio amžiaus žmonėmis. Tokios ir panašios pastabos iš tikrųjų nėra be pagrindo – stovyklinis pasaulis jau yra žymiai pasikeitęs, jei jį lygintume, sakykim, su šeštojo dešimtmečio stovyklomis. Matome kitokią tikrovę, kurios nei slėpti, nei kaip nors teisinti nebūtų prasminga. Tačiau toji tikrovė neturėtų turėti nuvertinamojo tikslo. Įvykę ir vis vykstantys pokyčiai yra išsivijimo gyvenimo raidos išdava. Ir tik ją atitinkamai įvertinant yra įmanomi tikslūs sprendimai. Stebinti savasias jaunimo stovyklas blogas sprendimas būtų: jei nebegalima visko, tai yra geriausias lietuviškumo, tada nebereikia nieko. Išsivijos sąlygomis augindami jaunąją kartą turime atsiboti nuo bet kokių kraštutinių. Č.S.

KANADOS ĮVYKIAI

Puola premjerą

Ontario premjeras Mike Harris tvirtina neaškanantis ankstyvą rinkimų, nes turi dar svarbių uždavinių atlikti. Vienas iš pagrindinių – tai atnaujinti finansavimo tvarką socialiniams rūpybos programoms, kad federacinė valdžia negalėtų vienašališkai mažinti joms paramos. Premjeras pastaruoju metu susilaukė daug kritikos, ypač iš Naujųjų demokratų partijos vadovo Howard Hampton, kuris puolė premjerą įsisteigę "Jobs and Investment Board". Šios tarybos pirmininku paskirtas buvęs premjero sekretorius David Lindsay. Tarybos biudžetas siekia \$4 mln., kas yra nepriimtina aukšta suma šiuo metu, kai žiauriai mažinamos lėšos ligoninėms, mokykloms ir universitetams. Tarybos didžiausias pasiekimas ligšiol buvo išplatinta \$750,000 kainavusi reklama, girianti vyriausybės darbus ir jos įvestą mokesčių sumažinimą.

M. Harris taip pat neseniai pranešė, kad nebus įgyvendinti kai kurie jo partijos rinkiminio vajeus metu padaryti pažadai. Tada buvo pasakyta, kad bus parduodamos įvairios provincinės nuosavybės ir bendrovės, kaip LCBO, TVO ir tam tikros žemės. Dabar jis teigia, kad LCBO, valdant alkoholinių gėrimų pardavinėjimą, pavyzdinčiai veikia. Tačiau dėl TVO, vy-

riausybės finansuojamos televizijos stoties, sprendimas dar nepadarytas.

New Brunswick provincijos nauju premjeru gegužės 2 d. Liberalų partijos suvažiavime išrinktas Camille Theriault. Jis yra pirmas prancūzakalbis premjeras šioje provincijoje per 28 metus. Jis žada remti Kanados vienybę, nebijos Kvebekui pareikšti savo nuomonės dėl dvikalbiškumo. Tačiau jo pirma užduotis bus išspręsti čiabuvių miškų kirtimo teises valstybinėse teritorijose (Crown land).

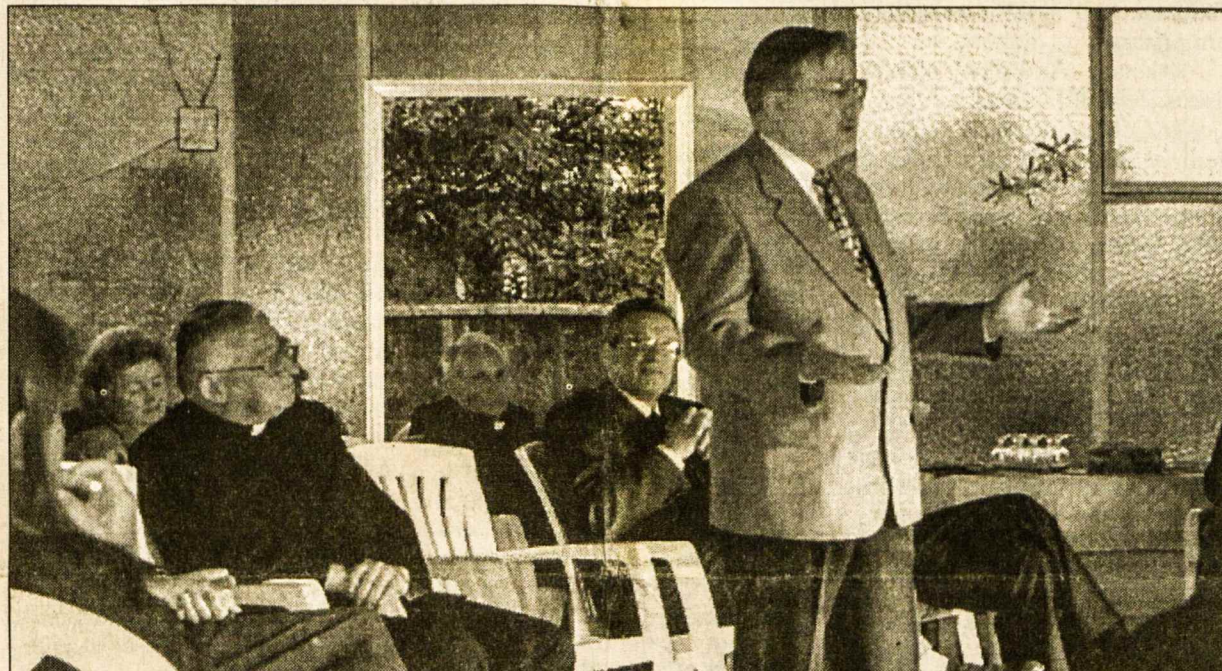
Kanados užsienio reikalų ministeris Lloyd Axworthy pranešė, kad JAV sutiko iki 2006 m. pasirašyti Otavos sutartį, uždraudžiančią minų vartojimą. Ministeris tikisi, kad JAV sutartį pasirašys anksčiau, nes nepriimtina naudotis ginklu, kurį daugelis pasaulio kraštų laiko nelegaliu.

L. Axworthy paskyrė Jill E. Sinclair ambasadore minų panaikinimo reikalams. Taip pat yra sudaryta "Mine Action Team" grupė, su kuria ji dirbs stengiantis užtikrinti, kad laikomasi sutarties nuostatų.

Kvebeko premjeras Lucien Bouchard prekybos misijos JAV-ėse metu nustebo daugelį jo politiką pažįstančių pasiskelbdamas, jog Montrealis yra (Nukelta į 8-tą psl.)

Lietuvos prezidentas VALDAS ADAMKUS Romoje susitikime su vietos lietuviais gegužės 17 d. Sekančią dieną jį priėmė Šv. Tėvas Jonas Paulius II. Prezidento dešinėje – Lietuvos atstovas Vatikui KAZYS LOZORAITIS, kairėje – ambasadorius ROMANAS PODAGĖLIS. Nuotr. V. Staškevičiaus

Romoje lankėsi ir Lietuvos seimo pirmininkas prof. VYTAUTAS LANDSBERGIS. Jis tarėsi su Italijos valdžios žmonėmis abu kraštus liečiančiais klausimais. Nuotraukoje svečias kalba "Villa Lituania" viešbutyje vietos lietuviams. Šalia jo – ambasadorius ROMANAS PODAGĖLIS, kairėje – Šv. Kazimiero kolegijos rektorius prel. ALGIS BARTKUS. Nuotr. V. Staškevičiaus

Tėvynės sąjunga pasilieka vieninga

Po Tėvynės sąjungos (konservatorių) kandidato pralaimėjimo prezidento rinkimuose krašto ir išeivijų spaudoje pasirodė spėjolijoms, esą partijoje gali įvykti skilimas. "The Baltic Times" Vilniaus bendradarbis Rokas M. Tracevskis gegužės 7-13 nr. aprašo gegužės 1 d. įvykusią partijos konferenciją

VYTAUTAS P. ZUBAS

Šiuo metu konservatoriai yra absoliuti valdančioji partija: jie turi daugumą seime ir pirmąją daugelįje savivaldybių. Nuolatini nesutarimai tarp partijos vadų – ideologo seimo pirmininko Vytauto Landsbergio ir pragmatiko min. pirmininko Gedimino Vagnoriaus – davė pagrindą gandams apie galimą partijos skilimą. Gegužės 1 d. įvykusi konferencija tuos gandus paneigė.

Vietos spaudoje dažnai rašė apie partijos vadų nesutarimą. Naujaisias viešas ginčas buvo dėl Europos reikalų ministerijos panaikinimo. V. Landsbergis norėjo ministeriją išlaikyti. Vagnorius pritarė prezidento Valdo Adamkaus siūlymui ministeriją panaikinti. "Sunku išvengti įtampos, kai partija turi du vadus,"

Lietuvos prezidentas VALDAS ADAMKUS kalba Romos lietuviams "Villa Lituania" viešbutyje gegužės 17 d. Sakė š. m. rudenį lankysis Niujorke ir kalbės Jungtinių Tautų visumos posėdyje. Į Romą prezidentas atvyko su gausia delegacija ir vienuolika žurnalistų. Nuotraukoje matyti Šv. Kazimiero kolegijos rektorius prel. ALGIS BARTKUS, ALMA ADAMKIENE, ambasadorius ROMANAS PODAGĖLIS ir kt. Nuotr. V. Staškevičiaus

sako buvęs min. pirm. Aleksandras Abišala. Opozicinės darbių partijos atstovas seime Gediminas Kirklis mano, kad "konservatoriai gali skilti, jei neduos daugiau laisvės partijos narių diskusijoms".

Tėvynės sąjungos (konservatorių) partija įsisteigė 1993 m. gegužės 1 d. Pilnas jos pavadinimas – yra "Tėvynės sąjunga (Lietuvos konservatoriai)". Nuo 1993 m. konservatoriai kontroliuoja daugumą savivaldybių. Kartu su krikščioniškos demokratijos po 1996 m. rinkimų turi absoliučią daugumą seime. Per penkis savo gyvavimo metus pralaimėjo tik vienus rinkimus. Tai atsitiko 1997 m. prezidento rinkimuose, kai V. Landsbergis liko trečiuoju.

Lietuvoje konservatoriai yra gausiausia partija, turinti 18,000 narių su skyriais Amerikoje, Kanadoje ir kituose kraštuose. Stebėtojų nuomone, partijos skili-

mas pakeistų politinį Lietuvos žemėlapią. Dėl to visi nekantriai laukė šitos konferencijos, šaukiamos neva paminėti penkmečio sukakčiai. Gegužės 1 d. beveik 300 dalyvių susirinko į Vilniaus dramos teatrą. Sceną puošė partijos ženklas su skaičium "5" ir tautinio Lietuvos medžio ažuolo lapai. Konferencija turėjo parodyti, kad partijos vienybė tvirta kaip ažuolas.

Partijos veikėja, buvusi kino aktorė Nijolė Ožylė sakė: "Partija galina, kaip didžiausia Lietuvos upė Nemunas". Ji teigė, kad vidinės diskusijos partiją tik stiprina. Partijos vadai taip pat paneigė skilimo pavojų. "Jau keletas metų kažkas bando Tėvynės sąjungoje sukelti vidinius nesutarimus. Jūs dėl to nesijaudinkite: vienas ir tas pats žmogus negali būti ir seimo pirmininku, ir ministeriu pirmininku. Atsakomybė už Lietuvą yra svarbiau nei ginčai tarp kolegų. Jokių nesutarimų nėra ir niekada nebus. Valsybės reikaluose mes turime vieną ir tą pačią politiką" – kalbėjo V. Landsbergis.

G. Vagnorius tą patį kartojė, pridurdamas, esą "maži nesutarimai ir neapgalvoti pareiškimai" kenkia partijos įvaizdžiui. Andrius Kubilius, pirmasis seimo pirmininko pavaduotojas, taip pat pasisakė dėl konservatorių partijos įvaizdžio: "Į dešinę nuo centro besiorientuojantys balsuotojai žiūri į mus kaip į kraštutinę dešiniųjų partiją vien tik dėl mūsų kalbų". Jis teigė, kad tą įvaizdį stiprina "mūsų griežtas antikomunistinis nusistatymas, kai kalbam apie netolimą Lietuvos praeitį". Kubilius pabrėžė, kad partija seka nuosaikią į de-

(Nukelta į 2-ą psl.)

Savaitė Lietuvoje

Vadovai susitiko Lenkijoje

Gegužės 24 d. Lietuvos, Lenkijos ir Ukrainos prezidentai Valdas Adamkus, Aleksandras Kwasniewski ir Leonidas Kučma susitiko Lenkijos Žesuvo mieste po ten vykusio ekonominio forumo, kuriame dalyvavo visų trijų valstybių verslininkai. V. Adamkus savo kalboje ragino šias valstybes glaudžiau bendradarbiauti, verslininkams daugiau prekiauti ir investuoti į Lietuvos ūkį, rašo "Lietuvos rytas". Jis pabrėžė, jog Lenkijai ir Ukrainai tenka ypač svarbus vaidmuo sprendžiant Rytų ir Vidurio Europos ateitį. Jo manymu, būtina efektingai ir vaisingai išnaudoti esamas regionines struktūras. Jis pareiškė pagidavimą, kad būtų parengta Lietuvos ir Ukrainos laisvosios prekybos sutartis, atitinkanti Pasaulio prekybos organizacijos, CEFTA ir Europos sąjungos reikalavimus.

Lietuvos delegacijos verslininkai susitikime su Lenkijos prezidentu pabrėžė, jog šių dvių valstybių ekonominių ryšių sustiprinimui kliudo pasienyje susidarancios krovinių transporto didelės eilės.

Seimo pirmininkas Latvijoje

Seimo pirmininkas Vytautas Landsbergis gegužės mėn. lankėsi Rygoje, kur susitiko su Latvijos prezidentu Gunčiu Ulmaniu, ministeriu pirmininku Guntaru Krastu, seimo pirmininku Alfredu Čepaniu, užsienio reikalų ministeriu Valdiu Birkavu bei užsienio bei Europos reikalų komitetų nariais, skelbia ELTA. Jis siūlė, kad abiejų kraštų parlamentams ir komitetams reikėtų daugiau bendrauti, pasitarti, dalintis patirtimi.

V. Landsbergis pažymėjo, kad Latvija iki šiol nepateikė Lietuvai sovietmečiu jūroje žvalgytų telkiniu žemėlapių, saugomų Rygoje, nors teisė viską žinoti apie Baltijos jūros šelfą (sėklumą) yra bendra. Jis teiravosi apie padarytą pažangą nustatant jūros liniją tarp Lietuvos ir Latvijos, pabrėžė, kad ekonominių zonų atskyrimo klausimo nederėtų laikyti sienos problemomis.

Patvirtinta sutartis

BNS skelbia, jog Lietuvos seimas gegužės 21 d. patvirtino sutartį dėl bendro Baltijos kraštų bataliono BALTBAT. Ji bus pasirašyta 1997 m. gruodžio mėn. Taline. Bataliono steigimas ir rengimas apibrėžtas 1994 m. sutartyje "Dėl jungtinio taikos palaikymo dalinio kūrmo ir formavimo". Iškilus problemoms dėl bendro vadovavimo mechanizmo, kitoje valstybėje tarnaujančio karinio personalo statuso bei drausminių pažeidi-

my taikymo, kurie nereguliuojami kitomis sutartimis ar įstatymais, reikėjo parengti dar vieną sutartį jų sprendimui.

Naujas vidaus reikalų ministeris

ELTA praneša, kad gegužės 21 d. atsistatydino "dažnai kritikuojamas ir pastaruoju metu su premjeru nesutariantis" vidaus reikalų ministeris Vidmantas Žiemelis. Ministerio pirmininko Gedimino Vagnoriaus pareiškimu, jis atleidyamas už "blogai organizuotą kovą su nusikalstamumu ir blogą kadru parinkimo politiką". Kaip rašo "Lietuvos aidas", G. Vagnorius ministerį apkaltino šantažu bei ryšiais su nusikalstamu pasauliu, "pareiškė pats atsistatydinsiąs, jei kitu būdu nepavyks atstatyti V. Žiemelio".

Jo pareigas laikinai ėjo teisingumo ministeris Vytautas Pakalniškis. Po poros dienų prezidentas Valdas Adamkus, gavęs G. Vagnoriaus pasiūlymą, naujuoju vidaus reikalų ministru paskyrė 40 metų teisininką valstybės konsultantą Stasį Sedbarą. Jis turi teisininko išsilavinimą, 1993-1996 m. buvo Konstitucinio teismo teisėjas, po to paskirtas vyriausybės dirbančių valstybės konsultantu teisės klausimais. Jo teigimu, vienas pirmųjų rimtesnių darbų bus išsiaiškinti apie mokesčių įplėsių pareigas, taip pat surinkti VR ministerijon naujų žmonių.

Gerins kelius

"Lietuvos aidas" (nr. 89) praneša, kad Europos investicijų bankas numato suteikti 40 mln. eurių paskolą Lietuvos žvyrkelių projektui finansuoti. Iš Lietuvoje esančių 21,000 km. valstybinių kelių beveik pusę sudaro žvyrkeliai. Numatoma išasfaltuoti apie 900 km. kelių. Bendra investicijų suma šiam projektui įgyvendinti siekia 352 mln. litų, kurių pusę sudarys Europos investicijų banko paskola ir pusę – Kelių fondo lėšos. Paskola suteikiama 18 metų. Penkeri metai skiriamieji projektui įgyvendinti, o 13 – paskolai grąžinti. Manoma, kad investicijos atsipirks per 4 metus. Bus sukurta 160 naujų darbo vietų.

Pratybos Danijoje

ELTA praneša, kad gegužės 18 d. Danijoje prasidėjo tarptautiniai mokymai, kuriuose dalyvauja Lietuvos ginkluotosios pajėgos. Mokymuose "Cooperative Jaguar" dalyvauja 3000 iš 17 ŠAS (NATO) ir jos "partnerių" valstybių. Vyksta taikos palaikymo bei įvedimo operacijų mokymai jungtinėms sausumos, oro ir jūros pajėgoms. Pirmą kartą tokioje programoje dalyvauja ir Rusijos sausumos pajėgos. RSJ

Šiame numeryje

Laikytis drauge

Labai remini užmojai savuosius teikti prie savųjų

Tėvynės sąjunga pasilieka vieninga

Lietuvos konservatoriai – didžiausia partija su skyriais išeivijoje

Lietuvos kelias į Šiaurės Atlanto sąjungą

Maska atvirai skelbia apie Vašingtono daromą klaidą

"Lietuva tyko dar daugiau pavojų"

Po rinkimų vieni džiaugiasi išrinktoju, kiti apgailestauja

Baltijos valstybių užgrobinimas

Lietuvoje buvo rinkta medžiaga apie nusikalstamą politiką

Diplomatinė veikla okupacijų metais

Buvo atsiliepiu, kad daug informacijos yra apie Lietuvą

Trijų kartų šventė

Toronto Maironio mokyklos 50-mečio minėjimas

Marcelijus Martinaitis – kaimo augintinis

Jis sugebėjo išlikti savitas per visą agresijos laiką

Lietuvių operos choras

Choristų buvo tiek daug, kad jie vos tilpo scenoje

TEVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada.
Tel. 905 275-4672. FAX 905 275-6755. E-mail: tevzib@pathcom.com

Canada Post Registration nr. 509 Sales Product Agreement nr. 1001760
LEIDĖJAS: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai".
REDAGUOJA: kun. dr. Pr. Gaida, Vyt. Kastytis, R. Sakalaitė-Jonaitienė, Č. Senkevičius, G. Gaizutienė. Metinė prenumerata – \$42, pusmetinė – \$21, rėmėjo – \$52, garbės – \$62. Oro paštu į užjūrius – \$135. Amerikoje – JAV dol. Pavieniai nr. – 1 doleris. Adresų keitimo reikalu kreiptis į "TŽ" administraciją. Skelbimai ruošiamam nr. priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.
Tėviškės žiburiai (The Lights of Homeland, USPS 740-550) is published weekly, except 1st and 2nd week in August and 4th week in December by Lithuanian Canadian R.C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc., 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Phone: 905 275-4672. U.S. office of publication, Lewiston, NY 14092. Subscriptions: regular \$42.00, supporter \$52.00, honorary \$62.00 per year. PERIODICALS Postage paid at Lewiston, NY. US POSTMASTER: send address changes to: "Tėviškės žiburiai", P.O. Box 1195 Lewiston, NY 14092. CANADA POST: send address changes to 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3. Printed in Canada. ISSN 0040-4063.

RELIGINIAME GYVENIME

Tarptautinės gyvybės dienos proga š.m. balandžio 26 Kaune buvo surengta konferencija "Ištikimybė Hipokratui". Pradėta Mišiomis Kauno arkikatedroje bazilikoje. Posėdžiai vyko kunigų seminarijoje. Per pamokslą arkivysk. S. Tamkevičius priminė šv. Petro žodžius, kad labiau reikia klausyti Dievo negu žmonių, pabrėžė šv. Tėvo raginimą atkreipti dėmesį į nusikaltimus prieš negimusią gyvybę. Katalikų Bendrija niekada nepritarsianti ir neigianti bei nepagydomai sergančių žmonių entanazijai (numarinimui).

Seminarijos rektorius vysk. R. Norvila sakė, kad mokslo laimėjimai išgelbsti daug gyvybių, tačiau leidžia ir laisvai elgtis su žmogaus jausmais ir prigimtinė teise. Prof. V. Grabauskas pastebėjo gydymo žodžių svarbą. Gyd. N. Liobikienė ryškino šeimos reikšmę Kat. Bendrijos ir tautos gyvenime. Tačiau be valstybinės paramos tai sunkiai įmanoma. Demokratija nesanti vertingesnė, jei ji nesiremia tiesa, morale, meile ir atsakomybe. Doc. gyd. A. Šaulauskienė pabrėžė, kad žmogus nėra gyvybės kūrėjas, todėl negali būti nė jos šeimininkas.

Apie pusantro šimto gydytojų priėmė atnaujintą Hipokrato priešais. Gydytojos O. Intaitė-Andriuskevičienė ir N. Liobikienė buvo įteikti Pasaulio gydytojų federacijos "Už žmogaus gyvybę" Lietuvos dr-jos garbės raštai.

Ringins baigėsi berniukų choro "Vargėlis" giesmių. Konferenciją rengė Kauno arkivyskupija, gydytojų federacija "Už žmogaus gyvybę", Kauno "Caritas", Lietuvos šeimos centras, Kauno sveikatos skyrius.

Gyvybės gynimo diena įvyko Domeikavoje š.m. balandžio 26 d. Atidengtas paminklas negimusiai gyvybei atminti. Minėjimas pradėtas Mišiomis, kurias aukojė vysk. V. Michlevičius, klebonas kun. R. Skrinškas ir kun. V. Jalinskas, pasakė ir pamokslą, kuriame pabrėžė, jog pernai Lietuvoje padaryta apie 60,000 abortų. Paminklą atidengė rajono meras D. Jankauskas, pašventino vysk. V. Michelevičius. Dainavo ir giedojo vaikų chorai.

Krikščioniškosios filosofijos ir antropologijos studijų centro steigimo klausimais š.m. balandžio 29 d. Šiaulių universitete įvyko to un-to vadovybės ir šiaulių vysk. E. Bartulio susitikimas. Dalyvavo rektorius V. Laurutis,

prof. A. Žygas, prarektorius, Pedagogikos ir Socialinių mokslų fakultetų atstovai. Nutarta sudaryti ir plėsti bendradarbiavimą tarp katalikiškos pedagogikos pajėgų ir miesto akademinės visuomenės. Prof. A. Žygas skaitė paskaitą apie krikščioniškosios antropologijos pagrindinius principus. Vyskupas priminė, kad pasaulis blogas vien tik dėl to, kad žmogus nemylti. Kristus išlaisvina, ir tik laisvas žmogus jaučia atsakomybę. Prof. A. Žygas savo paskaitoje pabrėžė kančios įprasminimą ir pabaigoje pasidžiaugė, kad vyskupo apsilankymas universitete simbolizuoja religijos ir mokslo neprieštarumą. Per Mišias šv. Petro ir Povilo katedroje giedojo Kauno religinės muzikos mokyklos choras "Pastoralė".

Palaimintojo J. Matulaičio namuose Kaune š.m. balandžio 25 d. įvyko Lietuvos moterų vienuolių aukštesniųjų vyresniųjų konferencijos narių visuotinis suvažiavimas. Dalyvavo 17 vienuolių vyriausiosios, Kauno arkivysk. S. Tamkevičius ir apaštališkasis nuncijus arkivysk. dr. E. J. Ender, pareiškęs norą geriau susipažinti su Lietuvos seserų gyvenimu, pabrėžęs jų veiklos svarbą. Namų koplyčioje su arkivysk. S. Tamkevičiumi koncertavo Mišias. Po Mišių konferencijos pirm. ses. A. Pajarskaitė apžvelgė Lietuvos moterų vienuolių veiklą. Finansinę ataskaitą pateikė ses. J. Bartulytė. Išrinkta nauja konferencijos taryba, kurios pirmininke tapo ses. A. Dalgėdaitė, pavaduotoja ses. A. Pajarskaitė. Pasak pastarosios, svarbiausias uždavinys esąs narių ugdymas ir mokymas, kad seserys sugebėtų vykdyti savo pareigas.

Arkivysk. S. Tamkevičiaus ir mons. A. Svarinsko 15 metų sužemimo sukaktį š.m. gegužės 5 d. Žemės ūkio rūmuose Kaune paminėjo tautininkai. Minėjime kalbėjo A. Intas "LKB Kronikos" ir Tikičiųjų teisių gynimo k-to veiklą įvertino kaip svarbų ir istorinį įnašą į tautos atgimimą. Išėjimo "Kronika" buvo išversta į anglų, prancūzų, ispanų kalbas ir platinama 138-iose valstybėse. Apie sągumiečių vykdytas kratas, tardymus bei persekiojimus papasakojo Tikičiųjų teisių gynimo k-to narys kun. A. Keina, prisiminęs kun. J. Zdebskį, kun. B. Laurinavičių, vysk. J. Steponavičių. Minėjime dainavo Politinių kalinių s-gos choras.

PADĖKA

A+ A

ALFONSAS SELIOKAS

mirė 1998 m. gegužės 1 d

Nuoširdžiai dėkojame kun. A. Simanavičiui, OFM, kun. Pijui Šarpnickui, OFM, kunigui E. Putrimui už pamaldas šventovėje, kun. Pijui Šarpnickui, OFM, už maldas laidotuvių koplyčioje ir už palydėjimą velionies ir lietuvių kapinės. Dėkojame D. Radkei už giedojimą šventovėje ir Lilijai Turūtaitei už giedojimą laidotuvių koplyčioje.

Ypatinga padėka kun. Pijui Šarpnickui, OFM, už velioniu parodytą dėmesį, lankymą jo namuose, ligoninėse ir senelių namuose per septynių ir puse metų. Dėkojam už jo pagalbą šeimai planuojant laidotuves.

Esame dėkingi karsto nešėjams. Dėkojame aukojusiems šv. Mišioms, atnešusiems gėles, pareiškiusiems užuojautą, dalyvavusiems pamaldose koplyčioje ir šventovėje, palydėjusiems į šv. Jono kapines Mississaugoje. Dėkojame J. Gurklienei už skanius pietus ir ponioms už pyragus.

Visiems dėkingi –
duktė Elvyra ir žentas Antanas Šelmiai

Žygiuoja Lietuvos kariuomenės daliniai Lietuvos prezidento VALDO ADAMKAUS inauguracijos iškilmėje

Lietuvos kelias į Šiaurės Atlanto sąjungą

JUOZAS VITĖNAS

Šiaurės Atlanto sąjunga (ŠAS-NATO) dabar sudaro 16 valstybių. Naujoms valstybėms priimti pirmiausia reikia, kad šios sąjungos vadovybė jas pakviestų, o po to visų tų 16 valstybių parlamentai tam pritartų. Amerikos senatas 1998 m. balandžio 30 d. 80 balsų prieš 19 pritarė Lenkijos, Vengrijos ir Čekijos priėmimui. Iki šiol tokį pritarimą yra priėmusi Kanada, Vokietija, Danija ir Norvegija. Tikimasi, kad ir kitos valstybės tam pritaris.

Vykstant Amerikos senate diskusijoms dėl Lenkijos, Vengrijos ir Čekijos priėmimo į ŠAS, vieni senatoriai teigė, kad tai patarnautų Amerikos saugumo interesams, sustiprintų demokratiją Europoje ir padidintų 200,000 karių ŠAS pajėgas. Naujų narių priėmimo priešininkai tvirtino, kad ŠAS plėtimas supriešintų ją su Rusija, pakentkų Rusijos ir Amerikos ginkluotės sumažinimo deryboms ir sukurtų naują skiriamąją liniją – naują geležinę uždangą per Europą, o sen. P. Moynihanas net išpėjo, kad ŠAS plėtimas jį žiebs naują šaltąjį karą – branduolinį karą.

Rusijos reakcijos ilgai laukti nereikėjo. Maždaug po savaitės Rusijos gynybos ministerija paskelbė pareiškimą, kuriame sakoma, kad JAV padarė "lemtingą klaidą", pirtardamos ŠAS plėtimui, ir kad tai gali turėti "ypač neigiamų" istorinių pasekmių.

Amerikos senato sprendimui pritarti Lenkijos, Vengrijos ir Čekijos priėmimui į ŠAS daug, jei ne lemiamos, reikšmės turėjo prez. Clinton'o pastangos. Valstybės departamente buvo sudaryta speciali tarnyba rūpintis, kad senatas balsuotų už minėtų trijų valstybių priėmimą į ŠAS. Ši tarnyba palaikė ry-

šius su 19 Amerikos etninių grupių, kurios yra susibūrusios į Rytų ir Vidurio Europos ateivių koaliciją. Ji laiškais ir kitomis priemonėmis ragino senatą pritarti naujų narių priėmimui. Tai galėjo turėti nemažą poveikį, nes šiais metais bus renkami atstovų rūmai ir dalis senatorių. Lietuviai taip pat prisidėjo prie šio vairo.

1999 m. balandžio mėn. Vašingtone įvyks ŠAS vadovų pasitarimas, kuriame bus svarstomas naujų narių priėmimas. Kaip žinoma, devynios valstybės prašosi priimamos į ŠAS, jų tarpe ir Lietuva.

"Sekantį kartą ŠAS plėtimas bus sunkesnis" straipsny M. Garrett ir T. Omestad (U.S. News & W. Rep., May 11) rašo, kad dėl naujų narių priėmimo JAV ir jų sąjungininkai susiduria su dilema: ŠAS ribų prartinimas prie Rusijos sienų labai ją supriešintų su Rusija, o dabar, sustabdžius ŠAS plėtimą, Baltijos valstybės ir dalis Rytų Europos paliktų už ŠAS durų, ir tai, anot autorių, aiškiai parodytų, kad šios šalys paliekamos Rusijos įtakos sferai. Todėl esą nenuostabu, kad daug žmonių Vašingtone norėtų nutarimą dėl naujų narių atidėti, formaliai paliekant jiems duris atviras. Sen. J. Biden pasakė, kad senatė vyrauja nuomonė pažiūrėti, kaip veiks dabartinis nutarimas, o skubėti nesą reikalo.

Rusijos karinių specialistų nuomone, ŠAS plėtimas priverstų ją labiau pasikliauti trumpo nuotolio branduoliniais taktiniais ginklais. Straipsnio autorių nuomone, tai būtų ypač pavojinga Baltijos valstybėms, nes Vakarų kariškių nuomone ŠAS galėtų savo saugumo garantijas užtikrinti tikrai įrengdama savo branduolinius ginklus tiesiog prie Rusijos sienos.

Tai, be abejonės, padidintų

Tėvynės sąjungos (konservatorių) konferencijoje Vilniuje. Dešinėje – partijos vadas prof. VYTAUTAS LANDSBERGIS

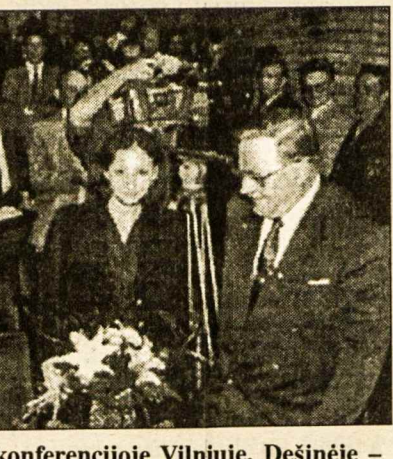
Tėvynės sąjunga pasilieka...

(Atkelta iš 1-mo psl.

šinę nuo centro liniją, ir balsuotojams tai turi būti išaiškinta.

Konferenciją sveikino krikščionių demokratų vadas Algirdas Saudargas, užsienio reikalų ministeris. Jo partija visada buvo ištikima konservatorių sąjungininkė, nors paskutiniu laiku buvo kilęs nesutarimas dėl naujo švietimo ministerio. (Buvęs švietimo ministeris Zigmantas Zinkevičius į naują kabinetą nebeatėjo. Jis atstovavo krikščionims demokratams, V. Z.). A. Saudargas nepaminėjo, kad gegužės 1 d. Vagnorius švietimo ministeriu pakeitė konservatorių poetą Kornelijų Platelį. Krikščionys demokratai visada siekė švietimo ministeriją išlaikyti savo žinioje.

Konferencija parodė, kad

Tėvynės sąjungos (konservatorių) konferencijoje Vilniuje. Dešinėje – partijos vadas prof. VYTAUTAS LANDSBERGIS

konservatorių partija neketina skilti. "Opozicija ir žiniasklaida jau grojo gedulo maršus, klausydama gandų apie partijos skilimą. Tačiau vienu apgailestavimui, kitų džiaugsmui Tėvynės sąjunga pasiliko vieninga" – sakė konservatorių seimo narys Alfonsas Bartkus.

Ryšium su minėta konferencija minėtina spaudoje paskelbta kovo mėnesio apklausa apie 30 veikėjų. Čia pateikiama tik dalis duomenų.

	Vertina palankiai %	Vertina nepalankiai %
V. Adamkus	70.7	4.1
K. Bobelis	58.4	11.9
A. Saudargas	44.7	8.6
G. Vagnorius	45.5	26.9
A. Kubilius	22.4	25.0
G. Kirkilas	14.7	30.3
V. Landsbergis	23.4	58.1
L. Andrikiene	4.7	70.9

karo galimybę, o jam išsižiebus, Lietuva taptų karo lauku, ir ne tik šalis, bet ir pati tauta galėtų būti sunaikinta.

Taigi dabar reikia palaukti, ką 1999 m. balandžio mėn. nutars ŠAS vadovai. Jei Lietuva ir būtų pakviesta įsijungti į ŠAS, tai dar neaišku, kaip tam pritarėtų ŠAS šalių parlamentai. Kaip pranešama, Vokietija norėtų, kad Lietuva pirmiau būtų priimta į Europos sąjungą, o kada tai įvyks, taip pat neaišku.

Prancūzijos pritarimas irgi abejotinas. Kovo mėn. po prez. Jelcino, Prancūzijos prez. J. Chirac'o ir Vokietijos kanclerio H. Kohl'io pasitarimų prie Maskvos prez. Jelcino spaudos sekretorius S. Jastržemskij pranešė, jog prez. Chirac pasakęs Prancūzija neremianti Baltijos valstybių priėmimo į ŠAS. Kilus baltiečių susirūpinimui, Prancūzijos ambasados Vilniuje patarėjas D. La Bret paneigė Jastržemskio pranešimą ir pasakė: "Prancūzijos nuostata dėl ŠAS plėtos lieka nepasikeitusi... Mes remiame Madrido deklaracijos principus, kad ŠAS durys turi būti atviros visoms pageidaujančioms įstoti į sąjungą valstybėms". Tai girdėta pasaka apie atviras duris, kuri nieko konkretaus nepasako apie Prancūzijos pritarimą Lietuvos ŠAS narystei.

Taip pat patsai prez. Chirac, priimdamas Lietuvos naujos ambasadorės A. Skaisgirytes skiriamuosius raštus balandžio mėn., nieko neužsiminė apie ŠAS, bet tik sakė: "Prancūzija remia ir remia Lietuvos įstojimą į Europos sąjungą".

Kaip žinoma, Chirac ir Vokietijos kancleris Kohl siekia palaikyti gerus santykius su prez. Jelcinu ir todėl vargiai jie norės juos gadinti pritardami Baltijos valstybių priėmimui į ŠAS, kuriam Jelcinas griežtai priešinasi.

JAV savo pažiūrą dėl Baltijos valstybių priėmimo į ŠAS yra išdėčiusios partnerystės chartijoje, kuri š.m. sausio mėn. buvo pasirašyta Vašingtone: "ŠAS partneriai gali tapti nariais, kai kiekviena narystės siekianti šalis įrodys, jog yra pajėgi ir nori prisijungti su naryste susijusius įsipareigojimus bei atsakomybę, ir kai ŠAS nutars, kad šių valstybių įstojimas padės Europos pastovumui ir junginio interesams".

Yra aišku, kad Europos pastovumas ir Lietuvos likimas daug priklausys nuo to, kaip Rusija atsakys į tolimesnį ŠAS plėtimą ir Rytus ir Baltijos sritis.

LAIDOTUVIŲ NAMAI

TORONTE
ETOBICOKE
ir
MISSISSAUGOJE

Klubo nariui

a.a. VALTERIUI DREŠERIUI

mirus,

jo žmoną IDA, sūnų RIČARDĄ ir kitus šeimos narius nuoširdžiai užjaučiame –

Medžiotojų ir žūklautojų klubas "Tauras"

A+ A

VALTERIUI DREŠERIUI

mirus,

reiškiame nuoširdžią užuojautą jo žmonai IDAI, sūnui RIČARDUI su žmona RIMA, dukroms – KAREN bei INGRID su vyru RAY, vaikaitėms ZOE ir DANIELE bei visiems artimiesiems.

Bubulių šeima – Joanna, Diana, Christina, Claudia, Edward, Aldona, Emma

Buvusiam Toronto Lietuvių Namų pirmininkui

A+ A

VALTERIUI DREŠERIUI

mirus,

reiškiame nuoširdžią užuojautą jo žmonai IDAI, sūnui RIČARDUI su žmona RIMA, dukroms – KAREN bei INGAI su vyru RAY, vaikaitėms ZOE ir DANIELEI bei visiems artimiesiems –

Toronto Lietuvių Namai

A+ A

JUOZUI VIERAIČIUI

mirus,

reiškiame nuoširdžią užuojautą žmonai ALDONAI ir visiems artimiesiems –

Elena Undraitienė

A+ A

JUOZUI VIERAIČIUI

mirus,

žmoną ALDONĄ ir jos šeimą skausmo valandoje nuoširdžiai užjaučiame –

A. Aleliūnas

H. J. Beržiniai

L. Gurkliene

J. Jurėnas

L. V. Nemurai

R. Beržinė

A. Babeckienė

N. Ivanauskienė

E. J. Mačiuliai

E. E. Rimkai

A+ A

JONUI LIANGAI

po ilgos ir sunkios ligos iškeliavus amžinybėn,

žmoną VANDĄ, dukras ir sūnus bei jų šeimas nuoširdžiai užjaučiame –

I. P. Baronai

B. K. Bubeliai

J. Karaliūnas

J. J. Šarūnai

S. J. Sendžikai

K. K. Stankai

A. Zubrickas

PADĖKA

A+ A

RAIMUNDAS PAŠKAUSKAS,

mūsų mylimas vyras, tėvas, brolis, senelis ir dėdė, mirė 1998 m. balandžio 17 d.

Nuoširdžiai dėkojame kun. Pijui Šarpnickui, OFM, už maldas laidotuvių namų koplyčioje, Prisikėlimo parapijos klebonui kun. Augustinui Simanavičiui, OFM, kun. E. Putrimui ir kun. Eugenijui Jurgučiui, OFM, už atnašautas Mišias, pamokslą ir palydėjimą į kapines.

Ypatinga padėka garbės konsului H. Lapui už rūpestį ligos metu ir atsisveikinimo žodžius koplyčioje. Nuoširdi padėka muzikei Danguolei Radtkienei už gražias giesmes ir vargonavimą bei solistui Jonui Vaškevičiui už giedojimą Mišių metu. Ačiū giminėms, draugams ir pažįstamiems už atvažiavimą, maldas ir dalyvavimą laidotuose, už gausiai užprašytas Mišias, aukas "Tėviškės žiburiams", Maironio lietuviškai mokyklai, už gėles, už pareikštą užuojautą žodžiu ir raštu. Ačiū ponioms už pyragus ir B. Stanulienei už paruoštus pietus.

Nuliūdę – žmona Irena, sūnūs – Andrius, Raimundas su šeima, duklė Ilona su šeima, sesuo Elena su šeima

„Žemėj Lietuvos ažuolai žaliuos...“ dainavo sukaktuvinio renginio pradžioje Lietuvos katalikų moterų sąjungos narės ir garbės svečiai 90-čio veiklos iškilnėje Vilniuje 1998 m. gegužės 2 dieną

Rašoma laiškuose iš Lietuvos „Lietuvą tyko dar daug pavojų“

IGNAS MEDZIUKAS

Rinkiminės aistros baigėsi. Lietuva jau turi prezidentą, kuris sėkmingai eina pareigas. O dar taip neseniai Lietuvos žmonės buvo susirūpinę, kas bus valstybės vadovas. Daugybė laišku, parašytų giminėms ir draugams, rodo tą susirūpinimą ir po to palengvėjimą išrinkus prezidentu Amerikos lietuvių Valdą Adamkų.

Gydytoja Z. iš Kauno rašo: „Daug nerimo buvo prezidento rinkimų dieną, bet laimei Kaunas ir Žemaičiai išgelbėjo Lietuvą, nors ne visai tuo variantu, kokį mūsų šeima ir „tauta“, o ne „liaudis“ norėjome. Vis dėlto tas „liaudies“, ir dar tarybinės, yra Lietuvoje. Kada mes atsikratysime to šleifo? Turbūt negreit, nes genocidas pasiekė savo tikslą.“

Laiške iš Rytų Lietuvos rašoma: „Kaip mes džiaugiamės rinkimų rezultatais, kad antrame rate laimėjo Valdas Adamkus. Nors kova buvo sunki, įtempta, sunkiai prognozuojama, vis dėlto nugalėjo geris, o ne tas prakeiktas komunizmas. Nors dabar jau po rinkimų, bet raudonieji nenori pasiduoti, visur ieško blogio ir klastos, nes patys visur eina su klasta ir melu. Jiems atrodo, kad visi meluoja. Savo purvais drabsto kitus. Gerai, kad Lietuvoje ir kitur dar yra tikrų lietuvių, o ne verstaskūrių. Mes, pensininkai, gyvename iš savo pensijos. Kiek yra, tiek ir užtenka, dejuoti nereikia, nors daugelis vis dejuoja dažniausiai be reikalo. Tik Dievą reikia melsti, kad duotų sveikatos.“

Kitime laiške rašoma: „Jums turbūt įdomu, kaip dabar jaučiasi Lietuva po rinkimų. Vieni džiaugiasi išrinktuoju, kiti apgailestauja. Bet mes džiaugiamės ir sakome ačiū Dievui, kad persvara liko mūsų pusėje. Nors pirmame rate mes balsavome už Vytautą kaip Lietuvai nusipelnusių asmenį. Radome spaudoje ir Jūsų pavarde, kad prisidėjote prie jo rėmimo. Tebūna už tai didelis lietuviškas ačiū. Gaila, kad šį kartą sėkmei nebuvo lemta išsipildyti. Tai jau antrame rinkimų rate balsus atidavė už Valdą Adamkų, kurie ir prisidėjo prie jo pergalės.“

Kitas asmuo rašo: „Mes asmeniškai nesiskundžiame, bet daug pas mus dar yra skurstančių. Dabar jau lyg imame kapsytis iš duobės. Bet daug dar yra priešiška nusistatysiu, kurie nepadaeda, bet trukdo kurti geresnį gyvenimą. Prezidento rinkimams vykstant, labai išgyvenau, kad nebūtų išrinktas koks nors mafiozas, kuris baigtų pražudyti Lietuvą.“

Viena giminaitė savo tetai rašo: „Teta, ačiū tau. Tikiau, kad Jūsų maldos padėjo. Mūsų maldos buvo išsiblaškę, negalėjome susikaupti. Po pirmojo rato jau vaikščiojo jaunuoliai juodais kostiumais su komjaunuolių ženklukais... Gal prisiminate, kai aš rašiau po Lazoraičio rinkimų: Išsaugokite Adamkų. Kodėl taip parašiau, manau, kad nujautė mano širdis. Aš visą laiką gerbiau ir myliu V. Landsbergį, bet supratau, kad blogio Lietuvoje dar yra daug, ir jį su-tryps. Manau, kad Adamkus nebus blogas: jis tikriausiai neprišleis pataikūnų.“

Laiške iš Šiaulių giminaičiui, gyvenančiam Kalifornijoje:

„Ekonominis gyvenimas Lietuvoje šiek tiek gerėja, atsigauja pramonė, bet tik stambioji. Vidutinis verslas, kuris yra laikomas valstybės pagrindu, pas mus dar merdi. Nei buvusioji kairioji valdžia, nei dabartinė krašutinė dešinioji nesuinteresuota vidutinio ir smulkaus verslo vystymu. Vieni buvo užsiėmę turto grobstymu, kiti pataikauja stambiajam kapitalui, nes jis atvedė juos į valdžią.“

Moralinėje psichologinėje srityje reikalai labai blogi: sparchiai auga nusikalstamumas, plėšimai, žudynės, korupcija. Už pinigų perkami valdininkai, policija, teismai, moterys, žmogaus garbė ir orumas. Nei buvusi, nei dabartinė valdžia su šia problema nesusitvarko. Tai santvarkų pasikeitimo rezultatas. Sovietinė santvarka su smugdė žmonių moralę, naujoji kapitalistinė pakiojo dorio garbinimo kultą, nes prie žemos moralės žmonės pavertę gyvuliai.

Neseniai išrinkome naują prezidentą, kaip žmonės juokauja, „importinį“ iš Amerikos. Rinkomės iš trijų pagrindinių kandidatų. Dalis labai norėjo Paulausko, bet buvo ir už Landsbergį, o kita dalis priešingai. Adamkus neturėjo taip antagonišškai nusistatysiu prieš šininkų, todėl jį galima laikyti kompromisiniu. Jo silpniausia pusė, – nepažįsta dabartinio Lietuvos gyvenimo, nesupranta lietuvių mąstysenos, nes jis galvoja kaip amerikietis, Rinkiminės kampanijos metu Adamkus metė šūki: uždraus įvežti į Lietuvą automobilius, senesnius kaip 6 metų, ir neleis naudotis tokio senumo jau esančiais. Tokiu būdu žymiai pagerins ekologinę situaciją ir eismo saugumą. Jis nesuprato, nepagalvojo, kad

prie tokių reikalavimų automobilių netektų du trečdaliai gyventojų. Rinkiminis štabas greitai jį pataisė. Kitaip jis būtų pralaimėjęs rinkimus. Tokios rūšies paklydimų prezidentaudamas irgi gali padaryti. Užsienio politikoje jis, žinoma, stipresnis už kitus, nes gerai moka kalbą, moka mąstyti kaip derybų partneris, žino kapitalistinės valstybės struktūras ir sistemas, jų veikimo mechanizmus ir varžančiąsias jėgas. Klausimas, ar užteks energijos įgyvendinti savo planus ir išvengti klaidų, nes jis atrodo pasenęs, išsekęs. Vien ryžto didelių darbams atlikti neužtenka.“

Yra ir optimistiški laišku. Inžinierius G. iš Marijampolės rašo: „Gyvename gerai, gyvenimas įdomus, permainingas. Daug dirbame, linksimamės, keliaujame. Aš dažnai buvau lenkų užgrobtose Punksko žemėje, Karaliaučiuje, dirbu kitus mielus širdžiai darbus. Lietuva pamažu žengia į priekį. Tačiau jos tyko dar daug pavojų.“

Inauguracijos iškilnių metu pasakytoje kalboje prezidentas V. Adamkus daug ką pažadėjo, bet ar daug ką galės iš jų pažadų ištesėti, nes pažadėjo net tokių dalykų, kurie nuo jo nepriklauso. Suprantama, prezidentas pasiryžęs atiduoti visas savo jėgas, kad jo vadovaujamos valstybės gyvenimas jau geriau būtų plėtojasi. Bet sakoma, kad rinkimus laimėti yra nepalyginamai lengviau negu perėmus krašto valdymą ištesėti savo pažadus. Be to, reikia žinoti, kad pralaimėjusios pusės šalininkai, kaip rafinuoti rusiškojo komunizmo auklėtiniai, visur mėgins kaisioti pagalius į valstybės vėžimo ratus, kad prezidentą iš Vakarų pusrutulio sukompromituotų.

Pirmas Vilniuje automatas, skirtas automobilių stovėjimo laikui matuoti
Nuotr. V. Kapočiaus

*Kanados Lietuvių
Lithuanian Canadian
Foundation*
1573 Bloor St. West, Toronto, Ont. M6P 1A6

KL Fondo kapitalas daugiau kaip 2 milijonai dolerių yra neličiamas. Palūkanos skiriamos lietuviškai veiklai Kanadoje ir Lietuvoje.

Per 30 veiklos metų KLF paskyrė 1.3 milijonus dolerių lietuviškai kultūrai menui ir švietimui.

Testamentuose neužmirškite Kanados lietuvių fondo (Lithuanian-Canadian Foundation).

Visos aukos atleidžiamos nuo valstybinių pajamų mokesčių.

REMKIME KANADOS LIETUVIŲ FONDA!

Lietuvos katalikų moterų 90-metis

Lietuvos katalikų moterų sąjunga kartu su Moterų lyga (pirmininkė prof. Voverienė), padedant Lietuvos filharmonijai, iškilmingai paminėjo 90-ąsias draugijos veiklos metines.

Pirmasis Lietuvos katalikų moterų draugijos susirinkimas įvyko 1908 m. balandžio 26 d., Kaune. Tada jame dalyvavo apie 200 moterų iš visos Lietuvos, buvo išrinkta valdyba su pirmininke E. Vaitkevičienė priešaky.

1998 m. gegužės 2 d. šventė prasidėjo šv. Mišiomis šv. Kazimiero šventovėje, kurias aukojė LKMS dvasios tėvas mons. Juozas Antanavičius. O Vilniaus filharmonijoje vos tilpo katalikės, norinčios dalyvauti iškilmingoje šventėje. Sulaukėme ir garbingų svečių – atvyko Lietuvos prezidento žmona Alma Adamkienė, seimo pirmininkas prof. Vytautas Landsbergis, vysk. J. Boruta.

Lietuvos katalikų moterų draugijos veiklą trumpai apibūdino sąjungos pirmininkė Gražina Paliokienė, prisiminimais buvo atgaivinti gražūs E. Star-

kienės, „Moters“ vyr. redaktorės, ir St.Ladigienės, aktyvios katalikės, nuveikti darbai bei dvasinis palikimas. Plojimai buvo palydėtos gausios sveikinimo telegramos iš užsienio.

Galima pasidžiaugti, kad atgyja katalikų moterų veikla. Išblaškytos sovietmečiu, savo veiklą tęsė užsienyje, o dabar buriasi vėl į draugijas, rūpinasi moterų švietimu, kultūriniu veikla, stengiasi gerais darbais prisidėti prie dvasinio tautos atgimimo, padėti vienišioms bei vargstantiems ekonomiškai silpnoje valstybėje. Vėl užmezgami ryšiai su giminingomis organizacijomis užsienyje, stengiamasi aktyvinti savo veiklą jų gerais pavyzdžiais. Per 90 metų buvo visko – gražių ir skaudžių akimirkų. Apie tai galėjo katalikės pakalbėti pertraukus metu prie kavos puodelio, apmąstyti koncerto metu, kurį paruošė Valsytinė filharmonija – jubiliejinės šventės dalyviams koncertavo Lietuvos muzikos žvaigždės.

Romualda Gasparaitytė,
LKMS valdybos narė

Buvęs Kauno kunigų seminarijos rektorius, dabartinis šv. Juozapo darbininko parapijos klebonas kun. ALGIS BANULIS, SJ (viduryje), aplankęs Otavos lietuvių rekolekčių progą. Kairėje Otavos lietuvių kapelonas kun. dr. VIKTORAS SKILANDŽIŪNAS, dešinėje SOFIJA BALSEVIČIENĖ
Nuotr. Plečkaičio

Kanadiečiai misijonieriai į Lietuvą

Devyni tūkstančiai kilometrų skiria nedidelę tarp Degučių, Antalieptės, Veprių jau nuo 1913 m. maldos namus turinčią Panevėžio vyskupijos Baltriškio parapiją nuo trimilijoninio Kanados didmiesčio Montrealio. Atrodo, kas čia galėtų domėtis tokioje tolybėje ir lyg mėsos ausyje nuo pasaulio triukšmo tarp miškų ir ežerų pasislėpusių lietuviškų bažnytkaimių, į kurių iš netolimų Kriaučių atvažiuoja kun. Stasys Stanikūnas.

Čionai katalikų šventovė įsteigta gana vėliai. Mat norėta sustabdyti rusinimą, o tuo pačiu ir provoslavijos plitimą iš Antalieptėje įsikūrusio rusų vienuolyno. Baltriškių šventovės statyba artimai susijusi su Zavadskių pavarde. Hermanas Zavadskis, nors savamokslis, bet apsiškalitęs žmogus, istorinės Lietuvos bajoras, apylinkėje buvo žinomas teisės žinovas, vertėsis sodininkyste, fisharmonijų taisymu, buvo nelaimingas žmogus, nes vestuvių dieną jį paliko žmona, kuriai reikėjo ne vyro, o tik bajorystės vardo. Hermano brolis Adomas su žmona Elena Zavadskiai padovanavo Baltriškių parapijai valaką žemės. 1920 m. Baltriškėse buvo pastatyta medinė, į daržinę panaši su 20 metrų aukščio bažnytelė, už kurios statyba buvo sumokėta 14 pūdų lašinių, 3 pūdai sviesto, 35 pūdai rugių-kviečių ir 5 pūdai druskos. Vienboksė bažnytelė pašventino Salako klebonas kun. Ant. Kryžanaukas.

Bažnytkaimis neišaugo. Vietovė priklausė Antalieptės valsčiui, kadaise Dusėtų filijai, priklausiusi Zarasų dekanatui, 1940 m. turėjusi 1742 parapijiečius. Trūkstant Lietuvoje kunigų ligi šios dienos ji aptarnaujama iš kitur atvažiuojančių dvasiškų. Apylinkėje garsėjęs kry-

žių meistras Bružas, savo metu išleisęs į kunigus sūnų ir savo darbštumu išsinešęs iš skurdo į pasiturinčius.

Prieš kelias savaites Montrealyje šv. Liudviko parapijoje (St.-Louis-de-France) vietinis diakonas Alain Mongeau, 34 metų vyras, įšventintas į kunigus, jau keturis kartus svečiavęs Lietuvoje, dabar pakviestas Montrealio Aušros Vartų klebono, lietuvių šventovėje š. m. gegužės 17 d. aukoją pirmąsias savo šv. Mišias, vadinamas primicijas. Jose dalyvavo su trimis savo bendražygiais, jaunaiais misijonieriais, prancūziškoje parapijoje tik prieš metus kitus susikūrusios organizacijos „Tikėjimas ir misijos“ („Foi et Mission“) dalyviai Patricia Blackburn, Stephanie Perrault ir Rodrigo Rubilar. Jie kartu su jaunuojų kunigu važiuoja į Lietuvą, į Panevėžio vyskupijos atokią parapiją Baltriškės. Čionai keturi motrealiečiai svečiai, paviešėję pagal iš anksto sudarytą kongregaciją programą liepos 1-12 d., bendromis jėgomis su kunigais ir vietiniu jaunimu specialiai suorganizuotoje maldos, darbo ir evangelizacijos stovykloje mano ne tik naudingai padirbėti, pasimelsti, susikaupti, bet ir paskleisti Gerąją Naująją, kurią jie pamėgo, ja domėjosi ir gilino įvairiose paskaitose ir kitomis progomis šv. Liudviko įsteigtos jaunimo mokyklos „Tikėjimas ir misijos“ užsiėmimuose. Jie tikisi Baltriškėse įsteigti susikaupimo ir maldos centrą jaunimui, patys pasimokyti.

Per primicijas, kurios buvo atšvęstos Montrealio lietuviškoje Aušros Vartų parapijos šventovėje, giedoję iš Lietuvos atvažius sol. Vaidas Vyšniauskas, vietinis choras, grojo vargonininkas Laurynas Džindzeradė.

Kun. K. J. Ambrasas, SJ

Dr. Gina J. Ginčauskaitė
optometristė
1551 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A5
(prie Lietuvių Namų)
Priima pacientus pagal
susitarimą
Tel. 416 532-7115
Susitarus priima
pacientus ir vakarais

SPRINTING
PRINTING
Atliekame visus paruošimo
ir spausdinimo darbus.
Prieinamos kainos, aukšta kokybė.
TEL. (416) 252-6741
66 Mimico Ave., Toronto Ont., M8V 1R3
Savininkas Jurgis Kuliešius

Bendras Rinių miškelyje nužudytų kankinių kapas ir paminklas Telšių kapinėse
Nuotr. M. Borusienės

Gražiname savo kraštą

Pratędami kanauninko Tumo-Vaižganto pradėtą veiklą – gražinti Lietuvą, išaušus pavasariui sodiname ažuolus, santarvės medžius, tvarkome aplinką, prižiūrime seniau sodintus ažuolynus

JUSTINAS BALTRUŠAITIS,
Šakiai

Lietuvai pagražinti draugijos ir Šakių rajono savivaldybės kultūros skyriaus konferencijoje buvo įsteigtas draugijos Šakių skyrius. Pirmaisiais šios visuomeninės organizacijos nariais buvo įrašyti 7 įvairių rajono organizacijų atstovai. Valdybos pirmininku buvo išrinktas „Varpo“ vidurinės mokyklos direktorius Vytautas Daniliauskas. Taip buvo pratęsta 1921 metų kanauninko J. Tumo-Vaižganto iniciatyva.

Pirmasis posėdis

Kovo 25 d. įvyko pirmasis Lietuvai pagražinti draugijos Šakių skyriaus posėdis. Nutarė padėti steigti būrelį seniūnijoje, mokyklose, miesteliuose ir didesniuose kaimuose, balandžio mėnesį skelbti santarvės medžio mėnesius, priėmė kreipimąsi į visuomenę: „Pasodinkime savo širdyse ir giminėse santarvės medį. Prižiūrėsime ir auginsime kartu. Šią akciją skirsime Lietuvos valstybės atkūrimo 80-mečiui“.

Kreipimąsi pasirašė Lietuvai pagražinti draugijos Šakių skyriaus valdyba, garbės pirm. prel. Antanas Maskeliūnas, skyriaus pirm. V. Daniliauskas, nariai: I. Bieliūnienė, V. Cikana, R. Dėdys, R. Grušienė, A. Ižganaitis, A. Papievienė, K. Vaičiūnas, R. Ušienė.

Santarvės medžiai

Pirmasis santarvės medis buvo pasodintas Šakių miesto centre prie miesto tvenkinio, netoli autobusų stoties. Kalbą pasakė skyriaus garbės pirm. prel. A. Maskeliūnas. Jis kvietė visus santarvės, dėl kurios reikia ir pasiaukoti. Šie metai yra šv. Dvasios metai, kuriuose sodiname santarvės medį. Pasodinti savo širdyse santarvės medį kvietė V. Daniliauskas. Miškų urėdas Ksaveras Vaičiūnas. Miškininkas pensininkas Vytautas Marcinkevičius pasodino ažuoliuką, įkaskė atminimo stulpelį. Skambėjo skaitomos eilės apie ažuolą – stiprybės, santarvės medį.

Gausėja rajone ažuolynų. Jau turbūt pasodinta tiek, kiek buvo ažuolų sunaikinta per visus pokario metus – vagių pagrobimų ir melioracijos negailestingai išteriotų. Santarvės medžius sodino mokyklos, įstaigos, organizacijos, imonės. Rajone ažuolynų yra pasodinta ir prieš keletą metų. Seniausias jų – Atgimimo ažuolynas netoli Sintautų. Jo sodinti buvo sušėžavę daug žmonių. Kiekvienas norėjo pasodinti savo medį. Pastatė aikštelės viduryje tautodailininko Vido Cikano išdrožtą kopyltstulpį. Jis primins, kada aplink jį buvo pasodintas ažuolynas. Jau nėra tarp gyvųjų dalyvavusių sodinant dviejų kunigų. Jaunesnis ažuolynas – Miškininkų, netoli Šakių prie Bisiškės miškelio. Sodino savo medį miškininkai įvairių savo sukaikių proga, taip pat mirusiems kolegomis atminti.

Miškininkų ažuolynas užima jau nemažą plotą. Aikštę puošia didingas iš medžio išdrožtas kopyltstulpis, šalia jo – stendas su išpjaustytu tekstu. Kiekvieną pasikeitimą ažuolyne – pasodintą medį ar priežiūrą miškininkai

pažymi savo urėdijos metraštyje. Jauniausias ažuolynas – pašėšupyje mokinių pasodintas, vadovaujant urėdui Ksaverui Vaičiūnui ir jo pavaduotojui Romui Kupstaičiui. Siems ažuolynams prižiūrėti, pakeisti nudžiūvusius medelius buvo skirtos dienos.

Spaudos konferencija

Prižiūrėti Atgimimo ažuolyną, pasodinti jame santarvės medį, paskui dar ir miškininkų ažuolyną pataisinti Šakių miškų urėdijos vadovai surengė turiningą dieną. Prasidėjo jis spaudos konferencija, į kurią buvo pakviesti miškininkai veteranai, girininkai, aplinkos apsaugos darbuotojai, rajono valdžios ir visuomenės atstovai, vietinės ir respublikinės spaudos atstovai. Dalyvavo Lietuvai pagražinti draugijos Šakių skyriaus pirm. V. Daniliauskas, Šakių „Žiburio“ vidurinės mokyklos mokytoja, aktyvi jaunųjų miško bičiulių ir gamtininkų ugdytoja Irena Bieliūnienė. Atvažiojo ir „Mūsų girių“ redaktoriaus pavaduotojas Vaclovas Trepenaitis.

Spaudos konferencijos vienas siekiamų tikslų buvo parodyti visuomenei, kad miškininkai ne tik kerta, bet ir atrodina mišką, nepalieka neatželdintos nė vienos kirtavietės. Kitas svarbus klausimas, diskutuotas už apvalaus stalo – kaip paveikti visuomenę, kad ji kuo mažiau žalos darytų gamtai. Tai miško teršimas įvairiomis buitinėmis atliekomis, o pastaruoju laiku ypač padidėjęs importinių gerimų stiklo tara.

Aplinkos apsaugos darbuotojai apsakė kokia nelengva sąvartynų rengimo problema – brangiai kainuoja. Kol kas įrengtas rajone tik vienas prie Kudirkos Naumiesčio. Buvo pasiūlyta respublikinės spaudos žurnalistas pasidomėti ir paskelbti spaudoje kaip su atliekomis dorojamasi užsienyje. Ar mūsų respublikoje įmanoma statyti atliekų perdirbimo įmones?

Atgimimo ažuolynas

Po spaudos konferencijos dalyviai išvyko į Atgimimo ažuolyną. Čia pasitiko atvykusius prel. A. Maskeliūnas, Sintautų vidurinės mokyklos mokiniai. Apie Ažuolyno trumpą istoriją žodį tarė urėdas K. Vaičiūnas, savo eilėraštyje apie ažuolą padėklavęs mokytoja poetė Janina Marcinkevičienė. Santarvės medį sodino visų septynių rajone esančių politinių partijų atstovai. Mokiniai ir kiti pataisinėjo medelius ir pasodino naujų.

Penkmečio ažuolas

Gegužės pradžioje Šakių J. Lingio parkas pasipildė dar vienu ažuolu. Tėvynės sąjungos Šakių skyrius minėjo savo veiklos penketmį. Šios šventės proga ažuolą pasodino seimo pirmininko pavaduotojas Arvydas Vidžiūnas, TS Šakių skyriaus pirm. Petras Gestautas (Lekėčių seniūnas) ir neseniai tapęs meru Rimantas Vensas. Sodinant ažuolą skambėjo Šakių savišviekininkų eilės, paskui visi sudainavo K. Vasilausko „Žemėj Lietuvos...“ ir Maironio „Užtrauksim naują giesmę, broliai!“.

LAISVOJE TĖVYNĖJE

"LIETUVA" – JAU NORVEGIJ

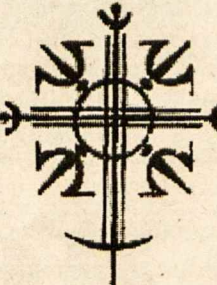
Didžiausią "Lietuvos" viešbutį Vilniuje jau nupirko didelė nekilnamojo turto Norvegijos bendrovė "Linstow", susijungusi su "Nydalens Compagnie ASA" bendrove. Baltiečių BNS žinių agentūra jau sutrumpintai vadina "Nydalens". Keturi mėnesiai trukusiose derybose "Nydalens" spėjo ne tik susijungti su "Linstow", bet ir persiregistruoti jos numeriu bei adresu. Norvegai "Lietuvą" nupirko už 36 milijonus litų, šią sumą įsipareigoję pervesti vieną mėnesį nuo sutarties pasirašymo. Sutartis juos taipgi įpareigojo šį pirkinį atnaujinti, kad jis taptų pirmos klasės verslo bei turizmo viešbutiu. Atnaujinimą ir pertvarkymą planuojama atlikti per pusantį metų. Rašoma, kad investicija viešbutin sieks apie 20 milijonų JAV dolerių.

LĖŠOS KULTŪROS ĮSTAIGOMS

Lietuvos vyriausybė iš savo atsargų fondo beveik 600,000 litų paskyrė kultūros įstaigoms bei jų programoms. Kultūros ministeriai buvo paskirti 200,000 litų Klaipėdos mažojo teatro kūrybinėms programoms finansuoti. Lietuvos atnaujinimo centras gavo 200,000 litų Lietuvos mokslo ir studijų instituto veiklai, 150,000 litų – Lietuvos valstybiniam muziejui, 45,000 litų – maratoninio koncerto išlaidoms padengti.

SPORTO IR KULTŪROS RŪMAI

Kauno "Žalgirio" pergale Europos krepšinio taurės turnyre ir šios komandos patekimas Europos lygon Kaunui vėl atnešė lig šiol neišspręstą modernių sporto ir kultūros rūmų statybos problemą. Senoji sporto halė, pastatyta 1939 m. Lietuvos krepšinio rinktinės laimėjimams Europos žaidynėse, dabar jau per sena ir per maža. Ji neatitinka daugybės dabartinio lygio žaidynių reikalavimų. Vitulio Joneliūno pranešimu "Lietuvos aide", sovietmetyje tokiems rūmams buvo pasirinkta P. Vileišio aikštė, bet tada užsakovas buvo Sovietų Sąjungos profsąjungų taryba. Paskelbtą konkursą laimėjo architektų Antano Kalinkos, Daliaus Šarakausko ir Gedimino Jurevičiaus projektas. Jis taip ir liko neįvykdytas, netinkantis dabartinei Lietuvai. Dabar vėl renkami vieta Kauno sporto ir kultūros rūmams. Jai, atrodo, bus pasirinktas Kalniečių parkas su 21.6 hektaro teritorija, gerasi privažiavimo bei išvažiavimo keliais. Jis yra Kalniečiuose, tarp Savanorių prospektų, Žemėnos ir P. Lukšio gatvių. Rūmai nebus statomi pačiame parke. Nuo jų jis nenukentės. Tačiau ten, kaimyniniuose rajonuose, gyvena apie 100,000 kauniečių. Jų didelė dalis tada galėtų pėsčiomis ateiti į renginius Kalniečių parko sporto ir kultūros rūmuose, sumažindami susisiekimo problemą.

**Dievas teikia mums meilę,
kad mylėtume tą, kurį
Jis mums duoda"**

**Lougheed Funeral
Home**

Žmonės, kurie atjaučia kitus

Sudbury Ontario

ATMINIMO LENTA LORETAI

Balandžio 22 d. Loreta Asanavičiūtė būtų sulaukusi trisdešimt pirmojo gimtadienio, bet ji dabar jau ilsisi Antakalnio kapinėse, 1991 m. sausio trylikąją sustrūškinta sovietinio tanko prie Lietuvos televizijos bokšto Vilniuje. Didžiulis trisdešimt pirmojo gimtadienio vainikas, nupintas Karoliniškių gyventojų, papuošė tik marmurinę atminimų lentą, atidengta vidurinėje mokykloje. Lankytojams ji primena, kad čia mokėsi būsimoji lietuvių tautos divyrė, žuvusi už Lietuvos laisvę.

BOKŠTAS VILNIAUS ROTUŠEI

Vilniaus miesto burmistras Rolandas Pakšas pranešė spaudos konferencijoje, kad iki 2000 m. bus pastatytas bokštas Vilniaus rotušei. Jo pastatymui bus pasinaudota architekto Lauryno Stukos-Gucevičiaus projekto originalu. Siemet savivaldybė planuoja sutvarkyti Vilniaus katedros aikštę, iškelti iš Gediminio prospektu elektrinių autobusų linijas, Vilniuje įrengti dešimtį lauko kavinių.

PRUNSKIENĖS SVAJONĖS?

Atgimstančios Lietuvos vyriausybė 1990-91 m. vadovavo Kazimiera Prunskienė, kažko greit nusigandusi ir dingusi iš triukšmingų politinės veiklos horizontų. Tik š.m. kovo pabaigoje baltietiškoji BNS agentūra "Lietuvos aide" pranešė: "Seimo narė, Naujosios demokratijos/Moteryų partijos pirmininkė Kazimiera Prunskienė paskirta Lietuvos ir Kazachstano parlamentinių ryšių grupės pirmininke. Vakaro seimo priimtą nutarimu šios parlamentinių ryšių grupės pirmininkės pavaduotojų paskirtas konservatorius Juozas Dringelis". Ta pati baltietiškoji BNS agentūra gegužės 5 d. stebina "Lietuvos aide" skaitytojus jau ilgesnio pranešimo antrašte, jog K. Prunskienė norėtų būti prezidentė. Tame pranešime BNS agentūra rašo: "K. Prunskienė įsitikinusi, kad pastaruosiuose Prezidento rinkimuose trūko kandidatių moterų. Pasak jos, moterų dalyvavimas rinkimuose būtų suteikęs kandidatams bei visuomenės dialogui kitokį atspalvį, o visuomenės valstybės vadovą galėtų rinktis ne tik iš vyriškosios giminės atstovų..."

NORVEGIŠKI "IEVOS NAMAI"

Norvegija jau beveik prieš trejus metus pasirašė bendradarbiavimo sutartį tarp Utenos ir savo Hedmarko apskrčių. Dabar norvegių draugijos "Moterys rodo kelią" atstovės yra numačiusios įsteigti moterų centrą "Ievos namai". Anykščių rajone. Šiam centrui yra pasiūlytas pastatas pačiuose Anykščiuose, jų centrinėje gatvėje. Reginio Rutkauskienės pranešimu "Lietuvos aidui", pastatą "Ievos namams" turėtų tvarkyti pačios moterys tautos kultūros centro veiklos projektą trejiems metams paruošę Norvegijos Elverum kolegijos direktorė Ingrid Morken. Centro įsteigimui vadovautų moterų grupės Norvegijoje ir Anykščiuose. Jame būtų skaitomos moterims skirtos paskaitos, rengiami joms aktualūs pokalbiai ir kursai. Po trejų metų "Ievos namų" centrą perimtų Anykščių savivaldybė. Tada tokių moterų veiklos centrus jo pavyzdžiu galėtų įsteigti ir kiti Lietuvos miestai. V. Kst.

Ivedu šildymo ir vėsinimo sistemą, atlieku visus taisyto ir skardos darbus

(Esu "Union Gas" atstovas)

Jurgis Jurgutis
Tel 905 383-9026

154 Darlington Dr.
Hamilton, Ontario L9C 2M3

Vankuverio lietuviai Motinos dienos minėjime gegužės 3 dieną estų evangelikų salėje

Vancouver, BC

MOTINOS DIENA. Š.m. gegužės 3 d., 2 v.p.p., Vankuverio ir apylinkių lietuviai rinkosi į "Estonian Lutheran Church salę (6520 Oak Street) švesti Motinos dienos. Naujai išrinkta KLB vietinės apylinkės pirmininkė Marytė Račys pasveikino susirinkusius ir pagrindinei kalbai pakvietė apylinkės vicepirmininką Virgilijų Kaulių. Pastarasis kalbėjo angliškai (buvo daug dalyvių, kurie geriau suprato angliškai), padarydamas savo kalbos trumpą santrauką. Po to taisyklėn, be jokio akcento kalbėjo lietuviškai. Jis pabrėžė, kad per šimtmečius lietuviškos motinos išlaikė lietuvių kalbą ir papročius. Motina skiepjo savo vaikams artimo, Dievo ir Tėvynės meilę, neskačiuodama savo nemigo naktų, nesiskųsdama nuovargių, nes motinos meilė niekada nėra savanaudiška.

Po V. Kauliaus kalbos pasirodė jauna, talentinga (siekianti Vankuverio universitete doktorato) Janina Kuzmickaitė. Ji paskambino M. K. Čiurlioniui kūrinius: preliudiją "Motule mano", preliudiją op. 3 nr. 1 ir Fugetę "Vai motule". Publikai labai patiko, nes lietuvių kūrinių jau seniai čia nebuvo girdimi.

Jaunimo grupė – Janina Kuzmickaitė, Aistė Ščiukaitė, Violeta Paigė, Linas Skekūnas ir Bernadeta Abromaitytė-Verch skaitė įvairių poetų sukurtus eilėraščius motinai. Pasirodė, jie moka gražiai lietuviškai skaityti ir kalbėti.

Visų nusteibimui pasirodė jaunas vyras su gitara – Juozas Namikas. Jis padėklamavo pritardamas gitara "Mano Motinėle". Į minėjimo pabaigą pasirodė dvi dainininkės – Vida Malerienė ir Nijolė Carr-Naris. Jų duetas skambėjo užburiančiai. Jie įsijungė visi dalyviai (buvo išdalinti dainų tekstai) ir traukė: "Girgžda vygė lengva supama supama, svyra svyra galva tik nemiega mama". Visi dalyviai dainavo penkis dainas, plojo. Visų veiduose galėjai matyti džiaugsmą.

Pasibaigus programai, Aistė Ščiukaitė, Andrea Berneckas ir Jonan Fluxburg įteigė motinoms raudonas rožes. Toje pačioje salėje vyko mūsų sekretorės Antrosios Berneckas rūpesčių suruošta paroda. Rodinius pristatė še menininkai: Zita Kaulius, Leonarda Maciejuskienė, Bronius Ardačiūnas, Andrea Berneckas, Bernadeta Abromaitytė-Verch, Brian Verch ir Adelė Abromaitytė.

Neužmirškime spaudos

Iškeliaujantiems į amžinybę kyla klausimas, kam palikti savo santaupas. Neužmirškime, kad tarp įvairių fondų, lietuviškų institucijų bei organizacijų yra jau 49 metų sulaukę "Tėviškės žiburiai" – plačios apimties savaitraštis. Rašydami savo testamentus, neužmirškite ir jo. Iškeliaujanti tautiečiai ir anapus vienas po kito, o "Tėviškės žiburiai" lieka šviesti ir toliau. Mažąjį tautiečių skaičių, jie reikalingi vis didesnės paramos, ypač nuolat kylančiam paruošimo ir spausdinimo išlaidoms. Testamentinis palikimas "Tėviškės žiburiams" bus prasminga parama ir visai lietuviškai veiklai. Adresas: "Tėviškės žiburiai", 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont., L5C 1T3, Canada. "TŽ" leidėjai

romaitienė iš Toronto.

Išlėmės pabaigoje pirmininkė padėkojo visiems prisidėjusiems prie šio minėjimo darbai ir atsilankymu. Pasidžiaugė, kad šiemet susirinko dvigubai daugiau tautiečių, ypač jaunimo.

Gegužės 30 d., 1 v.p.p. "Fraserview" (FRV) (1950 Argyle dr.) bus rodoma garsiausio prezidento Valdo Adamkaus įvedybu išlėmė Vilniuje. Visi buvo pakviesti į Motinos dienos vakarą. Jų visas gėrybes sunėš ponios ir nuosėdus mūsų apylinkės vicepirmininkas Virgilijus Kaulius.

Minėjimas praėjo geroje nuotaikoje, suartindamas vis daugiau vietos lietuvių į vieną būrį – bendruomenę. P.B.

Red. pastaba. Esame dėkingi korespondentams už lietuviškų renginių aprašymus. Jų laukiamo iš visų lietuvių teikinių ir prašome laikytis lietuviškos rašybos – rašyti lietuviškomis moterų pavardes su lietuviškomis galūnėmis, kad būtų aišku ar tai mergaitė, ar moteris.

Sault Ste. Marie, Ont.

KLB SAULT STE. MARIE apylinkės valdyba atsiuntė \$500 auką, skirtą našlaičiams ir benamiams vaikams Lietuvoje. Tai jau ne pirmą tokia dosni šio lietuvių bendruomenės auka šiai skaudžiajai problemai mažinti. Nuosirdžiai dėkoja – **KLK moterų dr-jos centro valdyba**

Tillsonburg, Ont.

PAGERBDAMI a.a. ŠAULI JUOZAS RIMKUS, mirusį 1998 m. gegužės 14 d. DLK Gedimino šaulių kuopa paaukojo \$50 benamių vaikų kaimui "Vaiko tėviškės namai" Lietuvoje. Auką atsiuntė Juozas Vitas. Garbingų Lietuvos tradicijų saugotojams šauliams, atjaunintiems skaudžią beglobių vaikų problemą, nuosirdžiai dėkojame – **KLK moterų dr-jos centro valdyba**

Detroit, Michigan

A. a. BIRUTĖS JANUSKIENĖS MIRTIES METINĖS paminėtos šv. Mišiomis. Šv. Antano šventovėje gegužės 17 d., atnaušaujant klebonui kun. Alfonsui Babonui, vargonaujant ir giedant muzikui Stasiui Šliūziui kartu su choru, dalyvaujant dukterimis Birutei ir Rūtai, dukraitė Marijai. Į šeimos surengtus pusrėčius susirinko gamaus giesmininkų, bendradarbių ir draugų būrys. Pasak kun. A. Babono, pasigendamas Birutės skaidrus balsas šventovės skliautuose.

Yra liūdina matyti retėjantią gretas Šv. Antano parapijoje, bet kartu yra ir džiugu matyti dar glaudžiau sujungtas rankas bendram darbui. Pvz. parapijietis Mykolas Abarius yra Lietuvos šaulių sąjungos išvejojimo pirmininkas ir tos sąjungos pagrindinis rėmėjas. Stasys Šliūzis Detroito yra išvares pagrindinė muzikos kūrybos ir skleidimo vėgė, kuri yra svarbi ir išvejojimo, ir Lietuvoje. Detroitas buvo ir bus pagrindinis Mičigano didmiestas. Mes turime išlaikyti savo vienintelį veidą čia per Šv. Antano parapijos veiklą. A. a. Birutės Januskienės mirties metinės priminė, kas jau padaryta ir kas dar turi būti daroma. Saulius Šimoliūnas

Hamilton, Ont.

PAGALBAI LIETUVOS VAIKAMS a.a. Antaninos Asmenavičienės atminimui aukėjo: \$10 – A. S. Urbanavičiai; a.a. Raimundo Paškausko atminimui: \$10 – F. M. Gudinskai; a.a. Jadvygos Liauginaitės atminimui: \$50 – O. F. Barzdžiai, \$10 – A. S. Urbanavičiai. Aukos mūsų tolimesniai labdaros darbai: \$30 – V. V. Beniušiai; \$25 – M. A. Pusešiai; \$20 – O. A. Jusai, O. Linčauskienė, S.K.

Už aukas nuosirdžiai dėkoja – **PLV komitetas**

Delhi-Tilsonburg, Ont.

KLKM DR-JOS ŠIO SKYRIAUS VISUOTINIS SUSIRINKIMAS įvyko š.m. balandžio 1 d. parapijos salėje. Susirinkimą pradėjo pirmininkė B. Vytienė. A. Aleliūnienė sukalbėjo maldą. Susirinkimo pirmininkė sutiko būti J. Pargauskienės ir sekretore – V. Lapienienė. Dr-jos pirmininkė trumpai aptarė praėjusią veiklą ir padėkojo visoms narėms už gražų bendradarbiavimą. Iždinko B. Lukošienė apibūdino iždo būklę ir pasiūlė pelno paskirstymo planą. Aptartas Motinos dienos minėjimas, kuris čia yra rengiamas pirmą gegužės sekmadienį. T. Pargauskienė perskaitė straipsnį apie grikius, kurio vedamoji mintis – tuščio išdidumo prasmė. Taip pat buvo perskaitytas straipsnis "Gyvenimo paslaptis" ir pasakyta humoreskos.

Į naują valdybą sutiko įeiti: A. Ratavičienė – pirm. A. Aleliūnienė – vicepirm. V. Lapienienė – sekrr., T. Pargauskienė – iždininkė ir B. Lukošienė – narė. Dalyvės plojimu pasveikino naują valdybą. B. Vytienė palinkėjo geriausios sėkmės ir pakvietė naują valdybą pirmą posėdžiui į savo namus. Susirinkimas baigtas A. Aleliūnienės sukalbėta maldą.

MOTINOS DIENOS MINĖJIMAS įvyko gegužės 3 d. tuojau po pamaldų. Pavasario tulpėmis papuoštoje salėje KLKM dr-jos pirmininkė pasveikino visas motinas ir motučias. Tylos minute buvo pagerbto šios apylinkės mirusių motinų. Perskaitytas straipsnis, skirtas motinos dienai. "Laiškai mamai" skaitė Jūratė Pargauskienė ir vėliau eilėraščių, skirtų tos dienos progai. Salomėja Comeau skaitė eilėraščių, skirtų Dievo Motinai Marijai. Pirmininkė padėkojo deklamatorėms, kurios gražiai lietuvišku skaitymu dažnai pradijuna visus šioje apylinkėje. Padėkojo visoms Moterų dr-jos narėms už suruoštą vakarą ir visiems šios šventės dalyviams. Po to paprašė prelatą J. Staškų sukalbėti maldą prieš vakarą. Visos moterys buvo apdovanotos KLKM dr-jos skirtomis rožėmis. B.V.

A. a. Juozas Rimkus, DLK Gedimino šaulių kuopos narys, KLB šios apylinkės veikėjas 1998 m. gegužės 14 d. iškeliaavo amžinybėn. Mišios už velionį buvo atlaikytos Delhi Šv. Kazimiero parapijos šventovėje. Atnašavo prel. Jonas Staškus ir kun. Laurynas Kemėšis. Per Mišias giedojo parapijos choras, vad. Birutės Vytienės. Auką nešė mirusiojo vaikaitė Jūra Antanaitytė ir žentas Robertas Vitas. Kitą dieną velionies palaikai buvo išvežti į JAV ir palaidoti Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse Čikagoje. L.V.

• Ar jau parėmėme Kaunus lietuvių kultūros muziejų?

FIRST PLACE PHARMACY
350 King St. E., Hamilton
540-8877
Viktoras Remesat,
BSc.Pharm

☐ 10% nuolaidos pensininkams (15% trečiadieniais)
☐ Nemokamas vaistų pristatymas
☐ Sveikatos priežiūros įrankiai

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

JAV LB Putnamo apylinkės narių susirinkime metinį veiklos pranešimą padarė valdybos pirm. V. Alksnins. Keli bendruomenininkai yra ir "Alkos" archyvo nariai. Jų dėka buvo pasiūstos kelios dėžės knygų Šakių gimnazijos bibliotekai. Iš "Alkos" archyvų perlektiaus periodiniai leidiniai dažniais atvežais yra siunčiami kunigų seminarijoms Lietuvoje. Šiame susirinkime LB Putnamo apylinkės valdybon vėl buvo išrinkti trys kadencijai užbaigiantys nariai. Dabartinę Putnamo LB apylinkės valdybą sudarė pirm. Vytautas Alksnins, vicepirm. Juozas Rygelis, sekrr. Juozas Kriauciūnas, ižd. Juozas Bružas, kultūrinių reikalų vadovė seselė Margarita Barcikaitė, socialinių reikalų vadovė Regina Taunienė ir specialiųjų reikalų vadovas Balys Kondrotas.

Karaliaučiaus kraštas

Tris dienas trukę Vydūno šimtas trisdešimtųjų gimimo metinių minėjimai Karaliaučiaus krašte įvyko gegužės pradžioje. Juos ten surengė grupė iš Lietuvos atvykusių svečių. Jų kelionę finansavo sritinių Lietuvos problemų ir tautinių mažumų departamentas. Vydūnas buvo prisimintas ir pagerbtas Įsruityje, Karaliaučiuje, Ragainėje. Paskaitas apie jį skaitė filologijos dr. R. Tamošaitis. Koncertinę lietuviškų dainų bei tautinių šokių programą atliko Vilniaus pedagoginio universiteto ansamblis "Šviesa". Kaliningradu pavadintame Karaliaučiuje su Lietuvos konsulato atstovais buvo aptarti vietinių lietuvių reikalai, dažnesni ir ilgesni susitikimai.

Lietuvių bendruomenei Gvardeiskio pavadintoje apylinkėje daug padėjo Vilniuje veiktantis liaudies dainų klubas "Raskila". Kai Lietuva paskelbė nepriklausomybę, raskiliečiai jau tris vasaras praleido pas dabartinio Gvardeiskio lietuvių. Su vadovu Rimantu Matuliu jie pėsčiomis išvaikščiojo visą Gvardeiskio rajoną. Jų dėka buvo surasti ir surašyti lietuvių kilmės gyventojai, lig šiol net nebuvę pažįstami. Tik jų pastangomis yra įsteigta bendruomene pavadinta Gvardeiskio lietuvių draugija.

Gvardeiskietė Vanda Čiursina džiaugiasi "Lietuvos aide", kad sausio 11 d. Gvardeiskio rajone vėl viešėjo iš Vilniaus atvykę "Raskilos" klubo nariai. Jie vėl aplankė lietuviškas ar lietuviškos kilmės šeimas ir jas pakvietė į Gvardeiskio kultūros namus, kur buvo surengtas naujametinis lietuvių susitikimas. Planuojama įsteigti sekmadieninę lietuvišką mokyklėlę. Pirmiausia betgi reikia surasti patalpą, kurioje būtų galima ir mels-tis, ir vaikus mokyti lietuvių kalbos. Jau surinkta tryliką pareiškimų iš šeimų, savo vaikams norinčių tokios mokyklėlės. Gvardeiskio lietuviai taipgi norėtų dalyvauti ir Pasaulio lietuvių sporto šventėje.

Britanija

DBLS Derby skyrusios valdyba Motinos dienos minėjimui pasirinko ukrainiečių klubo patalpas. Minėjimas jose įvyko gegužės dešimtają. Paskaitą skaitė J. Maslauskas.

DBLS Rochdale naujoji valdyba buvo išrinkta kovo 28 d. Šiai apylinkėi dabar vadovauja: pirm. A. Motūza, sekrr. N. Gasiūnas ir ižd. A. Motūza. Šis skyrius yra neturtingas su negausiu narių skaičiumi. Keli nariai serga ir yra nepagydomi.

Britanijos baltiečių taryba trėmimų Sibiran minėjimą Londone šiemet rengia birželio 14, sekmadienį, 7 valandą vakaro St. James šventovėje. Minėjimas yra įjungtas bendros pamaldos, tapusios jau tradicijomis, ir meninė dalis, kurioje lietuviams atstovaus Lietuvos pianistas P. Geniušas.

Airija

Lietuvos ryšius su Airija sustiprino 1997 m. lapkričio pabaigoje Dubline įsteigta Airijos ir Lietuvos draugija. Jos nariai yra daugiausia Lietuvoje gyvenę ar dirbę energingi žmonės. Prie jų prisijungia ir už arių išteikėjusios lietuvaitės. Yra ir Dubline arių kalbą studijuojančių studentų iš Lietuvos.

Airija remia Lietuvos įsigun-gimą Europos sąjungon. Pasak arių diplomatų, jiems tas įsigun-gimas buvo labai naudingas. Mat tik jo dėka Airija tapo pilnai nepriklausoma valstybe. Jiem betgi tebėra nesuprantamas Lietuvos noras įsigun-gti Š. Atlanto sąjungon.

Moldova

Jau esame rašę apie tūkstantį lietuvių, dabar gyvenančių Moldovoje. Mat jiems iš Sibiro nebuvo leista grįžti Lietuvon. Juos ten surado ir sujungė Eugenijus Vytautas Eidukaitis, Sibiran ištremto ir ten mirusio nepriklausomybės metų kovų karininko, sūnus. Jo pastangomis ten buvo įsteigtos dvi organizacijos lietuviams – Lietuvos draugija ir Lietuvių bendrija. Jos yra skirtos visai Moldovai. Iš tikrųjų lietuvių daugiausia gyvena trijuose Moldovos miestuose – Kišiniove, Kagule ir Tiraspilyje. Lietuvos draugijai vadovauja P. Laurinavičius, Lietuvių bendri-jai – Z. Tetradienė. Moldovos lietuviai džiaugiasi jau įsigyta Lietuvos vėliava, kurią Vasario šešioliktosios atšauktas dešimtmečio proga Kišiniove pašventino Moldovai paskirtas naujasis Vatikano nuncijus. Jo pavarde, matyt, nežinojo Alfonsas Kairys, "Lietuvos aidui" rašęs pranešimą "Moldovos lietuviams stinga vienybės". Pašventintoji Lietuvos vėliava ją turėtų sugrąžinti. V. Kst.

Century 21 OFFORD REALTY LTD.
Member Broker, 38 Hurontario St., Collingwood, Ontario L9Y 2L6

Parduodant, perkant ar tik dėl informacijos apie namus, verslams, ūkiams, žemės Vasagos, Staynerio ir Collingwoodo apylinkėse kreipkitės į **Angele Šalvaitę, B.A.**, pirkimo ir pardavimo atstovę. Ji mielai jums patars. Darbo tel. 705 429-2121 ar 705 445-5640 namų tel. 705 429-6428

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje, įsikūręs nuosavuose namuose –

"TALKA" LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS
830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 905 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais – nuo 9 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais – nuo 9 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais – nuo 9 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais – nuo 9 v. ryto iki 12 v. dienos.

AKTYVAI PER 39 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:	PASKOLAS
kasd. pal. čekių sąsk. iki 1.75%	Asmeninės nuo 6.25%
santaupas 2.25%	nekiln. turto 6.50%
kasd. pal. taupymo sąsk. 1.50%	
INDĖLIAI:	
90 dienų indėlius 3.00%	Nemokami čekių sąskaitų apmokėjimai. Nemokama narių gyvybės drauda pagal santaupų dydį iki \$2,000. Be to, narių santaupos apdraustos TALKOS atsargos kapitalu 3 mil. dol. Ir Kanados valdžios iki \$60,000 sumos draudimu
180 dienų indėlius 3.25%	
1 m. term. indėlius 4.00%	
2 m. term. indėlius 4.25%	
3 m. term. indėlius 4.50%	
4 m. term. indėlius 4.75%	
5 m. term. indėlius 5.00%	
RRSP ir RRIF (Variable) 2.50%	
1 m. ind. 4.00%	
2 m. ind. 4.25%	
3 m. ind. 4.50%	
4 m. ind. 4.75%	
5 m. ind. 5.00%	

Sekite kasdieninę informaciją apie procentus "Talkoje"
MASTER CARD KREDITO KORTELE INTERAC KORTELE

PĖDOS SPECIALISTAS

CHIROPDIST ROBERTAS NEKRAŠAS, M.D., D.C.H.

- KULNO SKAUSMAI
- PĖDOS DEFORMACIJOS
- PIRŠTŲ DEFORMACIJOS
- NAGŲ DEFORMACIJOS IR GRYBELINIAI SUSIRGIMAI
- ĮAUGĘ NAGAI
- VIETINĖ NEJAUTRA IR CHIRURGINIS GYDYMAS
- SENIORŲ PĖDŲ PRIEŽIŪRA

- VAIKŲ EISENOS NESKLANDUMAI
- PLOKŠČIAPEDYSTĖ
- IR EISENOS SUTRIKIMAI
- PĖDOS DEFORMACIJŲ TAIKYMAS ORTOPEDINIAIS INDEKLAI
- PRIIMAME VISUS PLANINIUS DRAUDIMUS
- STERILŲ ĮRANKIŲ

PRIMAME LIGONIUS TRIJOSE JUMS PATOGIOSE VIETOSE:
88 CANCASTER, 352 WILSON ST. E. TEL 648-9176
88 HAMILTON, 609 UPPER JAMES ST. TEL 388-3541
88 HAMILTON, 255 MAIN ST. W. TEL 523-7944

KAIRYS BALTIC EXPEDITING

517 Fruitland Rd.,
Stoney Creek, Ontario,
Canada L8E 5A6
Tel: (905) 643-3334

♦ Siuntiniai į Baltijos valstybes ♦

**\$10 už vieną kubinę pėdą
\$18 pristatymas iki 31 kg
Papildomai \$5 už 10 kg

Prašome pasiskambinti dėl daugiau informacijos ir prieš atvažiuojant:

Vytautui Kairiui (905) 643-3334

**Bernardui Mačiui (905) 632-4558
Leonui Balaišiui (514) 366-8259
Andriui Usvaltui (519) 773-8007
Petriui Šturmui (905) 271-8781**

Baltijos valstybių užgrobinimas

Istorinių dokumentų rinkinys, liudijantis sovietinę Lietuvos, Latvijos ir Estijos okupaciją

DR. ALFONSAS EIDINTAS

Šis straipsnis buvo pradėtas spausdinti "TŽ" 1998 m. 22 nr., bet tvarkant puslapį liko sumaišytos kai kurios vietos. Čia jį spausdiname iš naujo. Atsiprašome autorių ir skaitytojų. RED.

Kersto komitetas buvo įsteigtas JAV atstovų rūmuose 1953 m. liepos 27 d. Baltijos valstybių okupacijai tirti, oficialiai pavadintas "Select Committee to Investigate the Incorporation of the Baltic States into the USSR", o vėliau vadintas tiesiog Komitetu komunistų agresijai tirti ("Committee on Communist Aggression"). Liudininkų parodymų rinkimą vyresni amžiumi Kanados ir JAV lietuviai tikriausiai dar atsimena, juoba, kad tai vyko 1953 metais. Tie liudijimai įėjo į JAV išleistus dokumentų rinkinius, o 1997 m. pagaliau pasirodė ir lietuvių kalba. Vilniuje knygą išleido Antanas J. Rudis savo lėšomis, vertimo ir medžiagos atrinkimo darbuose buvo pritrauktas nemažas specialistų būrys, o įžanginius žodžius, dvi pritarimas, parašė dr. Česlovas Laurinavičius (daugiausia palietęs techninius dokumentų rinkinio parengimo klausimus) ir dr. Vytautas Antanas Dambra, apžvelgęs JAV lietuvių organizacijų nuopelnus, renkant medžiagą Kersto komitetui ir tulką Lietuvos laisvės bylai.

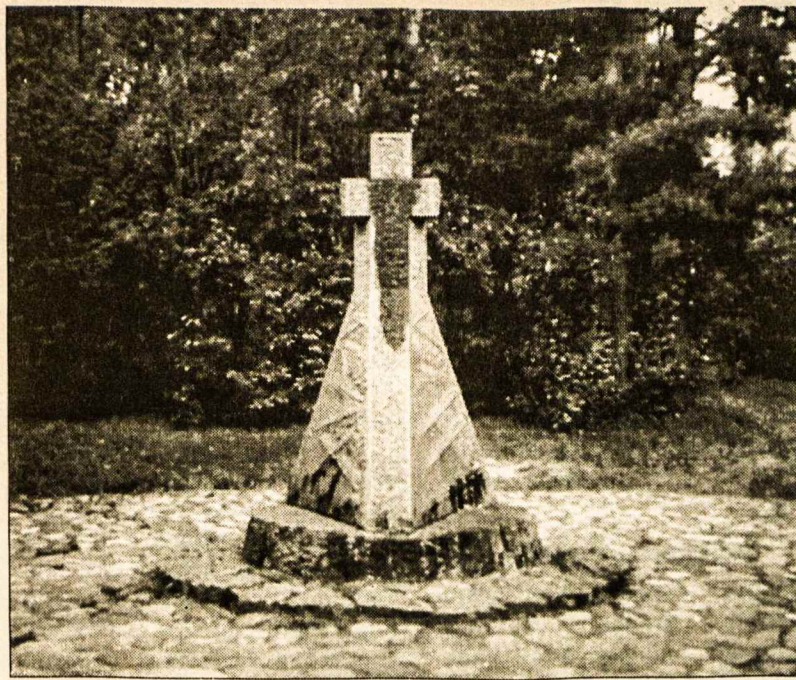
Kersto komitetas per dvejus metus apklausė 335 liudininkus (iš jų 42 lietuvius), stengdamasis informuoti viešąją opiniją apie sovietinę tikrovę. Surinkta medžiaga davė pagrindo sovietų politinės politikos kritikai, stiprino antisovietines nuotaikas JAV administracijoje, rėmė kietą JAV politikos kursą SSRS atžvilgiu, palaikė laisvės troškimą užgrobtuose komunistų kraštuose. Ko-

mitetas daug vietos skyrė Lietuvos bylai, vertindamas jos užgrobinimą kaip tarptautinį nusikaltimą. Komiteto veikla visuomenėje palaikė lietuvių dviasį kovą dėl Lietuvos išlaisvinimo iš SSRS.

Spausdinami rinkinyje tekstai nedaugeliui skaitytojų pažodžiui žinomi, o Baltijos valstybių studija perspauzdinta išties, išskyrus kai kuriuos priedus. Antarą leidinio dalį sudaro lietuvių ir kitų liudininkų parodymai, sudėti į rinkinį atsižvelgiant į liudininko rangą bei jo parodymų turinį. (Beje, prof. Vytautas Vardys, tos medžiagos istorinę ir politinę vertę yra aptaręs "Lituanus" žurnale 1956 m. Nr. 1/6).

Aptariamo lietuvių kalba išleisto Kersto komiteto surinkto dokumentų rinkinio tomas struktūriškai sudeliotas taip: pradžioje pateikiamos Baltijos valstybių kilmės ir valstybingumo raidos studijos, jų užgrobinimo procesas ir įjungimas į SSRS, toliau skelbiami oficialūs Baltijos valstybių vidaus ir užsienio santykių dokumentai. Atskirai dar pateikti (knogos p. 499-576) Lietuvos okupacijos dokumentai, iliustruojantys trėmimų planavimą iš Maskvos, politinių Lietuvos partijų likvidavimo planai, NKVD dokumentai, liudijantys kylančių lietuvių patriotų pasipriešinimą sovietams, antisovietines organizacijas ir literatūros platinimo faktus, baigiant komisaro Gladkovo raštu apie ginkluotus susidūrimus su lietuvių pogrindžiu 1941 m. pavasarį.

Knygoje skelbiami vertingi liudininkų parodymai. Iliustruojantys pateiktas anksčiau apibendrinančias išvadas. Skelbiami Lietuvos diplomatų Povilo Žadeikio, Juozo Kajecko, brigados generolo Kazio Musteikio, Antano Trimako, vyskupo Vincento Brizgio, generolo Jono Černiaus, gen. Stasio Raštikio, Juozo Brazaičio liudijimai. Toliau – Červinės žudynių liudininkų kan. Antano Petraičio, (ypač sukrečiantis liudijimas apie jo, kaip kunigo, fizinius kankinimus tardymo NKVD metu), buv. Lietuvos kariuomenės pulk. Juozo Tumo liudijimai, A. Snieč-

Prasidėjus vokiečių-rusų karui, 1941 m. birželio 24-25 d. naktį Rainių miškelyje buvo žiauriai nukankinti ir nužudyti 73 lietuviai kaliniai, atvežti iš Telšių kalėjimo. Nuotraukoje – žudynių vietoje pastatytas paminklas

kaus brolio Juozo Sniečkaus liudijimas apie deportacijas, monsinjoro Mykolo Krupavičiaus – apie draudimus atlikti religines apeigas, Juozo Senkaus, kelių lenkų diplomatų ir kitų pasakojimai apie Lietuvos situaciją. Liudijimai skirti daugiausia sovietų įsiveržimo į Lietuvą, jos prievartinio paskelbimo sovietine respublika, deportacijų, tikybos laisvės suvaržymų ir Lietuvos Katalikų Bažnyčios persekiojimo, piliečių teroro, kankinimų tardant ir žudymo tematikai.

Lietuvoje plačiau pristačiau Lietuvos skaitytojams Kersto komiteto veiklos faktus 1989 m. birželio 29-liepos 5 d. "Gimtojo krašto" savaitraščio Nr. 26 straipsnyje-komente "Paktai ir faktai". Mat 1989 m. birželio 1 d. SSRS liaudies deputatų suvažiavime, ypatingai Sąjūdžio išrinktiems deputatams spaudžiant, M. Gorbačiovo vadovaujama SSRS parlamente pagaliau buvo priimtas nutarimas sudaryti komisiją dėl SSRS ir Vokietijos nepuolimo sutarties bei slaptyjų papildomų protokolų prie pakto teisinio įvertinimo.

Išėjus lietuviams gali būti įdomus tas faktas, kad tuo metu Sąjūdis Lietuvoje pradėjo darbą, kuris gerokai priminė Kersto komiteto veiklą. Skirtumas nuo Kersto rinktos medžiagos gal tik tas, kad Lietuvoje

buvo rinkti daugiausia archyviniai faktai apie nusikaltimą sovietų politiką Baltijos valstybių ir jų gyventojų atžvilgiu. Dėl to 1989 m. vasarą mes, keli istorikai (pamenu G. Rudį, V. Žalį, Č. Laurinavičių, G. Vaskelą), teisininkai (V. Vadapalas ir kt.) ir archyvarai karštingai rausėmės Lietuvos archyvuose, ieškodami priverstinio Lietuvos įjungimo į SSRS sudėty nors menkiausių tai įrodančių faktų, tiesioginių ar netiesioginių paliudijimų ir perduodavome juos Sąjūdžio deputatams (konkrečiai daugiausia dirbome, kelis kartus posėdžiavome Vilniuje su Sąjūdžio deputatu Kazimieru Motieka), kurie Maskvoje įrodinėjo, kad slaptyje protokolai turi būti rasti ir Maskvoje. Buvo aišku, kad, kaip tarptautinis susitarimas, jie buvo pasirašyti 2 egz., ne tik vokiečių, bet ir rusų kalbomis.

Išpareigojus padėti Sąjūdžio deputatams, dirbti buvo smagu, nes ne tik straipsniams, knygoms ir dokumentų publikacijoms mūsų žinios reikalingos, bet ir visos lietuvių visuomenės dėmesys 1939-1940 m. įvykiams išaugo šimteriopai, todėl prisimintas ir Kersto komitetas. Netrukus iš JAV geradariai atsiuntė į Lietuvos istorijos institutą ir vieną tomelį Kersto komiteto pasitelktų liudininkų

(Nukelta į 6-tą psl.)

IŠ DIPLOMATIJOS ŠEFO UŽRAŠU

Diplomatinė veikla okupacijų metais

Kai Lietuva buvo okupuota sovietų ir vokiečių 1940-1990 metais, kai kuriose pasaulio valstybėse veikė diplomatinės Lietuvos atstovybės. Viena tokių valstybių buvo Prancūzija, kurioje Lietuvos pasiuntinybei atstovavo ministrai PETRAS KLIMAS ir dr. STASYS BAČKIS. Čia spausdinami pastarojo atsiminimai, paskelbti leidinyje "Istorija", išleisti 1998 m. Vilniaus pedagoginio universiteto

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

Tiek aš pats, tiek mano kolega latvis atsižvelgėme į tuos patarimus, kurie buvo mums duodami, kadangi tuo metu Prancūzijos vyriausybėje buvo keli komunistų partijos nariai, o parlamente buvo nemaža komunistų partijos narių ir buvo, matyt, baiminamasi, kad komunistai nekeltų triukšmo dėl mūsų veiklos...

Pirmas svarbus mūsų demaršas buvo padarytas 1945-06.16 dėl baltų pabėgėlių, esančių okupuotoje Vokietijoje ir Prancūzijoje, likimo. Atsakymą gavome 1945.07.07 su pažymėjimu – "confidential" iš Supreme Headquarters Allied Expeditionary Force, pasirašytą T. J. Davis, Brigadier General, USA, Adjutant General. Jo turinį tuojau pasiunčiau lietuviams Vokietijoje. Tai buvo svarbus dokumentas, ir laikėme jį dideliu mūsų demaršo pasisekimu.

Dar noriu pridurti, kad VLIKas buvo man atsiuntęs 1944.09.30 data raštą, kuriuo buvo paskyres mane Chargé d'Affaires, ir prašė Prancūzijos užsienio reikalų ministerį tokiu titulu mane priimti. Turėdamas seną diplomatinę kortelę, maniau, kad geriau to rašto neįteikti, nes panašiai manė ir min. B. K. Balutis, su kuriuo tuo laiku galėjau susisiekti ir veikdamas tariasi. To rašto priede buvo nurodyta, kad aš veikdamas turėčiau tartis su dr. Br. T. Dirmeikiu, A. J. Greimu ir dr. Br. Kaslu.

Palengva veikiant ir užmezgant kontaktus Užsienio reikalų ministerijoje ir su prancūzų politikais bei intelektualais tiek informacijos klausimais, tiek įvairiais politiniais reikalais, padėtis keitėsi ir daugeliui žmonių atrodė, kad nors pasiuntinybė oficialiai neveikia, bet praktiškai ji lyg veikia... Tai įvyko todėl, kad nuo 1949 m. nebebuvo komunistų partijos narių Prancūzijos vyriausybėje.

Veikla spaudoje

1943 m. Paryžiuje leidžiamame savaitraštyje "Voix Françaises" buvo mano devyni straipsniai pavadinimu – "La Lithuanie sous le joug des Soviets". 1947-1949 m. nurodant leidžiu "Amerikos lietuvių informacijos centrą" Niujorke (233 Broadway, N.Y. 7), Jungtinėse Valstijose buvo mano rūpesčiu išleista 33 numeriai leidinio prancūzų kalba "Questions Lithuanienes, Documentation". Buvo platinama 2000 jo egzempliorių ir išsiuntinėjama Prancūzijoje deputatams, senatoriams, žurnalistams, dokumentacijos centrams bei į užsienį mūsų diplomatinėms, konsulinėms įstaigoms. Spaudoje buvo atsiliepiam, kad daug informacijos yra apie Lietuvą.

1952 m. buvo išleista 81 p. mano rašyta brošiūra "Peuples Opprimés. La Tragédie des Etats Baltes", kurią išleido Monde Nouveau, Imprimerie Crete, Corbeil-Essonnes (S. et. M.). Ji buvo be mano pavadė, pažymėta tik XXX ženklų vietoje pavardės.

1951 ir 1955 bei 1958 m. buvo mano iniciatyva ir atsakomybe leistas "Bulletin Lithuanien, Service d'Information et de Documentation. Périodique bimestriel". Adresas mano buvo toks: 5, rue de Messine, Paris (8e), Directeur – S. A. Bačkis.

Daug padėjo man tuos leidinius leisti prof. J. Baltrušaitis. Kadangi reikėjo informacijos, padėjau Henry de Chabon išleisti veikalą "La Tragédie des Nations Baltiques". (Edition de la Revue Parlementaire, 28, rue de l'Entrepot, Paris 10e, išleista 1946 m. 217 p.). Tam savo veikalui autorius panaudojo visą savo duotą dokumentaciją apie trėmimus ir sovietų okupaciją. Taip pat padėjau Jean Maucel'is išleisti 1953 m. brošiūrą. "La situation de l'Eglise Catholique en Lithuanie", (Ed.

Claire, 45, allée Nicolas Carnot. Le Raincy (S. et O.); Union des Journalistes Libres de l'Europe Centrale et Orientale brošiūroje "La Presse derrière le Rideau de fer", 28 p., išleistoje 1948 m., buvo mano straipsnis (be parašo) "Le régime de presse dans Etats Baltes occupés par l'Union Soviétique" (p. 11-14).

Pas prezidentą

Politiniu požiūriu reikšmingas dalykas buvo 1948.01.09, kada mane ir Latvijos min. Grosvaldą priėmė Prancūzijos prezidentas Vincent Auriol, kuriam įteikėme baltų organizacijų memorandumą dėl Baltijos valstybių nepriklausomybės atgavimo. Tai sustiprino mūsų padėtį ne tik tarp prancūzų, bet ir tarp lietuvių bei kitų tautų egzilių. Po to pasiunčiau 1949.07-18 VLIKo memorandumą dėl Lietuvos nepriklausomybės atgavimo Užsienio reikalų ministeriui – min. pirmininkui Robert'ui Schuman'ui. Gavau at-

(Nukelta į 6-tą psl.)

Vilniuje ant Žaliojo tilto tebestovi "išvaduojujų" paminklas, primenantis sovietmečio vergiją

Nuotr. E. Petrio

Knygų riškla "SAMOGITIA" meniškai įriša knygas bei žurnalus

A. PLENYS

3333 Grassfire Cres., Mississauga, Ont. L4Y 3J8. Tel. (905) 625-2412

Atvažiuokite pasakyti "LABAS" Lietuvai

Tada pasakykit "labas" nuostabiems vaizdams. Atvykite susipažinti su Lietuva šią vasarą. Jūsų patogumui Finnair skrenda:

- be sustojimų iš Toronto per Helsinkį į Vilnių
- du kartus per savaitę
- nuo gegužės 23 iki rugsėjo 9 d.
- trečiadieniais ir šeštadieniais
- ankstyvi nuvykimai

VILNIUS
\$1050.00
NUO

Norvistä
FINNAIR
Time flies

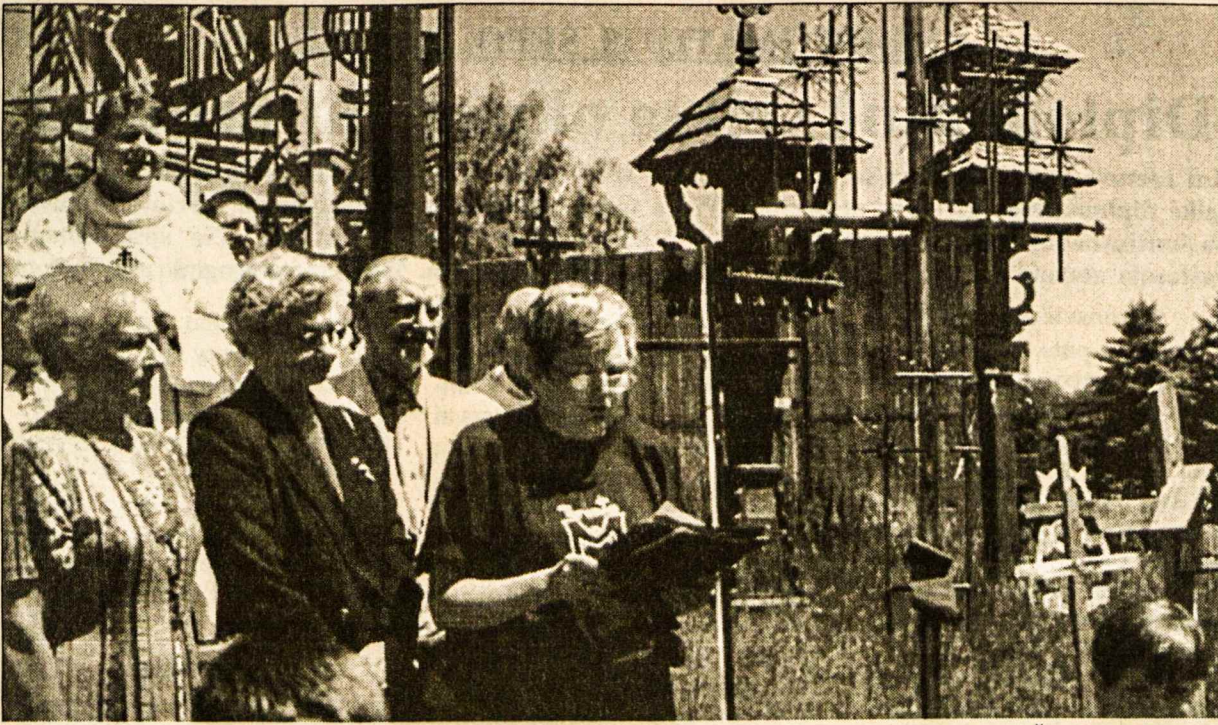
Finnair taip pat skrenda kasdien per ištisus metus tarp Niujorko ir Helsinkio. Tad užvažiuokite pasakyti "Labas" !!

MES ESAME FINNAIR. JŪSŲ VARTAI Į PASAULĮ

Finnair priklauso Aeroplan grupei. Galioja tam tikri apribojimai. Orausčio taikomi mokesčiai neįskaičiuoti. Žemės kaina vaikams.

Skambinkite savo kelionių agentui arba Norvistä Tours telefonu
416-222-0203 arba **1-800-461-8651**

Toronto Maironio mokyklos 50-čio proga pastatytas kryžius (dail. K. Keparučio projektas) Šv. Jono lietuvių kapinėse Mississaugoje. Pirmoje eilėje iš kairės: PLB švietimo tarybos pirm. R. Kučienė, A. Vaičiūnienė, KLB pirm. A. Vaičiūnas, mokyklos vedėja G. Paulionienė; antroje eilėje: ambasadorius dr. A. Eldintas, kun. E. Putrimas, kun. V. Volertas, prel. J. Staškus

Trijų kartų šventė

Džiaugsmingai paminėta Toronto Maironio mokyklos auksinė sukaktis

Po nušvitusių dangumi nušvitę abiturientų veidai, nušviesę mokytojų rūpesčiai. Sumirguliavo geltonais, žaliais, raudonais marškinėliais apvilę vaikai. Viskas tarsi susiliejo vienu šviesumu. Tarsi kokia simbolika švietimui ir švietėjams. O buvo tikrovė. Buvo didelė šventė Anapilio sodyboje 1998 m. gegužės 23 d. Ilgiems laikams diena atmintina – Toronto Maironio mokyklos 50 metų gražas ir reikšmingo gyvavimo sukaktis.

Iškilmingos Mišios

Lietuvos kankinių šventovė lygiai 12 val. jau buvo pripildyta dalyvių. Pasimelsti, padėkoti Dievui susėdę didelis būrys margaspalių mokinių, jų tėvų, mokytojų, mokyklos rėmėjų bei šiaip svečių. „Savo mokslą, savo darbą puoškim Kristaus vėliava“ – pamaldų eigos programoje išspausdintas šūkis patvirtino mokyklos idėjinę kryptį ir nutiekė bendrai maldai. Giesmės „Aš esu čia, mano Dieve“ (muz. D. Schutte, žodž. N. Benotienės) skambant, pasirodė abiturientų procesija.

Mišias koncelebravo klebonas prel. J. Staškus su kunigais A. Simanavičiumi, OFM, E. Putrimu, V. Volertu ir K. Kaknevičiumi. Skaitinius gražiai paskaitė S. Simonavičius, A. Šivickytė, T. Jonaitis, A. Rusinas, V. Trumpickaitė, D. Valiulytė. Vysk. P. Baltakio, OFM, sveikinimą perskaitė ir pamokslą pasakė kun. E. Putrimas. Giesmės giedoję visi kartu ir atskirai dar „Angeliukų“ chorėlis, vad. N. Benotienės. Vargonavo muz. J. Govėdas. Prie altoriaus buvo nešamos simbolinės aukos: knygos, kanklės, lietuviškas kryžius, Maironio mokyklos marškinėliai, žvakė, gėlės, vanduo, vynas ir duona. Paaikškinimus skaitė: R. Puterytė, G. Stasiulevičius, D. Karka, A. Povilaitis. Nors pamaldos buvo pajavintos aktyviu mokinių dalyvavimu, užtruko jos tik vieną valandą.

Kryžiaus pašventinimas

Šv. Jono lietuvių kapinėse, šalia Anapilio sodybos, Kryžių kalnelyje vietą rado ir Maironio mokyklos mirusiesiems primininti dail. K. Keparučio sukurtas paminklinis kryžius, kurio pašventinti plūdo gausi minia vos tik pamaldoms pasibaigus. Stoviniavo filmuotojai, spragsėjo foto aparatai. Norėta šia procesiją perkelti į vaizduojamas ar fotografijas ilgai atminimui, būsimų kartų archyvams, kalbėsiantiems apie išeivijos veiklą. Miniai apsupus kalnelį, po trumpų maldų kryžių pašventino Lietuvos kankinių parapijos klebonas prel. J. Staškus.

Švietimo paroda

KLB archyve-muzejuje, vad. dr. R. Mažeikaitės, parengta paroda per visą dieną ir vakare, pokylio metu, traukė nemažus šventės dalyvių būrelius ramiau ir atidžiau pasidomėti Maironio mokyklos veikla, vaizdžiai išdėstyta padidintose nuotraukose, laikraščių iškarpų albumuose, vaikų meno darbeliuose. Ypač daugelį domino ankstesnių laikų nuotraukos, kuriose ne vienas dabartinis mokytojas ar tėvas/mama save surado klasės draugų tarpe. Atidžiau pasidairę kiekvienas pamatys, kad kone visi dabartiniai mokytojai yra antrosios išeivijos kartos, o mokiniai – jau trečiosios. Tai labai

reikšmingas reginys. Šią parodą paruošė dr. R. Mažeikaitė, A. Rašymas, V. Dailidienė, R. Puteris, G. Paulionienė.

Mokinių koncertas

„Mūsų metai“ – taip jis buvo pavadintas ir įvyko tuoj po kryžiaus pašventinimo didžiojoje Anapilio salėje, sužibėjusioje smagia linksmą aplinką. Galėjai pasijusti atėjęs į kokį stovyklinį lauką. Kas ieškojo koncertų tylos, kai „girdėti musę žvimbant“, čia nieko panašaus nerado. Čia vaikų koncertas, jų šventė, jų margaspalvė aplinka su scenoje žibančiu „50“, kitame salės gale nuo balkono atramos dabartinį jaunimėlį stebinčiu Maironiu. Scena švytėjo lietuviškoms spalvomis, bet pati didžiausia puošmena – susodinti geltonais, žaliais, raudonais marškinėliais („Paramos“) dovaną ir reklamą) mokiniai, kuriuos tvarkė „juodmarškiniai“ mokytojai.

Prieš žiūrovų akis stūksojo mižiniškas medis su didelėmis blizgančiomis akim. Apie jį visas vaidinimas ir sukosi. Pavasari vaidino L. Jonaitytė, vasarą – L. Paškauskas, rudenį – V. Simonavičiūtė, žiemą – J. Sondaitė, patį medį – P. Vaičiūnas. Dainomis, kanklėmis, suokučiais, birbynėmis, dialogais pynėsi tie metų laikai leidžiant žiūrovams pasitelkti ir savo vaizduotę. Simboliniais vainikais buvo apkarstomas tas didysis medis, pro kurį vis linksmam landžiojo vaidintojai, ir tai buvo labai panašu į nuotaikingą žaidimą. Pastatymas susilaukė tėvų ir svečių gero įvertinimo ir buvo baigtas muz. J. Govėdo 50-mečiui sukurta daina „Draugystė“ (žodž. J. Aisčio). Koncertą parengė muzikos mokytojai J. Adamonytė, S. Freimanienė, M. Gabrys, Z. Janeliūnienė, R. Bukšaitytė-Wilkinson; scenarijų parašė N. Benotienė, vaidintojus paruošė V. Kuprevičiūtė-Petrauskienė, šokėjus – I. Paškauskienė; koncertą scenizavo J. Sederavičius, akompanavo muz. J. Govėdas.

Mokslo metų užbaigimas

Po trijų valandų pertraukos, 6 val.vak., didžioji Anapilio salė vėl prisipildė. Įvyko čia abiturientų pagerbimas ir pažymėjimų įteikimas. Svečiams susėdus prie pokylių paruoštų stalų, įvygiavus abiturientams ir sutojus scenoje, sugiedotas Tautos himnas. Iškilmingai trumpu žodžiu pradėjo mokyklos vedėja G. Paulionienė, pakviesdama pažymėjimus bei premijas įteikti Lietuvos gen. garbės konsulą H. Lapą ir KLB krašto valdybos pirm. A. Vaičiūną, dalyvaujant mokytojams M. Raščiauskienei, I. Moisiejiūtei, I. Petrauskienei, N. Benotienei, kun. E. Putrimui ir I. Ehlers, tarusiai ir sveikinimo žodį. Aštuntąjį skyrių baigusį vardą kalbėjo A. Punksis ir V. Benotaitė; aukštesnįjį liutuanistinių kursų vardą – A. Janušonis ir E. Bušinskaitė. Iškilmingumą didino padėkos ir žymenų įteikimas vadovaujant L. Puterytei. Kanados lietuvių fondo valdybos pirm. V. Piečaitis abiturientams įteikė poeto H. Nagio ideklamuotą garsą juostas, Prisikėlimo parapijos kredito kooperatyvo atstovas M. Rusinas – visiems po vokelį. Aštuntąjį skyrių baigė 27, liutuanistinius kursus – 9.

Prieš vakarienę maldą sukalbėjo kun. A. Žilinskas. Vai-

šintasi J. Bubulienės paruoštais valgiais. Veikė bufetas įvairiems gėrimams nusipirkti.

„Auksinės akimirkos“

Tuo vakarū buvo pavadintas abiturientų pasirodymas, sudėtas iš humoristinių gabalėlių ir mokyklos gyvenimą bei praeitį vaizduojančių skaidrių, kurių rodymo metu pianinu skambino Tadas Vainius. Šią dalį parengė ir aktyviu dalyvavimu prisidėjo N. Benotienė, D. ir R. Puteriai, J. Sederavičius, muz. J. Govėdas. Pranešėjos pareigas atliko A. Karkienė, pristatėsi ir pokylyje dalyvaujančius svečius – veikėjus. Keliais išėjimais visą programą koordinavo vedėja G. Paulionienė, susilaukus entuziastingo pagerbimo. KLB švietimo komisijos pirm. Irena Ross buvusiesiems mokyklos vedėjams J. Andriuliui, V. Biretai ir J. Gustainiui įteikė švietimo medalius. Pasijmėjusiems abiturientams įteiktos dovanos. O šie gėlėmis pagerbė savo tėvus, išreikšdami padėką už visokeriopą rūpestį. Sceninę programą baigta „Draugystės“ daina. Po trumpos pertraukėlės vyko trankus pasilinksminimas, įsiūbavo šokiai, kai kuriems vyresnio amžiaus svečiams tamsoje autoaiškštėje ieškant savo automobilį...

Bendros pastabos

Išoriniu atžvilgiu, įskaitant ir aprangą, renginys buvo originalus ir įspūdingas, palidijantis formaliu, stipriu entuziazmu paremtą lietuviškojo gyvenimo tęstinumą. Švente paminėtas lietuvių švietimo penkių dešimtmečių darbas. Minėjimo raidoje truputį trūko istorinės perspektyvos, nes visomis formomis daugiau pabrėžta dabartis, ryškiau pasidžiaugta pačiu paskutiniu dešimtmečiu. Salės priekangiuose išdėstyti krepšeliai aukoms gal ir buvo šioš toks atsakymas tiems, kurie pokylyje pasigedo ant stalų vyno ir žvakių.

Apžvalginis leidinys atspindi ne tik mokyklos gyvenimą, bet ir vietą liutuanistinio švietimo pakopose. Spausdintos programos padėjo sekti šventės eigą ir supažindino su visais darbuotojais, rengusiais šią didelę šventę. Programa nebūtų buvusi ilgesnė, jei buvusių pirmosios išeivijos kartos kai kurių mokytojų tylus dalyvavimas būtų buvęs bent kiek pagarsintas. Snk

Diplomatinė veikla...

(Atkelta iš 5-to psl.)

sakymą iš Užsienio reikalų ministerijos, kad memorandumo gavėjas tikrai susidomėjęs susipažino su tuo dokumentu.

Taip palengva plėtėsi santykiai su prancūzais, Užsienio reikalų ministerija. Lietuvos diplomatijos šefas S. Lozoraitis mane paskyrė įgaliotuoju ministriu 1953.08.15, palikdamas ir toliau mane eiti Lietuvos Chargé d'Affaires pareigas Paryžiuje.

Reikšminga draugija

Kaip svarbų dalyką reikia paminėti draugijos „France Baltique“, veikusios prieš karą, atgaivinimą 1954 m. Tuo reikalu rūpinausi kartu su Estijos min. Pusta ir Latvijos min. Grosvaldu. Draugijos pirmininku buvo išrinktas Ernest'as Pezet'as, artimas Lietuvos bičiulis. Jam padedant 1954 m. rugsėjo 12 d. Strasburge buvo paminėta 20 metų sutarties, pasirašytos 1934 m. rugsėjo 12 d. Ženevoje, sukaktis, kuri prastai vadinama Santarvės ir bendradarbiavimo sutartimi tarp Estijos, Latvijos ir Lietuvos.

Minėjime dalyvavo min. S. Lozoraitis, Lietuvos diplomatijos šefas, pasirašęs tą sutartį. Po to minėjimo buvo išleistas leidinys „XX anniversaire du Traité d'Entente et de Collaboration entre l'Estonie, la Lettonie et la Lithuanie“, signé le 12 Septembre 1934 à Genève, Réunion organisée par les ministres d'Estonie, de Lettonie et de Lithuanie, à Strasbourg, le 12 Septembre 1954 et présidée par M. Ernest Pezet, Vice-Président du Conseil de la République, Président de l'Association France-Baltique“.

Tai buvo reikšmingas, dėmesio susilaukęs renginys, nes įvyko tuo metu, kada vyko Strasburge Europos tarybos posėdžiai ir nemaža tarybos narių ir žymių prancūzų dalyvavo tame renginyje. Kvietimai į tą minėjimą buvo išsiuntinami daugeliui prancūzų politikų, žurnalistų.

Su rašytojais

Kalbant apie informacinę veiklą, paminėti reikia kontaktus su prancūzais rašytojais, poetais, intelektualais, kurie vėliau įsteigė draugiją „Association Les Amis de Milosz“, kuri mane išrinko jos garbės komiteto nariu.

Tos draugijos *spiritus motus* – puoselėtojas nuo 1945 m. iki dabar buvo Andr'as Silvair'as, Milašiaus raštų leidėjas, o garbės pirmininku dabar yra Česlovas Milašius, Nobelio literatūros premijos laimėtojas.

Rengdama įvairius O. L. Milašiaus minėjimus, šioji draugija nepaprastai daug prisidėjo išgarsinant ne tik O. L. Milašių, bet ir Lietuvą iki dabar, jos kovą dėl laisvės. Tarp tos draugijos narių yra daug išvairių kraštų profesorių, rašytojų, poetų, kurie domisi O. L. Milašiaus kūryba ar yra rašę bei rašo tezes apie Milašiaus kūrybą.

Įvairūs veiklos žingsniai

Visą laiką būdami Paryžiuje

nuo 1940 m. iki 1960 m., kartu su žmona savo bute rengdavome Vasario 16 dienos proga priėmimus, į kuriuos po Paryžiaus išlaisvinimo atvykdavo Užsienio reikalų ministerijos, parlamento atstovai bei prancūzai, simpatizuoją Lietuvos bylai, baltai, ukrainiečiai. Atvykdavo ten ir vienas kitas žurnalistas.

Be darbo su Prancūzijos oficialiais sluoksniais, nuo 1950 m. rudens buvau Centro ir Rytų Europos komisijos (būstinė Londone) vicepirmininkas, nuo 1951 m. rudens buvau Lietuvių federalistų sąjungos vadovybės generalinis delegatas, o nuo 1952 m. rudens – Lietuvių tautinio Europos sąjūdžio komiteo vicepirmininkas.

Nuo 1947 m. iki 1960 m., kol buvau Paryžiuje, pasiūdavau Prancūzijos užsienio reikalų ministeriui tokia pat notą, kokią Lietuvos pasiuntiniai Londone ir Vašingtone siųsdavo savo kraštų Užsienio reikalų ministeriams, kurie vykdavo į JAV, Didžiosios Britanijos, Prancūzijos ir Sovietų Sąjungos Užsienio reikalų ministerių konferencijas, kur buvo svarstomi klausimai apie Vokietiją bei kiti. Tomis mūsų notomis buvo primenama Lietuvos okupacija ir prašoma, kad Vakarų valstybės nepripažintų Baltijos valstybių inkorporacijos į Sovietų Sąjungą ir atsiųstų lietuvių tautos aspiracijas atgauti laisvę ir nepriklausomybę.

Nuolat, norėdamas priminti Lietuvą, siūsdavau raštus prancūzijos prezidentams. Taip 1954 m. sausio 18 d. pasveikinau prezidentą R. Coty, o 1959 m. sausio 8 d. – gen. deGaulle, Gavau padėkos laiškus iš prezidentūros generalinių sekretorių, 1954.05.09 gavau Užsienio reikalų min. G. Bidault'o padėką už mano išsakytas mintis lietuvių vardu apie Dien Bien Phu kautynes Indokinijoje, kur buvo daug lietuvių svetimšalių legione, dalyvavusių kautynėse.

1958 m. parašiau pranešimą Pasaulio lietuvių bendruomenės seimui tema „Lietuvos valstybės tarptautinė ir teisinė padėtis“. Jis buvo išspausdintas leidinyje „Lietuva okupacijoje“. Tai pranešimas Pasaulio lietuvių bendruomenės seimui apie kai kurias sritis okupuotos Lietuvos gyvenimo. Leidinį paruošė Pasaulio lietuvių bendruomenės seimo organizacinis komitetas Niujorke 1958 m.

Be savo veiklos, noriu paminėti ir savo žmonos Onos Bačkienės veiklą dėl Lietuvos reikalų. 1947 m. ji atstovavo Lietuvos moterims Entente Mondiale de Femmes kongrese Paryžiuje, 1947 m. birželio mėnesį dalyvavo Pasaulio motinų sąjūdžio (M.M.M.) kongrese, kur skaitė pranešimą apie Lietuvą. 1953 m. per studijų savaitę Briuselyje ji buvo išrinkta tos organizacijos tarybos nare. Šias pareigas ji eis, kol bus gyva. 1948 m., kada Paryžiuje įvyko Jungtinių tautų organizacijos visumos posėdžiai, kur JAV delegacijos pirmininkė buvo Eleonora Roosevelt, O. Bačkienė kartu su įtakingomis prancūzėmis matėsi su ja ir kalbėjo apie Lietuvą.

Noriu dar paminėti, kad nuo 1954 m. kasmet iki 1960 m. Prancūzijos radijas leisdavo man tarti žodį į Lietuvą Vasario 16-osios dieną.

(Pabaiga)

Toronto Maironio mokyklos 50-čio iškilmės programos vedėja AUŠRA KARKIENĖ ir VIII skyriaus abiturientai Nuotr. R. Paulionio

Lietuvos poetų portretai

Marcelijus Martinaitis - kaimo augintinis

ALEKSANDRAS ŠIDLAUSKAS, Vilnius

Laikas ir žmogus – pačios svarbiausios šiuolaikinės poezijos temos. Jomis išsakomas visas pasaulio sudėtingumas ir žmonių tarpusavio ryšiai. Šių dienų poetai dar nelabai užsikrėtę pomodernistinio meno nuostatomis, sugeba įžvelgti ir pasaulio katastrofų esmę, ir žmogaus menkumą, ir nepaprastą žodžio skvarbą, kuri dažnai tampa poezijos esme.

Lietuvių poezijos itin svarbus polius – tauta, tautos išlikimas, tautos istorija. Tai ypatingai jautriai pajuto ir kūryboje atskleidė pokaryje augusi kaimo valstiečių karta. Ji išėjo aukštusios mokslo, regėjo visas ideologines iškraipas, ne kartą savo kailiu patyrė smurtą.

Tos kartos (šiandien jiems jau per 60 metų) atstovai – Marcelijus Martinaitis, Juozas Aputis, Romualdas Granauskas, Jonas Strielkūnas. Pirmasis bene jautriausiai suvokė lietuviškosios dvasios nykimą ir naikimą, bene giliausiai jame atsiskleidė etninės tautos kultūros šaknis.

M. Martinaičio poezija – si-dabriškai skaidrus lietuviškumo atspindys. Jis sugebėjo išlikti savitas per visą agresijos laiką. Atgimimo metais jam nereikėjo keistis, nes jis visuomet toks pats buvo – Lietuvos kaimo vaikas.

Tokio poeto kūryba galima labiausiai tikėti ir pasitikėti. Dažnai išsakydamas publicistiniu žodžiu, jis ne kartą teoriškai išreiškė tai, kas buvo jo lyrikoje

(Nukelta į 7-tą psl.)

Baltijos valstybių užgrobimas

(Atkelta iš 5-to psl.)

parodymų apie 1939-1941 metų įvykius. Mūsų žinojimas plėtėsi, daugėjo faktų, o drauge ir įkalčių sovietams, kuriuos oponentams Maskvoje darėsi sunku patinėgti, ignoruoti (po didelių vargų SSRS parlamentas pripažino slaptuosius protokolus, o mes iš surinktos ir dar papildytos medžiagos sudarėme knygą „Lietuvos okupacija ir aneksija 1939-1940. Dokumentų rinkinys. Sudarė L. Breslavskienė, A. Eidintas, V. Žalys ir kiti. Vilnius, „Mintis“, 1993). Slaptųjų papildomo Molotovo-Ribbentropo sutarties protokolų pripažinimas Maskvoje buvo sunkus, nes visiems imperininkams buvo aišku: Maskvoje suradus ir SSRS parlamentui pripažinus slapčiuosius protokolus artėjo prievartinio Baltijos valstybių įjungimo į SSRS pripažinimo klausimas.

1989 m., renkant faktus apie prievartinio įjungimo faktus, peržvelgėme ir oficialius sovietinius leidinius, pvz. LKP CK 1985 m. išleista dokumentų rinkinį „Lietuvos liaudies seimas. Stenogramos ir medžiaga“. Jau iš anksto Partijos istorijos instituto prie LKP CK darbuotojai perspėjo, kad jame paskelbti dokumentai, ypač posėdžių stenogramos, buvo falsifikuoti – išimtos „Liaudies seimo“ liaupsės Stalinui ir dar nežinia kas, bet mane sudomino vienas momentas – prieštarings, absurdiškos motyvacijos, kurios neretai kalba prieš pačius sovietus. Štai praėjus vos 6 dienos po rinkimų į tą seimą, 1940 m. liepos 21-ąją, Kaune susirenka „Liaudies seimas“. Nuo 12 val. 5 minučių keli kalbėtojai dėkoja ... Raudonajai armijai, o kai kurie savo kalbose net tris kartus pabrėžia, kieno

atspindėta. Jis buvo tiesus, nors ne daugiakalbis. Jo poezijos populiarumas buvo visai laikas didelis, o jo kaip kultūrininko autoritetas taip pat buvo itin pastebimas.

Jo visur pilna: vertėjas teoretikas, įvairių komisijų ir akcijų narys, aktyvus publicistas, paskaitininkas, kultūros pokalbių ir forumų dalyvis, jaunųjų poezijos talentų globėjas ir pirmasis jų kūrybos vertintojas. Visur supėdamas, niekuomet nedaugžodžiaudamas ir tuo nesigėrėdamas, jis mato ir tų problemų sprendimą. Jo siūlymai dažniausiai konstruktyvūs, o autoritetas, rodos, negincijamas. Būdamas suvokus eilėdaros žinovas, labai gerai pažindamas lietuvių poeziją, jis nėra labai produktyvus kaip poetas.

Visą laiką grojęs geros kokybės smuiku, šis poezijos muzikantas rado naujus lyrinės raiškos būdus, naujas žodžių skaidas.

Valstietiškas atsargumas, matyt, buvo poetinės žiūros kompasas. Ir turėdamas ką pasakyti, ir mokėdamas tai padaryti, Marcelijus Martinaitis pasitaraisiais metais itin susižavėjo dvipusiais lyriniais eilėrašciais, kuriuos pavadino „atmintimis“. Tai toji gyvybingoji eiliumo erčia, iš seno lydėjusi jaunumėnė, ir pastebėjimų žemė, kurioje išauginami kuklūs, bet vešlūs diegaliai.

„Rašiau tau atmintį į vaikišką albumą“ – taip prasideda pasakojimas, kuriame poetas su-

(Nukelta į 7-tą psl.)

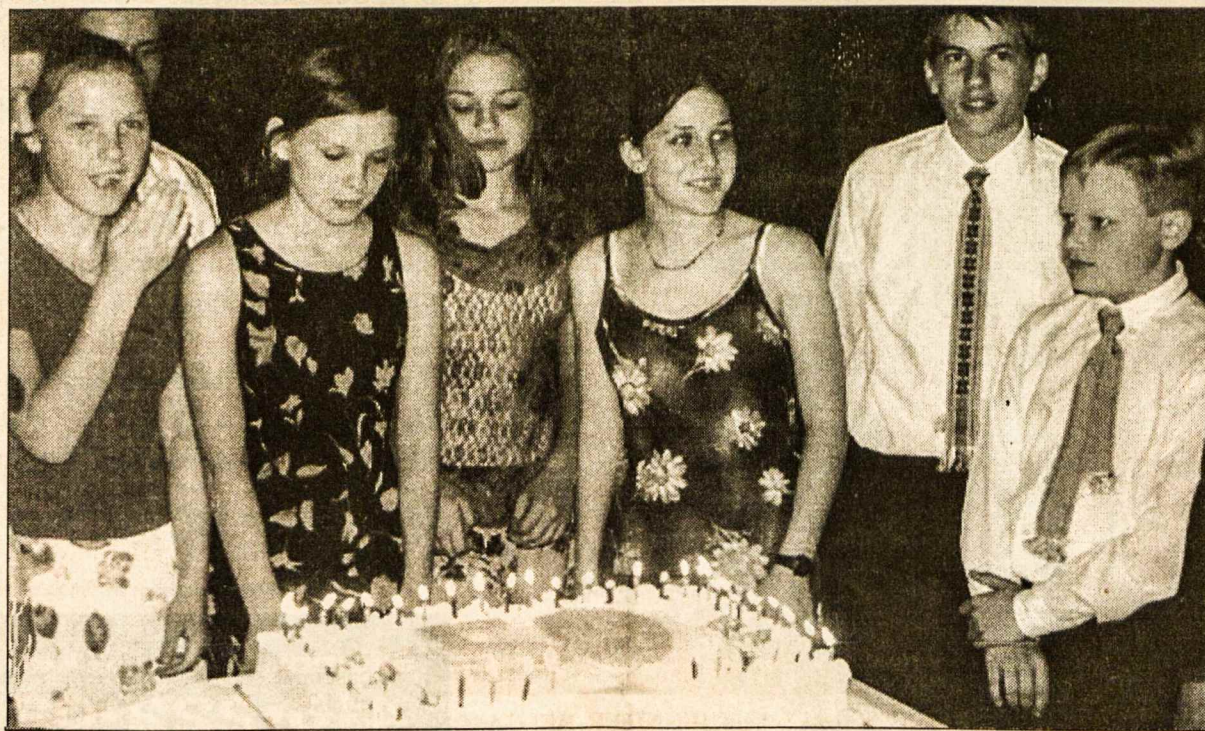
„dėka“ vyksta pasikeitimai Lietuvoje, nes nieko nebūtų pasikeitę, „jei ne ta broliškoji pagalba, kurios sulaukėme iš broliškų ir draugiškų Tarybų sąjungos tautų išvaduotoja Raudonoji armija“.

Tai dar vienas įkaltis, kuri drašiai galima imti iš pačių sovietinių dokumentų.

Po sveikinimų, pasisakius vos šešiams atstovams, priimama deklaracija apie valstybės santvarką, beje, balsai neskaiciuojami. Tai padaryta per 3 val. 35 minutes. Po pertraukos jau svarstomas Lietuvos SSR įstojimo į SSRS klausimas. Motyvų tokiam žingsniui pateikia įvairių, bet ypač idiotiškai skambanti iš-kėlė komunistas T. Tamulevičius, „motyvavęs“ Lietuvos stojimo į SSRS reikalą tuo, kad „...labiausiai nukentėję valstiečiai, kuriems buvo neprieinami laikraščiai ir knygos. Lietuvos valstiečiams buvo skiepijama vien naminė ir chuliganizmas“ (rinkinio psl. 74).

Po tokių „nenuginčijamų“ argumentų salė balsavo už stojimo į SSRS deklaraciją, o balsų vėl niekas neskaiciavo. Liudiniškai sako, kad balsavo ir žiūrovai ir užpildę salę enkavedistai. O iš paskelbtų Juozo Senkaus parodymų Kersteno komitetui (dokumentų rinkinio p.p. 764-776) akivaizdu, jog Kaune, prieš susirenkant vad. Liaudies seimui, Valstybės teatro pastatė buvo daug NKVD kareivių, kurių buvo ir po prezidiumo stalu ir net su ginklais. Minioje buvo daug civiliai aprengtų sovietų saugumo agentų. J. Senkus nurodė Kerstenui, kad to seimo protokolai yra likę Lietuvoje.

(Bus daugiau)

Toronto Maironio mokyklos VIII skyriaus abiturientai prie 50-čio sukakties torto

Nuotr. R. Paulionio

“Ramybės ieškojimai-monotipai”

Sutinkant čikagietės dailininkės Giedrės Žumbakienės antrąją kūrinių parodą Kanadoje

VIKTORIJA MATRANGA

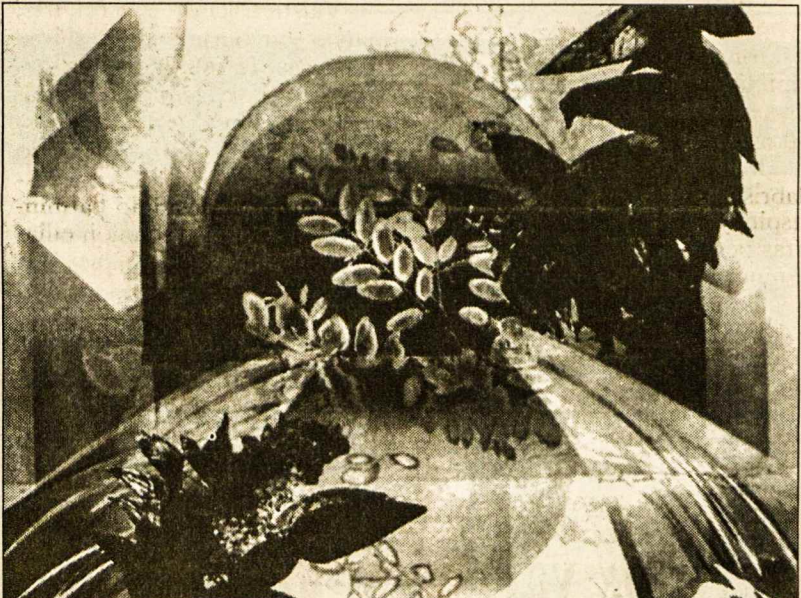
“Ar apskritimas gali būti pralaužtas?” – tai žodžiai vienos amerikiečių liaudies dainos, užmezgantys simbolišką pasakojimą apie gyvenime apvalios formos universalumą. Tokie mąstymai kyla, bežiūrint į Giedrės Žumbakienės vėliausius kūrinius. Dideli apskritimai, primenantys saulę ar mėnulį, dažnai vyrauja japonišku ramumu spindinčias kompozicijas. Jūros ir mėnėsienos gamtovaizdžiai kyšo tarp judrių formų ir miglotų spalvų sluoksnių. Kiti kūriniai primena fejerverkus ar saulės smingančius spindulius, gal svaiginančius vėjus ar audringas jūras, bet visuma patraukia išterme, kuri išsilaiko sumaištyje ir pasiekia ramybę.

Dailininkei šios gamtos interpretacijos slūgsti ir kyla kaip natūralūs įkvėpimo šaltiniai. Besikeičiantys vandenys, debesų ir žemės raštai kartojasi jos “multimedia” grafikoje. Bet įkvėpimas – tai tik maža rezultato dalis. Jos unikalūs spausdinimo technika reikalauja meistriškumo ir stiprumo – bruozų, kurie tobulėja jai eksperimentuojant. Ji pjausto plastmasinius lakštus (plexiglass), gamindama kietas formas, kurios kompozicijoms suteikia struktūrą. Vartodama specialias popieriaus rūšis, kurios priima kietų spaudinimo per presą ir yra tokios jautrios, kad pasisavina net gyvo lapo formą, dailininkė kiekvieną lakštą spausdina kelis sykius. Augalų koliazai prideda tekstūros bei dantiems pavaldams. Ji serialiai teta ir nuplauna litografinius rašalus, panašius į dažus, taip sukurdamą šešėlius ir permatomumus. Tokiu būdu kiekvienas paveikslas tampa vienkartinis

originalu.

Gimusi Lietuvoje, Giedrė Žumbakienė į Ameriką atvyko 1949 metais. Ji gyvena Čikagoje, prie Mičigano ežero, kurio nuotaikos veikia ir jos kūrybą. Mokslus išėjusi St. Xavier kolegijoje, Čikagos garso meno institute ir Northwestern universitete. Yra dėstyusi pradžios, gimnazijos bei universiteto lygio mokiniams ir studentams. Dėstė suaugusiems North Shore Art League, netolimame Winnetka priemiestyje. Plačiai pasižymėjusi savo srityje/specialybėje, ji dalyvauja Čikagos rajono ir valstybinės parodose nuo 1982 metų. Jos kūrinių yra įsigiję nemažai didžiųjų amerikiečių verslo bendrovių bei švietimo įstaigų. Pastaruoju dešimtmėčiu ji keletą sykių aplankė Lietuvą, ieškodama šviežių šiuolaikinio meno perspektyvų ir naujo supratimo savo asmeninio gyvenimo praeities ir dabarties sluoksniavimui.

Su “Ramybės ieškojimų-monotipų” paroda G. Žumbakienė sugrįžta į Torontą po dvidešimties metų su 50 naujų kūrinių, darytų per paskutinius penkerius metus. Per tą laikotarpį jos pedagoginis darbas ir asmeninės kelionės vedė ją vingiuotais keliais ir atnešė jai pasitikėjimo praminti neįprastus takus. Turbūt visos kultūros turi panašių patarlių – “Jaunukis viską žino, o su amžium žmogus mažiau ir mažiau supranta”. Kas anksčiau buvo ryškus, vėliau nejučiom pranyksta prieblandoje. Nusistatymai nuklįsta. Taip, kaip jos monotipai virpa ir fonai pasimaino plokštumomis, G. Žumbakienės menas svarstosi neaiškumų gyvenimo raidoje. Atsakymai virsta klausimais, ir apskritimas ritasi toliau.

Dail. GIEDRĖ ŽUMBAKIENĖ, “Mėlyna šviesa”

Tapyba ir šokis

Naujas dailininko užmojis jungti tas dvi meno šakas

Besidomintys menu gerai pažįsta dail. J. Račkaus kūrybą ir įspūdį darančius jo sukurtus nuodtyto aliuminijaus darbus. Praeitų metų gruodžio mėnesį dailininkas dar kartą rodė savo geriausius tekstilės, grafikos ir nuodtyto aliuminio darbus City Center dr. 201, Mississaugoje. Tuo metu parodai netikėtai naujumo suteikė atidarymo programa, į kurią buvo įtrauktas visas dėmesys. Keletas jaunų Mississaugos baleto mokyklos studentų šoko keturias minutes paskaitą, kaip jų vadovės Kathleen Duffy sukurta kompozicija, kurių įkvėpimo pagrindu buvo paimti keturi J. Račkaus darbai. “Vaizduojamasis menas yra glaudžiai susijęs su kūno plastika. Dailininkai pradeda savo kelią nuo kūno studijų pieštuku. Daugelis jų net ir į abstrakčius darbus perkelia gražias ir tobulas žmo-

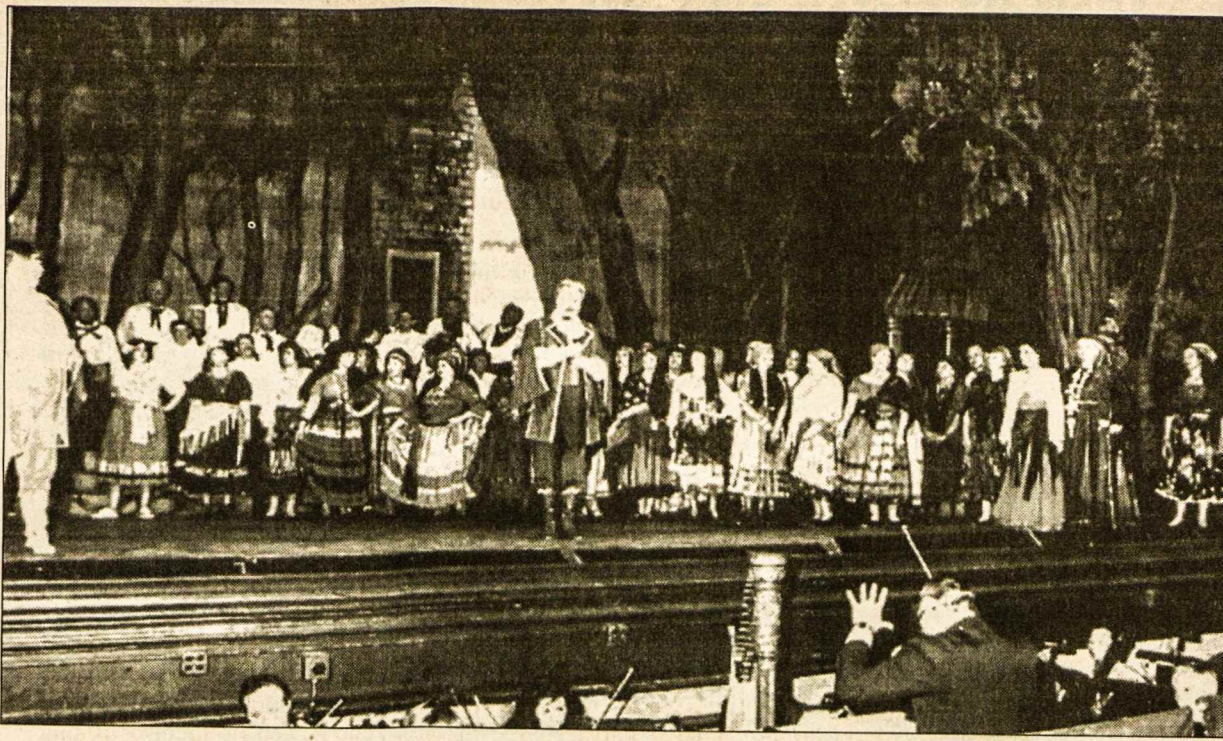
gaus kūno formas. O aš norėjau sulieti dvi skirtingas ir tuo pačiu tokias artimas meno šakas: žmogaus judesį ir jo gyvą plastiką su mano darbų vaizdais, tuo atskleidžiant beribes meno gali-mybės išraišką”.

Iš nenusakomai tolimų ir pripildytų spalva erdvių susikuria aiškios pasaulio formos, kurios emocije savo prasme atgyja šokančiame kūne... Tokia ryšio tarp šokio ir vaizduojamojo meno idėja į J. Račkaus kūrybą ateina dar iš studentavimo laikų Paryžiuje. Beje, ir pats šokio sužetasis kalba apie jaunų meno studentų atrandamą turtingą emocijų pasaulį nežinomo dailininko darbuose. Tai įdomi ir mažai kada naudojama vaizduojamojo meno forma, išreikšta šokio interpretacijoje. Tai tarsi tapyba šokyje.

Per ilgą žiemos laiką šios mintys susigulėjo tvirčiau, šokėjai, vadovaujami paties dailininko, dirbo toliau, o dail. J. Račkaus tobulino šią idėją iki laukiamo rezultato ir iš trumpos atidarymo programos visa tai virto malonių, gyvų ir įkvėpiančių šokio ir tapybos reginiu scenoje.

Visi norintys tai pamatyti yra maloniai kviečiami. Vieta ir laikas: birželio 6, šeštadienį, 7 v.v. Lecture Hall, Cyril Clark bibliotekoje, 20 Loافر's Lane, Brampton. Paroda tęsis iki birželio 27 d. Bilietų užsakymas ir smulkesnė informacija: J. Račkaus 905 822-8477 arba K. Duffy 905 848-9151.

D. Narkevičiūtė

Čikagos lietuvių operos choras “Čigonų barono” spektaklyje 1998.IV.26 Morton auditorijoje. Iš kairės: sol. A. Malikėnas, sol. V. Noreika, solistės R. Tumuliauskaitė ir A. Stempuzienė. Nuotr. J. Tamulaičiū

Lietuvių operos choras

ALDONA ŠMULKŠTIENĖ

Lietuvių opera išaugo iš Čikagoje 1949 m. rudenį susiorganizavusio Čikagos lietuvių vyrų choro. Jo pirmieji dirigantai buvo J. Ignatonis, A. Gečas, Br. Jonušas, Vl. Baltrušaitis. Pastarasis ir choro repertuarą įvedė ištraukų iš operų, skirtų chorui. Augo mintis pastatyti ir visą operą. 1957 m. kovo 30 d. įvyko pirmasis Lietuvių operos spektaklis G. Verdi “Rigoletto”.

Per 42 metus buvo pastatyta daug žymių operų, kuriose dainavo buvę nepriklausomos Lietuvos solistai ir naujos jėgos, savo balsus tobulinusios išeivijoje. Įvykdavo po 3-4 operos spektaklius, ir salės būdavo pilnos klausytojų. Tais laikais chore dalyvavo 40-50 choristų.

Chorvedžiais yra buvę A. Gečas, A. Stephens, B. Prapuolenis, E. Sakadokšienė, R. Sokas, M. Motekaitis, A. Seniūnas ir kt.

Operų dirigentais yra buvę: A. Kučiūnas, V. Marijošius, A. Vasaitis, A. Kaminskas, J. Geniušas, A. Jurgutis, Br. Kazėnas, V. Viržonis.

Dabartinis choras

1998 m. balandžio 26 J. Strauss'o “Čigonų barono” spektaklyje dainavo 69 choristai. 27 jų yra jauni žmonės, neseniai atvykę iš Lietuvos. Jau pernai F. Flotow'o operoje “Martha” gir-dėjome atjaunėjusį, pagrausėjusį, gerai dainuojantį chorą, bet šiemet jis mus maloniai nustebino!

Lietuvių operos choras balandžio 26-os “ČB” spektaklyje puikiai pasirodė. Jis ne tik džiugino žiūrovus savo dainavimu, bet ir šokiais. Choro narys choreografas Juozas Vansevicius suorganizavo iš jaunųjų choro dalyvių šokėjus ir juos puikiai paruošė. Žinoma, jie ne baleto šokėjai, bet sužavėjo visus savo grakštumu, gyvumu, nuostabiai atliekamais vengrų ir čigonų šokiais.

Džiaugsmas dėl operos choro kyla ne vien dėl to, kad jin įsijungia naujų jėgų. Mes džiaugiamės ir didžiojoje visais operos choristais, o ypač tais, kurie chore dainuoja nuo pat Lietuvių operos pradžios! Pet-

ras Čelkis dainuoja jau 42 m., Vytautas Radzius – 41, Jonas Motekaitis – 40, Pranas Olis – 39, Vaclovas Momkus ir Julius Savrimas – 38, Jurgis Vidžiūnas – 37, Giedrė Končienė – 35, Valerija Žadeikienė – 33, Aldona Buntinaitė – 31, Jonė Bobinienė ir Bronius Maciukevičius – 30, neskaiciuojant tų, kurie yra išdainavę mažiau kaip 30 m.

Operos choras turi gražią tradiciją – po operos spektaklio suruoštos pabaigtuvės yra pagerbiami choristai, išdainavę operos chore 10 ar 25 metus. Šiemet dvidešimtpenkmčio sukakties ženklą buvo apdovanota Regina Smolinskienė.

Į “Čigonų barono” spektaklį atsilankė apie 2000 įvairaus amžiaus žmonių, kurie audringai plojo solistams, o ypač chorui.

Ir niekada dar nebuvo tekę regėti tokios šiltos, gyvos pagalogos. Scenoje pasirodė solistai ir choras pakartojo “Pergalės dainą”, o dirig. A. Vasaitis turėjo diriguoti ne tik chorui, bet ir salėje esantiems žiūrovams, kurie iergi entuziastingai įsijungė į dainavimą! O kiek gėlių! Kiek plaukimų ir “valio” šūkinių! Visi stoją, parodydami savo dėkingumą ir pagarbą atlikėjams!

Pooperinis koncertas

Gegužės 3-čiosios koncerte, kuris būna savaitę po operos pastatymo ir kuriame dainuoja Lietuvių operos svečiai iš Lietuvos, ši kartą iš Vilniaus operos ir baleto teatro, Jaunimo centro didžioji salė ir balkonas buvo irgi pilnutėliai.

Pirmoje dalyje solo ir duetus dainavo solistai Vaidas Vyšniauskas, Algimantas Barniškis, Ramutė Tumuliauskaitė, Bronius Tamošauskas ir Arūnas Malikėnas. Jie atliko lietuvių kom-

pozitorių V. Kairūkščio, A. Raudonikio, V. Klovos, J. Tallat-Kelpšos kūrinius bei ištraukas iš klasišinių operų.

Antroje dalyje dainavo operos choras. Choristų buvo tiek daug, kad jie vos tilpo scenoje. Puikiai nuskambėjo Vergų choras iš G. Verdi “Nabucco”. Dirigavo A. Vasaitis. Kitus kūrinius atliko solistai su choru: A. Barniškis – jauno bajoro dainą iš J. Karnavičiaus operos “Gražina”, A. Malikėnas – Ūdrio dainą iš V. Klovos “Pilėnų”. Dirigavo A. Seniūnas, o pabaigai buvo atliktas visų mėgstamas Brindisi iš G. Verdi “La Traviata” su solistais R. Tumuliauskaite ir Br. Tamašausku, diriguojant A. Vasaičiui.

Interpauze duetas dar dainavo Br. Tamašauskas ir A. Malikėnas bei R. Tumuliauskaitė ir Br. Tamašauskas.

Buvo daug “valio”, “bravo” ir “bis” šūkių. Choras priedo dainavimą “Rugalės dainą” iš “Čigonų barono”. Žmonės sustojo ir entuziastingai plojo ir šaukė “dar, dar”. Solistai, dirigantai ir akompaniatorius M. Motekaitis buvo apdovanoti gėlėmis. Lietuvių operos v-bos pirm. V. Momkus dėkojo atsilankiusiems operoje ir koncerte. “Niekada mūsų nepalikite, sakė jis, mes su jumis žengsime ir toliau!”

O žiūrovai, atrodė, net skirstytis nebenorėjo, tik vis prašė kartoti, ir choras dar pakartojo “Pergalės dainos” posmą, visiems plojant į taktą.

Choristai, kurių tik dalis yra pensijonierė, po darbo repetuodavo JC jau nuo rugsėjo mėn. kartą per savaitę, po Kalėdų – du kartus, o artėjančios operos pastatymui – dažniau, o kai atvyko iš Lietuvos solistai – beveik kas dieną.

Marcelijus Martinaitis...

(Atkelta iš 6-to psl.)

grįžta į savo praeitį, panoręs ramiai pavaikšioti jaunystės takais, suvokti praėjusių dienų prasmę, atskleisti laiko ir savo nuotaikas, susikaupti ir susimastyti.

Dviposmiai yra be pavadinimų. Tai eksprominės, šiek tiek improvizuotos miniatiūros, lengvi ir sunkūs atodūsių.

Poetas su niekuo nepolemiuoja, jis nevengia romansinių potėpių: alyvos krūmas, ašaros, pelenai, rankšluostis, vasara... Tai dalykai, kurie padeda sukurti norimą nuotaiką, prisiminti vaikystės ir jaunystės dienas, mintis, jausenas, kurios, atrodė, pasiliko tokios pat brangios kaip ir kažkada praityje.

Mylimas ir gerbiamas Lietuvos poetas sugėbėjo pats atsinaujinti ir Lietuvos poeziją atnaujinti nauja žanrine galimybe. “Gyvenimas mūsų nuplajautas”, “Du kūnai buvo, du tik instrumentai” – lyg teigia, lyg abejoja poetas.

Esama ir tam tikro pavaliūkavimo: “Dar viena atmintis aš tau rašau / todėl, kad nieko kito neprašau”. Tai atsakoma iš mokyklinių sąsiuvinų ir albumėlių poezijos.

Poetas mokamai varijuoja atminčių temas, kartu kalbėdamas ir apie save, ir apie kitus, šneka šiandieniškai, nes to reikalauja jo lyrinis herojus.

Kaip gerai, kad toks poeto pasaulis išsaugotas. Ne užkonservuotas, net ne restauruotas, o išsaugotas.

Baigti pokalbį norisi eilutėmis iš devintosios atminties: “Gražėnis, / gražiau šviesa nuo puslapio ant veido krenta”. Tokiam poeto pasaulyje pabuvus darosi jaukiau.

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Dail. Viktoro Petravičiaus (1906-1986), JAV mirusio žymaus mūsų grafiko, vis dar tebėra išleistas tik pirmasis monografijos tomas, apimantis 1935-49 m. kūrybinį laikotarpį. Jį paruošė fotomenininkas Algimantas Kezys ir išleido jo “Galerija”. Liko A. Kezys paruošti, bet dar neišleisti kiti du monografijos tomai – antrasis, apimantis 1950-75 metus, ir trečiasis – 1976-86 m. Pradėtą išleidimą sustabdė lėšų stoka. Dabar A. Keziui pagalbon bando ateiti Lietuvos grafikai. Pagalbą organizuoja dail. Rimas Tarabilda, surinkęs Lietuvos grafikų darbų paruošti varžytinėse Čikagos lietuviams. Deja, pirmasis toks bandymas susilaukė nepakankamo Čikagos lietuvių dėmesio. Susidarė įspūdis, kad išeivijos lietuvių mažiau domisi grafikos kūriniais.

Pagerbtuves prel. prof. Antanui Rubšui, žymiajam Šv. Rašto vertėjui lietuvių kalbon, kovo 29 d. Kultūros židinijė Brooklynne surengė Lietuvių katalikų moterų kultūros draugija. Prel. A. Rubšys didžiulį Šv. Rašto vertimo darbą atliko gerai pasirošęs. Jis išmoko Šv. Rašto originalų kalbas ir jo mis naudojosi lietuviškajam vertimui. Prel. A. Rubšys taipgi dalyvavo archeologiniuose kasinėjimuose, susipažino su istoriniais įvykiais, papročiais ir kultūra. Jis ne tik išvertė Šv. Rašto Senąją Testamentą, bet ir prie jo pridėjo įvadinę knygas. Tad susidarė trys dideli tomai, turintys 1569 psl., pavadinami “Raktu į Senąją Testamentą”. Šv. Rašto Naująją Testamentą iš graikų kalbos išvertė kun. Česlovas Kavaliauskas. Prel. A. Rubšys parašė tik įvadą “Raktui į Naująją Testamentą”. Visą šį leidinį sudaro 816 psl. dviejuose tomuose. Atskirai reikėtų paminėti du tomus prel. A. Rubšio kelionių knygos “Šv. Rašto kraštuose”, trečiąjį tomą “Šv. Pauliaus pėdsakais Syrijoje, Graikijoje ir Turkijoje”, anksčiau išleistus “Raktinius klausimus apie Kristų”.

Lietuvon sugrįžo “Varpų” almanachas, kurį 1943-44 m. leido Šiaulių apygardos lietuvių meno ir mokslo centras. Vokiečių okupacijos metais buvo spėtos išleisti dvi “Varpų” almanacho knygos, turėjusios po 400 puslapių. Šio leidinio sumanytojas buvo prof. Algirdas Julius Greimas, pirmasis redaktorius – rašytojas Kazys Jankauskas. “Varpams” buvo gautas specialus leidimas iš vokiečių okupacijos valdžios. Poezija jų puslapiuose tada reikšė Jonas Kossu Aleksandravičius, Jurgis Baltrušaitis, Bernardas Brazdžionis, Kazys Inčiūra, Faustas Kirša, Vincas Mykolaitis-Putinas, Antanas Miškinis, Henrikas Radauskas, proza – Kazys Jankauskas, Viktoras Katilius, Antanas Vienuolis-Žukauskas, dramos kūriniai – Juozas Grušas, Antanas Gustaitis, Balys Sruoga. “Varpuose” buvo atspausdinta visa J. Grušo drama “Tėvas”, rampos šviesa išslydusi anuo-

metiniame Kauno dramos teatre. Su ja rašytojas J. Grušas pradėjo posūkį dramaturgijon.

Atgaivintas “Varpų” almanachas su naujuoju vyr. red. Leonu Peleickiu-Kaktavičiumi ir atgimtančia Lietuva į Šiaulius sugrįžo 1989 m. Siemetinių Velykų išvakarėse knygynuose skaitytojų jau laukė dešimtoji metinė atgaivinto “Varpų” almanacho knyga. Dešimtosios “Varpų” almanacho knygos sutiktuves ir literatūrinę premiją “Varpai-98” paskyrimas bei jų įteikimas įvyko balandžio 30 d. Vilniuje, Rašytojų sąjungos klube. Dešimtojoje knygoje yra ir įdomus Bernardo Brazdžionio pranešimas “Iš žemės kelių į dangaus vieškelius”, skirtas kun. Stasiui Būdaviui (1908-1966), poetui ir rašytojui. Jis mirė Floridoje, palikęs poezijos rinkinį “Širdies stygomis virpant” (1926), apysakų rinkinius “Širdys ir gėlės” (1932), “Varpai skamba” (1952), “Rūsti siena” (1959), romanus “Mokytojas Banaitis” (1935), “Loreta” (1936), “Sala” (1939), “Uždraustas stebukas” (1954), “Rūkas ant vieškelio” (1961). Atgaivint “Varpų” 1998 m. literatūrinės premijos buvo paskirtos Viktorijai Daujotytei – už eiseitką, Kornelijui Plateliiui – už poeziją ir Petriui Dirgėlai – už prozą. Jiems įteikti specialūs diplomai su rėmėjų dovanomis. Buvo pabrėžta, kad atnaujint “Varpų” paslaugomis dabar naudojasi geriausi Lietuvos bei išeivijos poetai ir rašytojai.

Technologijos universitete Kaune buvo atidarytas Britų tarybos švietimo ir informacijos centras dėstantiems bei studijuojantiems anglų kalbą arba dalyvaujantiems tarybos veikloje bei jos koordinuojamuose projektuose.

Klaipėdos universitetas antrojo balandžio pusę surengė dvi savaites trukusias savo mokslo ir kultūros dienas Klaipėdos apskrityje. Universiteto rektoriaus prof. Stasio Vaitekūno ir Klaipėdos rajono burmistro Česlovo Banevičiaus pasirašyta sutartimi jos dabar taps reguliariu metiniu renginiu, susietu su šviečiamojo pobūdžio programa, teikiančia metodinę praktiką kultūros plėtrai, konferencijoms, šventėms, festivaliams, studentų ir moksleivių praktikos darbams. Pirmųjų dienų dalyvius linksmino Klaipėdos universiteto “Vėtrungės” tautinių šokių grupė, kaimiška kapela, meno fakulteto sportinių šokių katedros studentai. Klaipėdos apskrities gyventojai labiausiai domėjosi informacija apie savo universitetą bei jame vykstančias studijas.

Pirmąjį muzikos festivalį šią vasarą planuojama surengti Trakų pilyje. Jis bus skirtas artėjančiam Lietuvos valstybės tūkstantmečiui. Pošėdžius jau pradeda kiek anksčiau sudaryta šio Trakų festivalio meno taryba. Jos eilėse yra Lietuvos operos ir baleto teatro sol. Vladimiras Prudnikovas, valstybinio simfoninio orkestro vadovas Saulius Sondeckis, vasaroti savo vilon Lietuvoje iš Tokijo atskridusi legendinė Maskvos didžiojo teatro balerina Maja Pliseckaja, jos vyras kompozitorius Radionas Ščedrinas. Jie yra entuziastiški Trakų festivalio rėmėjai. Pasitarimuose taipgi dalyvauja Lietuvos kultūros ministeris Saulius Šaltenis, vyriausybės patarėjas Viktoras Gerulaitis. Festivalio programa tebėra galutinai nesutarta. Kalbama apie specialų koncertą Žalgirio kovos metinėms, R. Štrauso operą “Salomėja”. Festivaliui surengti reikėtų apie 350,000 litų su didoka valdžios parama. Tačiau Trakų pilies jungimo reikės Lietuvos valstybės tūkstantmečio minėjimam.

Velykinių margučių parodą “Pavasario belaukiant” surengė Šiaulių “Aušros” muziejus. Joje lankytojų laukė net 433 įvairia technika išmarginti kiaušiniai. Muziejaus fonduose jų yra beveik tūkstantis. Per karą ir sovietmeitį juos išsaugojo muziejinkai. Deja, tie margučiai ne visi turi metriką. Dabartinę velykinių margučių parodą, tapusią jau tradicine, “Aušros” muziejus rengia nuo 1989 m. Su kiaušinių marginimu šiemetinius parodos lankytojus supažindino Ona Bagdonienė, jų kasmet prieš Velykas numarginanti porą šimtų. Norinčiuosius ji supažindino su visa kiaušinių marginimo technologija, pati naudojanti net keturias spalvas, labai įdomų raštą.

Biržų krašto muziejus “Sėla” šiemet mini veiklos septyniąsiasdešimtmetį. Jį 1928 m. vasario 16 d. prie apskrities savivaldybės įsteigė anuometinis Biržų apskrities viršininkas Vladas Rozmanas, su kitais šviesuoliais rūpinęsis muziejaus fondų telkimu. Didelės įtakos “Sėlos” muziejui turėjo ir jame iki 1941 m. dirbęs M. Staškevičius, medžiotojas, pats pasidarydavęs laukinių paukščių iškamšas ir jomis sustiprinęs gamtinius šio krašto roduinius. Muziejus perėmė ir mokyklų radinius, gyventojų dovanotas senienas. Istorinė muziejaus dalis buvo pradėta grafų Tiškevičių Astravų dvare sukaupia istorinė medžiaga. Alfonso Kazimėno pranešimu “Lietuvos aide”, septyniąsiasdešimtmečio sukaktį minintis “Sėlos” muziejus jau užima pusę atstatytos Biržų pilies. Jo fonduose yra 72,500 roduinių, išdėstytų pusantro tūkstančio kvadratinio metrų plotą turinčiose salėse. Juos prižiūri ir tvarko septyni muziejinkystės specialistai, kas mėnesį surengiantys temines parodas. 1997 m. šis Biržų krašto muziejus susilaukė 12,000 lankytojų. Dėl jo į Biržus užsuka beveik visi Lietuvos atvykstantys užsieniečiai. Problemą Biržų apskrities savivaldybės sudaro brangus “Sėlos” muziejiaus išlaikymas istorinėje pilyje, kai iš vietinio biudžeto muziejus reikalams šiemet gaunama tik 540,000 litų. Muziejaus direktorius A. Baublys pilies rūsyje norėtų įrengti Biržų krašto būdingos nuo vandens suplešėjusios uolienos parodą. V. Kst.

PRISIKĖLIMO
PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 College St., Toronto, Ontario M6H 1A8
Telefonai: 416 532-3400 ir 532-3414
FAX: 416 532-4816
Anapilyje telefonas: 905 566-0006

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r. iki 8 v.v.; šeštadieniais nuo 9 v.r. iki 1 v.p.p.; sekmadieniais nuo 8.45 v.r. iki 12.45 v.p.p. ANAPILYJE: sekmadieniais nuo 9 v.r. iki 12.30 v.p.p.; antradieniais nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 1 v.p.p. iki 8 v.v.

AKTYVAI per 58 milijonus dolerių

MOKA UŽ:

90-179 d. term. ind.	3.25%
180-364 d. term. ind.	3.50%
1 metų term. indėlius	3.75%
2 metų term. indėlius	4.00%
3 metų term. indėlius	4.25%
4 metų term. indėlius	4.50%
5 metų term. indėlius	5.00%
1 metų GIC-mėn. palūk.	3.75%
1 metų GIC-met. palūk.	4.00%
2 metų GIC-met. palūk.	4.25%
3 metų GIC-met. palūk.	4.55%
4 metų GIC-met. palūk.	4.75%
5 metų GIC-met. palūk.	5.25%
RRSP, RRIF ir OHOSP	2.75%
RRSP ir RRIF-1 m. term. ind.	4.00%
RRSP ir RRIF-2 m. term. ind.	4.25%
RRSP ir RRIF-3 m. term. ind.	4.55%
RRSP ir RRIF-4 m. term. ind.	4.75%
RRSP ir RRIF-5 m. term. ind.	5.25%
Taupomąją sąskaitą	2.00%
Kasd. pal. taupymo sąsk.	2.25%
Kasd. pal. čekių sąsk. iki	2.00%
Amerikos dol. kasd. pal. taupymo sąsk.	2.75%

Duodame asmenines paskolas iki \$50,000 ir mortgicijus iki 75% įkainoto turto vertės (iki \$250,000). Parduodame pinigines perlaides (money orders) ir kelionių čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas.

Kiti patarnavimai "INTERAC-PLUS" kortelė

Mūsų tikslas – ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

SPORTAS

Greičiausioji bėgikė

RIMAS GEDEIKA, JAV

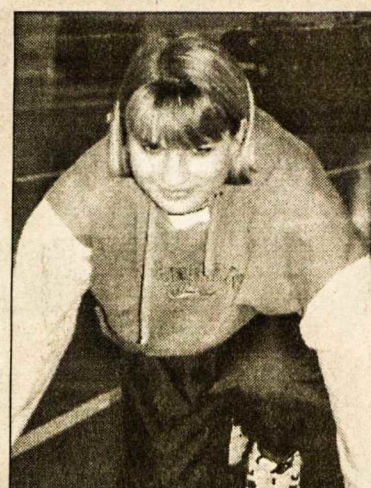
Praeitą vasarą (1997) Europos jaunių lengvaatlečių pirmenybėse 19 metų Agnė Visockaitė laimėjo antrą vietą, nubėgusi 100 m per 11:42 sekundes. Taip padarius, Agnė pasiekė naują Lietuvos bėgikų rekordą ir tapo greičiausia bėgike. Prieš šias pirmenybes Agnė buvo žinoma tik Lietuvos bėgikų ratelyje. Po šių lenktynių jos vardas pagarsėjo ne vien tik Lietuvoje, bet ir visoje Europoje.

Agnė gimė Kaune prieš dvidešimt metų, ir nuo pat mažens buvo matoma, kad Dievas ją apdovanojo ypatingu gabumu – bėgti, bėgti labai greitai, kaip vėjas, nuotoliu nuo 60 m iki 300 m. Jos pasisekėmai buvo žymūs ir sėkmingi jau nuo 13 amžiaus metų. Agnė buvo laikoma kaip viena geriausių trumpų nuotolių bėgikė Lietuvoje. Nuo to laiko iki šių dienų ji atstovavo Lietuvai įvairiose tarptautinėse pirmenybėse, 1996 m. būdama 18 metų, Agnė atstovavo Lietuvai Pasaulio jaunių pirmenybėse Sydneyje, Australijoje. Tenai bėgdama tuo pačiu taku, kuriuo bėgs geriausias pasaulio bėgikai per ateinančias Vasaros olimpiadas žaidynes, Agnė užėmė ketvirtą vietą, nubėgusi 200 m per 23:75 sekundes. 1997 m. Agnė, dalyvaudama Europos jaunių bėgikų pirmenybėse (ten pat, kur ji pasiekė Lietuvos bėgikų 100 m rekordą), nubėgo 200 m per 23:55 sekundes ir užėmė ketvirtą vietą. Agnė baigė savo sėkmingą 1997 m. sezoną pasiekdama Lietuvos bėgikų 200 m vidaus (indoor) rekordą. Jos laikas buvo 23:89 sekundės.

Jos puikius 1996 ir 1997 metų rezultatus pastebėjo ne vien tik Europos treneriai, bet ir treneriai iš JAV, ir niekas nenustebė, kai Agnė pradėjo gauti iš jų stipendijas lankyti JAV universitetus. Vienas tų buvo iš "Iowa State University".

Praeitų metų vasaros pabaigoj Agnė gerai pergalėjo, apsvairstė visas siūlytas stipendijas, lagaminai įsidėjo savo bėgimo batų, atsivėikino su tėvais bei draugais, išskrido į JAV ir nusileido Lebanone, IL. Tenai ji laikinai įstojo McKendree kolegijon ir pradėjo studijuoti anglų kalbą, kad galėtų išlaikyti egzaminus stojant į Iowa universitetą.

Agnė tapo antra Lietuvos bėgike, gavusi tokią stipendiją iš JAV universiteto. (Pirma buvo Jurga Marcinkevičiūtė, geriausia Lietuvos 800 m bėgikė, gavusi stipendiją iš Villanova). Pradėjusi studijas McKendree kolegijoje, Agnė vėl tęsė savo treniruotes, bet šį sykį jau su kitu treneriu. "Pradedant treniruotis su nauju treneriu yra gan sunku", – sako Agnė, – "reikia priprasti prie jo filosofijos, prie jo treniravimo metodo. Pvz. Europoj ir Amerikoj yra dvi treniruotės per dieną, – viena iš ryto, kita po pietų. Europoj abidvi treniruotės yra labai įtemptos, o Amerikoj tik popietinė, ir tai ne tokia įtempta kaip Europos popietinė. Kol pripranti, kol tu ir tavo treneris pradėdam galvoti kaip vienas asmuo, užtrunka maždaug vienerius metus. Per šį laikotarpį yra sunku pagerinti savo rezultatus. Tai būtent stengiesi neprarasti ką esi pasiekęs prieš pasikeitimą".

Bėgikė AGNĖ VISOCKAITĖ

Lietuvos lengvos atletikos federacija, įvertinusi Agnės 1997-tųjų pasiekimus, paskelbė ją penkta geriausia 1997 metų sportininke. O Lietuvos bendroji sporto federacija įvertino Agnė kaip Lietuvos 10-tąją geriausią sportininkę. Šį pavasarį (1998) Agnė, pirmą sykį dalyvaudama "NAIA Division I" vidaus pirmenybėse, laimėjo pirmą vietą 200 m bėgime per 24:04 sekundes ir trečią vietą – 55 metrų.

Šią vasarą Agnė atstovaus Lietuvai Europos lengvosios atletikos pirmenybėse Budapeste. Bėgs 100 m ir 200 m. Agnės ateities planai yra: patekti į Sydney olimpiadą (bėgti 100 m ir 200 m), sėkmingai baigti studijas ir pasibaigus lenktyniavimo dienoms, tapti trenere. Kelias į Australiją nėra lengvas, bet Agnė pasiryžusi nugalėti kliūtis ir sėkmingai atstovauti Lietuvai 2000 metų olimpinėse žaidynėse.

Golfo žinios

– Gegužės 24 d. TLGK žaidė Springwater golfo laukuose. Dalyvavo 34 golfininkai. Pasėkmės: 1. Vyry "low gross" – Stan Posedecki – 75, 2. Darius Vaičiūnas – 78, 3. Viktoras Kaknevičius – 81; 1. Vyry "low net" R. Smolskis – 63 (93), 2. Vytas Siminkevičius – 64 (84), 3. Darius Marijošius – 66 (84). Moterų "low net" – Valė Balsienė – 71 (108), 2. Jūra Ignatavičienė – 72 (102). Sekantis turnyras bus birželio 7 d. Boltono golfo laukuose (kurse) 12.30. V. P.

Savaitė Lietuvoje

– Pasaulio moterų krepšinio pirmenybėse lietuvės laimėjo prieš Senegalą rinktinę 82:53, prieš JAV pralaimėjo 61:87, prieš Japoniją pralaimėjo 94:103, nusileido Rusijai 52:61 ir po dramatiškos kovos nugalėjo pasaulio vicečempionę Kinijos komandą 72:70. Norint patekti į ketvirtfinalį, lietuvėms būtina nugalėti Ispanijos rinktinę.

– Lietuvos futbolio federacijos (LFF) taurė išsikovojo Panevėžio "Ekranas", įveikęs 1:0 (0:0) Kauno FBK "Kaunas". Šiuo laimėjimu "Ekranas" užsitikrino kėlialapį į Europos taurių laimėtojų turnyrą.

– Kaune buvo surengtas tradicinis šio miesto ir Vilniaus lengvaatlečių turnyras, kurį laimėjo kauniečiai. Šiose varžybose kauniečiai pagerino tris moterų lengvosios atletikos rekordus. Monika Raizgienė nusiviedė kują 41 m 57 cm. Virginija Petkevičienė vienu centimetru pagerino šiuo su kartimi rungtynėje rekordą pagerino 30 cm – įveikė 270 cm. Kauniečiai Vaclovas Kidykas nusiviedė diską 61m 58 cm, o Saulius Kleiza nustatė rutulį 19 m 71 cm.

– Kauno "Žalgirio" žaidėjai dalyvavo krepšinio šventėje Kijeve (Ukraina). Jie ten buvo sutikti su duona ir druska ir tokiomis audringomis ovacijomis, lyg jie būtų buvę Ukrainos tautiniai didvyriai. Varžbas su Ukrainos žvaigždėmis po atkaklios kovos 110:105 (59:61) laimėjo lietuviai.

– Antrąsias Europos vyrų rankinio čempionato A grupės rungtynes Bolcane (Italija) Lietuvos rinktinė pralaimėjo Jugoslavijai 22:30 (11:15). V. P.

METINĖ "TĖVIŠKĖS ŽIBURIŲ" prenumerata oro paštu – 135 doleriai visuose pasaulio kraštuose, įskaitant ir Lietuvą.

Astra Travel & Services Inc.

1600 Bloor St. W., Toronto, (priešais Lietuvių Namus į vakarus)
Ontario, Canada, M6P 1A7

LIETUVIŠKA KELIONIŲ AGENTŪRA JŪSŲ PASLAUGOMS!

Vasaros metu į Lietuvą keliaujančiųjų dėmesiai!

Visiems, norintiems skristi į Lietuvą vasaros metu, papiginta kaina, rezervuojamas viešis iki kovo 31 * Mielai kviečiame prisijungti prie grupių, vykstančių į Sporto ir Dainų šventes * Didelės nuolaidos individualioms grupėms visos vasaros metu (ne mažiau kaip 10 žmonių) * Parduodamos kelionės į Lietuvą įskaitant skrydį, pervežimą iš oro uosto į viešbutį, nakvynę viešbutyje (ne mažiau kaip 3 žvaigždučių) ir pusryčius.

Laukiame Jūsų pagėdavimų visais keliavimais klausimais

Tairaukites visomis darbo dienomis, šeštadieniais pagal susitarimą

TEL: 416 538-1748

FAX: 416 538-4390

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS PARAMA

AKTYVAI per 106 milijonus dolerių

MOKA:

3.00% už 30-89 dienų term. indėlius
3.25% už 90-179 dienų term. indėlius
3.50% už 180-364 dienų term. indėlius
3.75% už 1 m. term. indėlius
4.00% už 2 m. term. indėlius
4.25% už 3 m. term. indėlius
4.50% už 4 m. term. indėlius
5.00% už 5 m. term. indėlius
3.50% už 1 m. GIC mėn. palūk.
4.00% už 1 m. GIC invest. pažym.
4.25% už 2 m. GIC invest. pažym.
4.55% už 3 m. GIC invest. pažym.
4.75% už 4 m. GIC invest. pažym.
5.25% už 5 m. GIC invest. pažym.
2.75% už RRSP ir RRIF ind. (variable rate)

4.00% už RRSP ir RRIF 1 m. term. ind.
4.25% už RRSP ir RRIF 2 m. term. ind.
4.55% už RRSP ir RRIF 3 m. term. ind.
4.75% už RRSP ir RRIF 4 m. term. ind.
5.25% už RRSP ir RRIF 5 m. term. ind.
2.75% už OHOSP (variable rate)
2.00% už taupymo sąsk. (gyv. drauda)
2.00% kasd. pal. čekių sąsk.
3.75% už JAV dol. kasd. pal. sąsk.
2.75% už JAV dol. kasd. pal. sąsk. (US dol. Sav. Acc.)

IMA:

už asmenines paskolas nuo.....7.50%
už nekilnojamo turto paskolas (mortgages): su nekeičiamu nuosimčiu (fixed rate)
1 metų.....6.30%
2 metų.....6.40%
3 metų.....6.55%
4 metų.....6.65%
5 metų.....6.70%

su keičiamu nuosimčiu.....5.65%

Duodame:

- asmenines paskolas iki \$250,000;
- mortgicijus iki 95% įkainoto turto;
- riboto kredito paskolas (Line of Credit) ir
- komercinius mortgicijus

Nuosimčiai gali pasikeisti savaitės eigoje

Nemokama narių gyvybės drauda (taupymo sąsk.) pagal santaupų dydį iki \$2,000. Nemokamas čekių, sąskaitų, piniginių perlaidų ir kelionės čekių (traveler's cheques) patarnavimas. Gaunama kelionių drauda nariams ir svečiams iš kitų kraštų. Nekilnojamo turto paskolų (mortgage) drauda (Credit Union Insurance Services). Persiunčiame pinigus (Wire transfer) į Lietuvą ir kitus kraštus.

KASOS VALANDOS

- Pirm., antr., ir trečiad. nuo 9 v.r. – 3.30 v.p.p.
- Ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r. – 8 v.v.
- Šeštadieniais nuo 9 v.r. – 1 v.p.p.

SKYRIAI:

Lietuvių Namuose – 1573 Bloor St. W., Toronto ON M6P 1A6
Telefonas: 416 532-1149
Etobicoke – 2975 Bloor St. W., Toronto ON M8X 1C8
Telefonas: 416 207-9239

BVL ELECTRICAL ENGINEERING Licence E-2392

Taisau senas ir įvedu naujas:

- ELEKTROS INSTALIACIJAS
- VĖSINIMO SISTEMAS
- ŠALDYTUVUS
- SKALBIMO MAŠINAS
- ELEKTRINES PLYTELES
- DŽIOVINTUVUS
- KITUS BUITINIUS ĮRENGIMUS

Skambinti Vytui tel. 200-8960 arba 236-9071, Toronto. Greitas – sąžiningas – pigus patarnavimas. Visi darbai garantuoti pagal susitarimą.

LEDAS REFRIGERATION
AIR CONDITIONING & HEATING
Taisau ir įvedu

- Centrinės šildymo ir A/C sistemos
- Skalbimo mašinas, džiovintuvus
- Oro drėkintuvus (Humidifiers)
- Indų plovimo mašinas, viryklas
- Šaldymo sistemos, šaldytuvus

Atlieku dujų, vandentiekio (plumbing), elektros darbus.

Skambinti R. Jareckui
tel. 416 370-3539 arba 416 740-9650 Toronto
(Nemokamai atvažiuoju įkainoti)

ROYAL LEPAGE

Jei norite pirkti ar parduoti namą, ar gauti informaciją, prašau man paskambinti. Prižaduo mielai ir sąžiningai patarnauti

Lina Kuliaviienė

2320 Bloor Street West
Toronto, Ontario M6S 1P2
Tel. 416 762-8255 FAX 416 762-8853

DRAUDA
Gyvybės – verslo – namų – automobilių – sveikatos – kelionių – pensijų (RRSP, RRIF)
Greitas ir tikslus patarnavimas. Skambinkite

JUOZUI EIMIUI RAMUI
tel. 239-7733

namų 766-5857 FAX 234-5187

CHOLKAN INSURANCE BROKERS LIMITED
3836 BLOOR ST. W., ETOBICOKE, ONTARIO M9B 1L1
Klientų patogumui, susitarus, atvažiuoju į namus

Gavęs "Associate Broker" leidimą, dabar galėsiu dar geriau patarnauti savo tautiečiams. Dėl sąžiningo ir profesinio patarnavimo parduodant ar perkant nekilnojamo turto nuosavybės prašau skambinti

TEODORUI STANULIUI, B.A.

Associate Broker

Tel. 416 769-1616; namų 416 231-4937; nešiojamas 416 879-4937; faksas 416 769-1524.
RE/MAX WEST REALTY Inc., 1678 Bloor Street West, Toronto, Ont. M6P 1A9, 100 metrų į rytus nuo Toronto pensininkų klubo "Vilnius Manor".

NEMOKAMAS namų įvertinimas

Sutton GROUP

PAŽADU JUMS
24 valandų
tarnybines paslaugas,
greitą dėmesį,
sąžiningumą,
išsamią informaciją.
Prašau skambinti šandien

tel. 416 236-6000
pirkimo ar pardavimo klausimais

sutton group – assurance realty inc. realtor
5415 Dundas St. West, Suite 300, Etobicoke, Ont. M9B 1B5

SMITH MONUMENT CO. LTD.
(nuo 1919 metų)
▲ Gaminame paminklus, bronzines plokštes, atminimo lenteles.
▲ Puošame lietuviškais ornamentais pagal klientų pageidavimus.
▲ Patarnaujame lietuviams daugiau kaip 20 metų.
▲ Garantuojame aukščiausios kokybės darbą.

Skambinti tel. 416 769-0674
Adresas: 349 Weston Road
(tarp Eglinton ir St. Clair),
Toronto, Ontario M6N 3P7

Queen Travel International Ltd ALGIS MEDELIS
133 Roncesvalles Ave.,
TORONTO, Ont. M6R 2L2 Tel. 416 531-4800

KELIONĖS Į VISUS KRAŠTUS VISOMIS ORO LINIJOMIS!
Pranešu, kad TRIMIS GRUPĖMS, BIRŽELIO GALE, į Vilnių skrenda 98 keleiviai. Norintiems prisidėti – keletą vietų dar rasu. Pageidaujantiems skristi kitu metu – geriausias kainos yra skrendant per Londoną arba Paryžių, naudojantis Lietuvos Avialinijos (LAL) bilietais, pritaikant jų sutartį su AIR CANADA. Parduodam ir FINNAIR, LUFTHANSOS, KLM ar lenkų LOT bilietus.

KELIONĖS PARUOŠIU NE TIK IŠ TORONTO, BET IR IŠ HALIFAKSO, OTAVOS, MONTREALIO, EDMONTONO, KALGARIO IR VANKUVERIO! PASIEŠKOKITE PIGIAUSIOS KAINOS IR TADA SKAMBINKITE MAN! Pas mane atvažiuoti nėra būtina – kelionės sutvarkau paskambinus telefonu. Bilietus pristatau EXPRESS paštu. Asmeniškai su manimi susitikti QUEEN TRAVEL įstaigoje galite trečiadieniais tarp 11 v.r. ir 5 v.v. arba kitu Jums tinkamu laiku, iš anksto susitarus. Reikalui esant atvažiuoju į jūsų namus. Pasirinkit Jums tinkamiausią būdą! ALGIS MEDELIS

MEDELIS CONSULTING
45 Forest Heights Str., Whitby, Ont. L1R 1T7
Tel. 1-905-666-9086 FAX 1-905-666-9183
ALGIS ar STEFA MEDELIAI

Visos paslaugos atsiųsiant Jūsų gimines iš Lietuvos, arba Jums skrendant į Lietuvą. Kreipkitės visomis savaitės dienomis, išskyrus trečiadienį. PER 7 DARBO DIENAS JŪSŲ GIMINĖMS LIETUVOJE TIESIAI Į RANKAS PERDUODAM AMERIKIETIŠKUS DOLERIUS. GARANTUOTA!

Jauni muzikos studentai scenoje

SLAVA ŽIEMELYTĖ,
Toronto

Lietuvių muzikos studentų koncertas įvyko 1998 m. gegužės 17 d., didžiojoje Anapilio salėje Mississaugoje. Programoje pasirodė talentingų jaunuolių su įdomia ir sudėtinga programa. Visi buvo gerai pasiruošę ir gerai atliko savo uždavinį.

Koncertą pradėjo vienuolikmetė Andrėja Punkrytė moderniu šokių. Nors jaunutė, bet ne mažiau šokių kelias ilgokas. Būdamas vos dvejų su pusę metų pradėjo mokytis baletą vaikų mokykloje ir iki šiol mokosi įvairių šokių formų. Priklauso dešimties vaikų šokėjų grupei, dažnai šoka televizijos programose, laimi premijų. Be to, mokosi dainuoti ir jungia šokį su daina. Pasirūžusi atiekti šokėjos-artistės lygį.

Toliau girdėjome dainuojant duetą Povilą Grigutį ir jo sesutę Viltę Grigutytę. Jiedu tebėra prie mokyklinio amžiaus, muzikalūs vaikučiai; atliko porą duetų, akompanuojant jų mamytę Deimantę Grigutienę.

Šiais metais buvo keletas pirmą kartą dalyvaujančių koncerte. Eglė ir Tomas Sakalauskai rimtai mokosi fortepijono muzikos mokytojos Ilonos Beresnevičienės studijoje. Jiedu, tvarkingai paruošti, tinkamai atliko programą, pritaikytą jų sugebėjimams.

Simonas Sližys atliko lietuvių kompozitoriaus Vainiūno "Bėkit bareliai". Būtų įdomu išgirsti daugiau šio kompozitoriaus kūrinių. Simonas nustebeino padaryta pažanga technikoje ir interpretacijoje. Mokosi Leokadijos Kanočiūnienės klasėje.

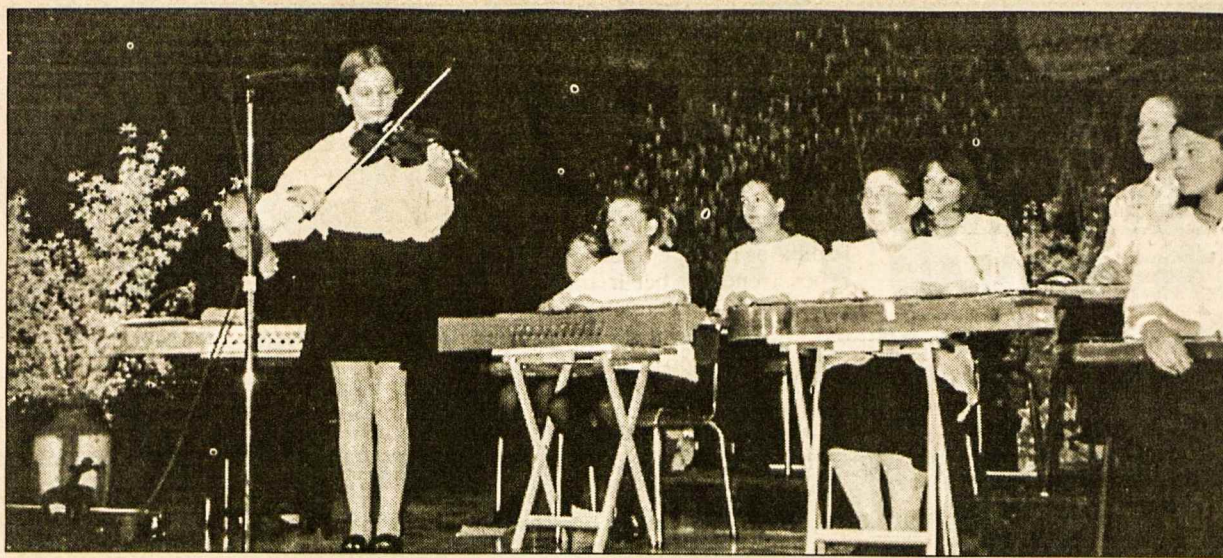
Gražiai pasirodė Venesa Juzėnaitė su melodija iš filmo "Titanic" ir Ariją Batūraitę su Hofman'o ir Haendel'io kūrinių.

Iš smuikininko Gabrio studijos pasirodė Ramunė Jonušonytė su Beethoven'o ir Boccherini kūrinių. Gana ryški pažanga.

Turėjome ir vėl progą išgirsti smuikininkę Audronę Šarpytę-Šivickienę. Ji pademonstravo smuiko grojimo technikos, atlikdama jautrią "Ave Maria". Akompanavo jos dukra Aušra Šivickytė.

Šių metų koncerto programoje pasirodė ir jauna solistė sopranas Andrėja McNeil (Lilės Kizaitės-McNeil dukrelė). Šiuo metu ji dainuoja Mendelson'o ir kituose choruose, pradėjo mokytis dainavimo technikos. Ji padainavo ariją iš oratorijos "Semle" (G. F. Haendel) ir "O, mio bambino caro" iš operos "Gianni Schicci" (Puccini). Švelnus, gražus tembro sopranas atliko šias nelengvas arijas su įsijautimu ir tiksliu ritmu. Tikiuosi, ji stropiai tęs dainavimo studijas.

Tadas Vainius pasirinko šio koncerto programai Bach'o, Čiurlionio, Ravel'io ir Beethoven'o kūrinius. Visi jie buvo gerai paruošti ir atlikti. Tadas dabar studijuoja muziką York'o universitete ir, šalia fortepijono studijų, lanko akompanavimo pamokas pas žymią mokytoją Petrowską. Akompanavimas yra savita muzikinio meno šaka. Ir geriausi pianistai ne visuomet tampa gerais akompaniatoriais. Šiame koncerte Tadas akompanavo solistei Andrėjai McNeil. Jautėsi gerai mokykla ir akompanavimo taiklumas. Reikia tikėtis, kad jis bus pianistas ir akompaniatorius.

RAMUNĖ JONUŠONYTĖ atlieka dalį meninės programos Velykų stalo renginyje balandžio 19 d. Nuotr. R. S. Jonaitienės

SKAITYTOJAI PASISAKO

IVYKIAI LIETUVOJE

Jau kuris laikas gaunu "TŽ". Įdomu pasiskaityti, kas kitame pasaulyje krašte rašoma. Kai kuriuose rašiniuose yra iškraipomi įvykiai – žmonės mato tik tai, baltą arba juodą.

Malonu buvo matyti "TŽ" Lietuvos prezidento V. Adamkaus nuotrauką Kryžių kalne, kur šalies prezidentas susirūpinęs dabarties problemomis. Jei Lietuvoje būtų įvesta prezidentinė demokratija, jis galėtų daug nuveikti. Lietuvai tokių žmonių reikia.

Šia proga noriu priminti a.a. Antaną Gružinską, gyvenusį Toronto apylinkėse ir tenai palaidotą. Lietuvoje jis mokytojavo Šakių rajono Žvirgždaičių pradžios mokykloje. Š.m. balandžio 18 d. įvyko tos mokyklos 80 metų sukakties minėjimas. Suvažiojo daug buvusių mokinių. Buvo prisiminti ir mokytojai Antanas ir Ona Gružinskai – pasakyta daug gražių žodžių apie jų veiklą.

A. Katilius, Garliava

RAŠO IŠ LIETUVOS

Man atrodo, Lietuvoje dabar visiems rūpi ne tik duona ir žaidimai, bet ir turtas bei dideli pinigai. Dabar čia laukinio kapitalizmo laikotarpis, kaip Amerikoje prieš 200 metų – plėšama, žudoma, sprogdoma. Visi ginčijasi dėl to, kokių kelių eina Lietuva.

Man atrodo, ji eina P. Amerikos keliu. Pas mus apie P. Ameriką beveik nėra jokios informacijos, manau ji blokuojama specialiai, kad žmonės nepraregtų ir nesiimtų veiksmų, kol bus išvogtas visas turtas ir su mafijos pagalba įvesta vergija.

Asčiau pasisakius yra net tam tikras susidorojimo pavojus, kadangi mafija ir kyšiai įgavo neįsivaizduojamus mastus: Lietuvoje per metus be žinios dingsta per 500 žmonių, deginami ir sprogdomi automobiliai, sprogdomos parduotuvės. Neseniai išsprogdino Šiaulių mokesčių inspekciją – žuvo moteris ir sužeista 20 žmonių. Labai dažnai teisėjai, prokurorai, policija ir net saugumo pareigūnai eina išvien su mafija.

Aš neprarandu vilties, stengiuosi įvesti tvarką gamtosaugos srityje: neleisti "be proto" kirsti miško, grobti vertingų žemių ir panašiai. Tuo pagrindu buriasi žmonės, kurie gali šį tą nuveikti. Taip lengvai laimėti kovą nepavyks, todėl jai reikia ruoštis labai rimtai.

Lietuvoje apie 5% žmonių yra turtuoliai, apie 10-15% gyvena vidutiniškai, o kiti yra skurdžiai. Lietuva yra skolinga užsieniui 2.5 bilijono JAV dolerių. Tai valstybės metinis biudžetas. Lietuvoje yra apie 20,000 vaikataujančių vaikų, siaučia plėšikai ir chuliganai, plinta narkotikai, AIDS, prostitucija. Mafija susidoroja su liudininkais, teis-

mai paleidžia nusikaltėlius, grobiai žmones, siaučia reketas, 16-17 metų jaunuoliai eina tarnauti pas mafijozus, nes nori gerai gyventi.

Būdingėje statoma naftos terminalas. Jau įrengti 4 rezervuarai, aptverta teritorija, įrengtas požeminis komunikacijos tinklas, pastatyti administraciniai pastatai. Atlikta 20% darbo. Terminalas turėjo būti baigtas prieš kelerius metus. Statyba dabar sulaikyta. Šiomet valstybė turės sugrąžinti apie 26 milijonus JAV dolerių paskolų ir palūkanų, surištų su terminalo statyba.

Dabar energetikos sričiai vadovauja Ūkio ministeris Vincas Babilius. Jis neseniai atleido Būtingės terminalo generalinį direktorių Gedvilą ir surado JAV bendrovę "Williams International Co.", kuria V. Babilius pasitiki.

Jūsų Zenonas

NELIETUVIŠKI ŽODŽIAI

Skaitant lietuvišką laikraštį reikia pasiimti pieštuką ir žodyną, nes būna daug nelietuviškų, nesuprantamų žodžių. Angliškai Kanados laikraščiai nevartoja lietuviškų žodžių. Lietuvių laikraščiai neturėtų vartoti angliškų žodžių. Net ir mūsų žurnalistai, išmokę rašyti apsakas bei romanus angliškai, nevartoja lietuviškų žodžių, nors mes Kanadoje gyvename jau daugiau kaip 50 metų.

Mano manymu, turėtume įvesti kampelį paaiškinimų nelietuviškų žodžių. Tai būtų vienas žingsnis į gerąją pusę, nereikėtų pieštuko ir žodyno.

"TŽ" kai pradėjo eiti, nevartojo angliškų žodžių, bet dabar jų padaugėjo. Ir tai be reikalo. Atkreipkite į tai dėmesį.

Uršulė Paliulis, Mississauga, Ont.

Red. pastaba. Šio laiško rašytoja pridėjo sąrašą nelietuviškų žodžių, vartojamų lietuviškoje spaudoje: projektai, faktai, opozicija, intelektualai, rezoliucija, korupcija, integracija, socialus, kompetencija, koordinacija, objektai, problemos, invokacija, realus, kompromisas, kosmopolitas, frakcija, lituanistinė mokykla... Šie žodžiai nėra angliški. Tai daugiausia lotyniškos kilmės žodžiai, vartojami daugelyje Europos kalbų. Dėl to jie vadinami tarptautiniais. Kalba, pasiekusi kultūrinį lygį, negali be jų apsieiti. Taip pat ir lietuvių kalba negali jų atsisaityti, išskyrus tuos atvejus, kai yra lietuviški atitikmenys. Smerktinas tikrai kai kurių spaudoje žmonių perdėtas polinkis vartoti svetimybės, ypač anglybes, visai be reikalo. Minėto laiško rašytojos sąrašą pateikti žodžiai yra visuotinai vartojami. Išskyrus vieną kitą, jie neturi lietuviškų atitikmenų. Bandant pakeisti nelietuvišką žodį lietuvišku, kartais iškreipiama prasmė. Pvz. "lituanistinė mokykla" ir "lietuvių mokykla". Žodis "lituanistinė" nu-

rodo, kas toje mokykloje dėstoma – lietuvių kalba, raštija, istorija... Žodžių "lietuvių" nusakoma mokyklos priklausomybė – joje gali būti dėstomi nelietuviški dalykai, svetimos kalbos ir pan.

Gera, kad laiško rašytoja atkreipia spaudos žmonių dėmesį į vengimą svetimųbių vartojimą. Tai darydama ji betgi pasirašo vyriška pavarde. Tai pateisinama angliškoje aplinkoje, bet savoje aplinkoje vartotina lietuviška pavardės forma.

NETIKSLUMAI

Ačiū už mano rašinio išspausdinimą "TŽ" 1998 m. 19 nr. Rašiau susijaudinęs, drebančia ranka ir parašiau "pradirbusi 2 metus susirgau inkstų tuberkulioze". Aš Lietuvoje dirbau 27 metus ligoninėje ir tik 1987 m. pavasarį susirgu. O insultas iškito 1994 m., o ne 1944. Tada aš buvau dar vaikas. Apsirinkau, atleiskite.

P. Motiečienė, Radviliškis

SUKILIMO SUKAKTIS

Australijos lietuviai iškilmingai paminėjo 75-rių metų sukaktį nuo Klaipėdos krašto sukilimo, įvykusio 1923 m. sausio 15 d., kada Lietuvai buvo atidarytas kelias į platų pasaulį prie Baltijos krantų.

Mano paruošta minėjimui paskaita buvo perduota per Adelaidės lietuvių radijo laidą. Ta paskaita dabar yra išleista atskira knyguotė.

Mes Australijoje manome, kad dar per mažai yra rūpinamasi Maž. Lietuvos reikalais. Kol Maskva neįsisėdai valdo Karaliaučiaus kraštą ir jų kariniai transportai važinėja per mūsų teritoriją, Lietuvos nepriklausomybė negali būti pilnai užtikrinta.

1945 m. Potsdamo konferencijoje Karaliaučiaus kraštas arba Maž. Lietuva buvo tik laikinai igaliotinio teisėmis pavesta Sovietų Sąjungai, bet jokių būdu ne Rusijai. Po karo sovietai nužudė arba ištrėmė apie 1,200,000 Rytprūsių gyventojų. Apie 600,000 iš jų buvo lietuviškos kilmės. Jų gyvenata žemė – Maž. Lietuva priklausė ne židikams, bet pagal paveldėjimo teisę jų artimiausiems giminaičiams lietuviams.

Albinas Pocius, Australija

Įvairios žinios

Čikagos lietuvių tautinėse kapinėse mirusiųjų prisiminimas ir pagerbimas įvyko 1998 m. gegužės 28 d. Iškilmei vadovavo kapinių valdybos pirm. J. R. Kuzas. Už laisvę žuvusių pagerbimo apeigas koordinavo Amerikos legionierių lietuvių Don Varnas posto vadovas P. Paškauskas. Su vėliavomis dalyvavo šauliai. Lietuvos gen. konsulas G. Apuokas pasakė kalbą. Dūdų orkestras atliko programą. Specialiai pagerbtas nesenai miręs kapinių direktorius P. Dapseris. Iškilmė baigta giesme "God bless America". Inf.

JUOZAS (JOSEPH) NORKUS

Re/max West įstaigoje
ilgiausiai dirbantis agentas

♦ 25 metai namų remonto patirtis ♦ Daugiau kaip 12 metų pardavimo-pirkimo patirtis ♦ Namų nuomojimų ir nuomininkų reikalų specialistas.

RE/MAX West Realty Inc.

1678 Bloor St.W., Toronto, Ont. M6P 1A9
Skambinti bet kuriuo metu įstaigos tel.
416 769-1616, namų – 416 532-5893

Nemokamas namų įvertinimas

Vilija Valiūskienė,

diplomuota pianistė-pedagogė, priima mokinius nuo 4 m. amžiaus fortepijono, dainavimo, teorijos pamokoms. Taip pat ruošia konservatorijos egzaminams. Moko visomis savaitės dienomis, gali atvažiuoti į mokinio namus.

Tel. 416 531-1906

Adresas: 12 Bartlett Ave (Bloor ir Dufferin), Toronto, Ont. M6H 3E6.
Fax 531-1906

Dantų gydytoja

Gintarė Sungailienė, D.S., D.D.S.

1553 Hurontario Street, (į pietus nuo QEW)

Mississauga, Ontario L5G 3H7 Tel.: 905 271-7171

Taip pat gydytoja priima pacientus ketvirtadieniais

1588 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A7

(Priešais Lietuvių Namus)

Tel.: 416 530-1070

Dantų gydytojai

Dr. J. E. BIRGIOLAS, D.D.S.

Dr. S. DUBICKAS, D.D.S.

Dr. O. ELVIKIS, D.D.S.

Dr. R. KARKA, D.D.S. M.S. Dip. Orth.

(Orthodontist)

Telefonas

2373 Bloor Street West

416 763-5677

(Prie Jane St.)

Advokatas

VIKTORAS E. RUDINSKAS,

B.Eng., M. Eng., B.C.L., LL.B., M.B.A., P.Eng.

Tel. 416 240-0594

27 John St., Second Floor

Weston, Ontario M9N 1J4

(arti Lawrence ir Weston Rd.)

Lengvai pasiekiamas autobusu
nr. 79 (Scarlett Road) nuo
Rummymede požeminio stoties.

Advokatas

ALGIS S. PACEVIČIUS PACE, B.Sc., LL.B.

PACE, JOHNSON

5110 Dundas ST.W.

(tarp Islington ir Kipling gatvių)

Etobicoke, Ont. M9A 1C2

Tel. 416 236-3060

Fax 416 236-1809

CMD INSURANCE SERVICES INC.

Dėl visu rūšių draudus Jūs galite kreiptis į Walter Dresher (Drešerį), taip pat naujos automobilį ir namų draudus reikalais; į Rimą Drešerienę kreiptis jau apdraustų automobilio ir namų reikalais ir į Ričardą Drešerį – dėl visų komercinių draudų. 1945 Dundas St. E., Suite 215, Mississauga, Ontario, L4X 2T8

Tel. 905 624-4866, 1-800-665-3406

FAX 905 624-8238

CMD Insurance Services Inc.

Nekilnojamas turtas. Patarnavimai visose pirkimo ir pardavimo srityse. Kreiptis į Valterį ar Rick Drešerius

Tel. 416 233-3334

DRESHER Real Estate Ltd.

Patarnavimas - greitas ir tikslus!

V. DAUGINIS – telefonai 416 762-4232, 905 822-7376
Lilija Pacevičienė – telefonai 416 762-4232, 519 853-3652
* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *
* GYVYBĖS * KOMERCINĖ *

DRAUDA - INSURANCE

Walter V. Dauginis Insurance Broker Limited,

2 Jane Street, Suite 204 (kampas Jane ir Bloor), Toronto, Ont. M6S 4W3

416 762-4232 FAX 416 762-5588

TEVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

savitraštis, didelio formato, 10 puslapių,
reguliari metinė prenumerata – \$42.00,
rėmėjo – \$52.00, garbės – \$62.00
Naujam prenumeratoriui pirmiems metams – \$35.00
(JAV-se amerikietiška)

Vardas, pavardė.....
Adresas.....

Siunčiu prenumeratą.....dol., auką.....dol.
Laikraščio adresas:

"Tėviškės žiburiai"
2185 Stavebank Rd., Mississauga,
Ontario, L5C 1T3, Canada

Norintiems susipažinti "Tėviškės žiburiai" siunčiami nemokamai šešias savaites. Prašome pranešti tokių asmenų adresus.
ADMINISTRACIJA

Lietuvaitės "Neringos" stovyklavietėje JAV Vermonte mokosi dainų. Šios vasaros stovyklos: birželio 28- liepos 11 d.d. – vaikams 6-10 m. (lietuviškai), liepos 12-26 d.d. – vaikams 10-16 m. (lietuviškai), rugpjūčio 2-15 d.d. – vaikams 7-16 m. (angliškai), rugpjūčio 19-23 d.d. – šeimos su mažais vaikais (angliškai). Registruotis pas Daną Grajauskaitę tel: 617 923-4583; adresas: 66 Salisbury Rd., Watertown, MA 02172, USA. E-mail: neringai@yahoo.com, fax: 617 923-4120
Nuotr. L. Kulbienės

TORONTONT

Anapilio žinios

– Gegužės 31, Sekminių diena, per 11 v.r. Mišias Sutvirtinimo sakramentą priėmė šie mūsų parapijos nariai: Andris Batrakis, Arijus Batūraitė, Albertas Benotas, Viktorija Benotaitė, Loreta Bražukaitė, Gabrielė Henderson, Vilija Narušytė, Vita Naudžiūnas, Aleksa Pacevičiūtė, Viktorija Paulionytė, Vilija Pečiulytė, Viktorija Petrauskaitė, Ramona Raginskaitė, Artūras Ramanauskas, Matas Rovas, Audra Rusinaitė, Teresė Saplytė, Andrija Smailytė, Joana Smailytė, Silvija Spudulytė, Julija Simonėlytė ir Julija Valiulytė. Sakramentui paruošė Gediminas Kulpis.

– Ateinantį sekmadienį birželio 7 bus renkama arkivyskupijos įsakytu pakartotina rinkliava "Share Life".

– Mišios Vasagoje, Gerojo Ganytojo šventovėje, nuo ateinančio sekmadienio, birželio 7, jau bus laikomos 11 val. ryto.

– Gegužės 28, ketvirtadienį, palaidotas a.a. Vaclovas Vasis, 78 m. amžiaus.

– Birželio 5 yra pirmasis mėnesio penktadienis. Tą dieną 7 v.v. bus Mišios, o po Mišių – Šventoji Valanda prie išstatytojo švenčiausiojo.

– Tuoktis ruošiasi Paulius Bekeris su Daina Batūraitė.

– Pavasarinė kapinių lankymo diena bus birželio 7, ateinantį sekmadienį. Kapinių lankymo dienos Mišios bus kapinių koplyčioje 3 v.p.p. Autoakštėje bei kapinėse tvarką prižiūrės Toronto VI. Pūtvio kuopos šauliai. Autobusas kapinių lankymo pamaldoms važiuos nuo Islington požeimių traukinių stoties Anapiln 2.30 v.p.p., o nuo Anapilio atgal išvažiuos 5.30 v.p.p. Anapilio autobusėlis tą sekmadienio rytą važiuos Anapiln į pamaldas įprasta sekmadienio tvarka.

– Anapilio moterų būrelis kapinių lankymo dienos proga rengia dailininkės iš Čikagos Giedrės Žumbakienės grafikos parodą Anapilio parodų salėje. Parodos atidarymas – birželio 6, šeštadienį, 4 v.p.p. Paroda bus tęsiama birželio 7, sekmadienį po 9.30 v.r. Mišių.

– Kapinių lankymo dienos pietūs birželio 7, sekmadienį, bus ruošiami KLK moterų draugijos mūsų parapijos skyriaus Anapilio salėje. Pietautis bus galima išsta dieną ir atsisveikinti vynu arba alučiu.

– Mišios, birželio 6, šeštadienį, Delhi Šv. Kazimiero šventovėje 6 v.v. už parapiją; Mišios birželio 7, sekmadienį: Lietuvos kankinių šventovėje 9.30 v.r. už Penkaskų ir Trinkų mirusiųs, 11 v.r. už parapiją; Vasagos Gerojo Ganytojo šventovėje 11 v.r. už Bridickų ir Hiršų mirusiųs.

Išganytojo parapijos žinios

– Šį sekmadienį, birželio 7 pamaldos 11.15 v. ryto su Šv. Komunija.

– Gegužės mėn. 24 d. po ilgos ligos mirė a.a. Simas Girulis, 65 metų amžiaus ir buvo palaidotas iš Išganytojo šventovės gegužės 27 d. Velionis paliko liūdną žmoną Martą, podukrą Lindą, seserį Oną Vezauskienę ir pusėsėrę Martą Lapinskienę bei visus parapijiečius.

– Gegužės mėn. 27 d. taip pat po ilgos ligos mirė a.a. Valteris Drešeris, 65 metų amžiaus. Palaidotas gegužės 30 d. Šv. Jono lietuvių kapinėse po gedulinį pamaldų Išganytojo šventovėje. Velionis paliko liūdną žmoną Idą, dukras Ingridą ir Karen, sūnų Ričardą, vaikaičes Zoe ir Daniele bei visus parapijiečius. Velionis buvo ilgametis parapijos tarybos narys, vicepirmininkas ir išdinkas.

Lietuvių Namų žinios

– Sekmadienio, gegužės 31 popietėje dalyvavo 189 asmenys. Pranešimus padarė LN valdybos narė Aldona Dargytė-Byzskiewicz.

– LN valdybos posėdis – birželio 4, ketvirtadienį, 7 v.v.

– Birželio 21 yra Tėvo diena. Ta proga LN moterų būrelis įteiks tėvams po gėlytę ir pavašins.

– LN kultūros komisija parduoda arba nuomoja iš Lietuvos gautas vaizdajuostes. Skambinti S. Pabrickienei tel. 416 762-5419 arba V. Kulnui tel. 416 769-1266.

– Kviečiame "Lokio" svetainės lankytojus pasinaudoti pasiūlymu bei pagėdavinį dėžute. Nauji sumanymai pagyvina veiklą.

– Aukos slaugos namams priimamos Toronto ir Hamiltono kredito kooperatyvuose arba siųsti tiešiog: Labdaros fondas, Lietuvių slaugos namai, 1573 Bloor St. W., Toronto, ON, M6P 1A6.

Anapilio jaunimo sekcija

kviečia jaunus ir senus į gimnastikos pamokas. Pamokos vyksta pirmadieniais ir ketvirtadieniais 8 v.v. parapijos salėje. Pamokas veda Lina Paulionytė. Pamokos nemokamos.

Prisikėlimo parapijos žinios

– Praeitį sekmadienį, gegužės 31 per 10.15 v.r. Mišias giedojo jungtinis parapijos ir "Volungės" choras. Klebonas suteikė Sutvirtinimo sakramentą devyniems jauniems parapijiečiams: V. Bancevičiui, B. Levišauskui, L. Puterytei, K. Sapijonytei, J. Sondaitei, K. Staradomskytei, M. Juskyje, I. Pivoriūtei ir G. Stasiulevičiui.

– Birželio mėnuo yra skirtas Jėzaus Širdies garbinimui. Birželio mėnesį Jėzaus Širdies litaniją bus kalbama šokiadieniais po 8 v., šeštadieniais po 9 v., o sekmadieniais po kiekvienų Mišių.

– Pakrikštytos: Sabrina-Viktorija, Valerijos (Kartavičiūtės) ir Angelo Gerardi dukrelė ir Rimos (Vilimaitės) ir Algimanto Mickevičiū dukrelė Aistė.

– Santuokos sakramentą priėmė Loreta A. Stanulytė su Freddy Duz.

– Santuokai ruošiasi Marius Bijūnas su Anna Zebrowska ir Violeta Grachulla su Scott Clitheroe.

– Pirmą mėnesio penktadienį šventovėje 7 v.v. vyksta šv. Valanda ir Mišios. Ligoniniai ir seneliai lankomi namuose ir prieglaudose iš anksto susitarus, o pirmą mėnesio šeštadienį Gyvojo Rožinio draugijos nariai 10.30 v.r. renkasi Rožinio kalbėti ir į Mišias.

– Kapinių lankymo dieną, birželio 7, paminklai bus šventinami prieš 3 v. Mišias, kurios vyks kapinių koplyčioje.

– Sibirinių trėmimų paminėjimas parapijos šventovėje vyks birželio 14 d. per 10.15 v. Mišias, kurių metu giedos jungtinis parapijos ir "Volungės" choras. Po to chorai pradės vasaros atostogas.

– Parapijos persikėlimo vajui iki šiol suaukota \$726,913 – iš įvairių renginių \$53,714, iš klebono žygio \$31,683. Iš viso \$812,308.

– Mišios sekmadienį, birželio 7: 8.15 v.r. už a.a. Anelę ir Praną Vesperius; 9.15 v.r. už Juozą ir Konstanciją Černauskus; 10.15 v.r. už a.a. Kazimierą ir Adolfą Alseikus, už a.a. Ireną Jurkienę, už a.a. Edvardą Butkų; 11.30 v.r. už gyvus ir mirusius parapijiečius.

Maironio mokyklos žinios

– Mokykla džiaugiasi gražiai praėjusio 50-mečio švente, sėkmingais renginiais bei gausiu dalyvių ir svečių atsilankymu.

– 50-mečio proga \$200 aukojo dr. G. M. Skrinskai; \$20 dr. E. Birgiolas, dr. R. Saplys; \$10 – A. Putevienė.

– Paskutinis šeštadienis, kada vyks pamokos, bus birželio 13 d.

Muziejaus-archyvo žinios

– Muziejuje tebevyksta Maironio mokyklos 50-ties metų jubiliejui skirta paroda, kurioje ne vienas gali pamatyti savo ir savo vaikų jaunystės dienų nuotraukas. Taip pat parodoje yra išstatyti vaikų meno darbai.

– Toronto Maironio mokykla aukojo \$200 apmokėti pusei Maironio mokyklos parodos išlaidų. E. Kripienė aukojo \$100 muziejaus-archyvo vedėja.

– A. a. Vaso Vasio atminimui pagerbti Lidija Valevičienė ir šeima "Tėviškės žiburiams" aukojo \$50.

– A. a. vyro Stasio Naikausko vieno mėnesio mirties prisiminimui žmona D. Naikauskienė "Tėviškės žiburiams" aukojo \$500.

– Šv. Jono lietuvių kapinėms aukojo: \$100 – J. M. Astrauskai, E. Benetis, S. Rakštienė (a.a. St. Rakščio atminimui), M. Vaškevičienė; \$50 – A. Kšivickienė.

– Vysk. Paltaroko vidurinei mokyklai Panevėžyje aukojo \$50 – J. Staškevičius.

– "Angeliukų" chorui aukojo: \$100 – E. P. Stepanauskai; \$50 – dr. A. A. Valadkos.

– Keltuvo vajui \$100 aukojo M. Vaškevičienė.

P A D Ė K A

Suvalkų krašto lietuvių išeivijos sambūriui nuodirdžiai dėkoju už aukštą mano penkerių metų darbo Punske įvertinimą, išreikštą 1998 metų premija.

Vytautas Pečiulis, ansamblio "Klumpė" vadovas

MOTERIS iš Lietuvos ieško darbo. Skambinti telefonu 416 663-5181 Jolantai.

JAUNA, tvarkinga mergina, mokanti anglų kalbą, gali saugoti ir prižiūrėti tuščius namus. Tel. 905 282-9102 darbo dienomis nuo 8 v.r. iki 4 v.p.p.

KANADOS BALTIEČIŲ FEDERACIJA visus kviečia dalyvauti metiniame SIBIRINIŲ TRĖMIMŲ MINĖJIME

birželio 14, sekmadienį, 5 valandą po pietų. Ekumeninės pamaldos

Toronto Šv. Andriejaus latvių-estų šventovėje (Carlton-Jarvis gatvių sankryžoje).

Visos organizacijos prašomos dalyvauti su vėliavomis. Rikiuotei į pamaldas rinktis

4.30 valandą po pietų prie šventovės. Gausiu dalyvavimu pagerbkime ištremtųjų ir

Sibire žuvusiųjų atminimą.

Kanados baltiečių federacija
Kanados lietuvių bendruomenės krašto valdyba

"Tėviškės žiburių" administracija kapų lankymo dieną, birželio 7, sekmadienį, bus atidaryta po 9.30 v.r. Mišių iki 3 v.p.p.

Sibirinių trėmimų minėjimas-ekumeninės pamaldos, kasmet rengiamos Kanados baltiečių federacijos, įvyks Šv. Andriejaus latvių ir estų liuteronų šventovėje (Carlton-Jarvis) birželio 14, sekmadienį, 5 val.p.p. Kviečiami visi tame renginyje dalyvauti ir prisiminti tragiškąsias trėmimų dienas.

KLK Toronto apylinkės naujai išrinktoji valdyba posėdžiavo gegužės 27 d. Prisikėlimo parapijos posėdžių kambaryje ir, pirmininkaujant klebonui kun. Aug. Simanavičiui, OFM, pasiskirstė pareigomis: pirm. Danutė Garbaliuskienė, vicepirm. Algis Empakeris, sekr. G. Stasiulevičius, visuomeninių reikalų vedėja dr. A. Kazlauskienė, korespondentė Irena Kairienė, išd. Ernestas Steponas, narys Kazys Pajaujis. Posėdyje nutarta paskirti "Gintaro" ansamblio kelionei į Lietuvos dainų šventę \$500. I.K.

Liudas Tamošauskas, nuolatinis dosnus benamių vaikų šelpėjas atsiuntė \$150 auką vaikų kaimui "Vaiko tėviškės namai".

A. J. Paškevičiai atsiuntė auką \$50 benamių vaikų kaimui "Vaiko tėviškės namai" ir \$50 Lietuvos partizanų globos fondui.

Pagerbdama a.a. Ados Rudytės atmintį su užuojauta dr. Ilona Maziljauskienė, Nijolė Banelienė atsiuntė \$25 auką vaikų kaimui "Vaiko tėviškės namai" Lietuvoje.

A. a. Marijos Girčienės atminimui pagerbti vaikų kaimui "Vaiko tėviškės namai" aukojo: \$20 – A. Bumbulis; \$10 – V. Montvilas, R. Vaikėvičius.

A. a. Sonios Paulionienės atminimui pagerbti vaikų kaimui "Vaiko tėviškės namai" Rimas Anclauskas iš Kalifornijos atsiuntė \$30 ir "Tremtinių grįžimo fondui" – Juozas Erslavas iš Surrey, BC \$25.

A. a. Joanos Plečkaitienės atminimui pagerbti "Tremtinių grįžimo fondui" aukojo \$20 – A. Augaitienė, V. M. Kriščiūnas, S. J. Sendžikas, Jūra Šeškutė; \$10 – S. V. Aušrotai.

A. a. Alfonso Selioko atminimui pagerbti "Tremtinių grįžimo fondui" aukojo \$25 – A. E. Šelmaiai; \$20 – J. Lasys, A. V. Žalvieriūnas, A. Lukošienė, E. H. Stepaičiai, A. Jagėlienė, A. Grigonis, O. Senkuvienė; \$15 – W. B. Kišonai; \$10 – Vyt. Pačkauskas, A. Kairienė, V. Skuškauskas, J. A. Valiukas, M. Zubrickas, J. A. Petrauskai, I. Vibrienė, J. Nacevičienė, V. L. Štukai, A. R. Ulbos.

Už visas aukas – ir benamiams vaikams, ir tremtiniamis bei partizanams nuodirdžiai dėkoja – KLK moterų dr. jos centro valdyba

IEŠKOM namo ir vaikų prižiūrėtojos. Vaikai yra 8 ir 4.5 metų amžiaus. Skambinti po 6 v.v. tel. 905 828-4259.

IŠNUOMOJAMAS Vasagoje vasarnamis su patogumais. Skambinti tel. 416 531-4089 Toronte arba 705 429-3864 Vasagoje vakarais.

VILNIAUS miesto centre, prieš Seimo rūmus, išnuomojamas gražiai apstatytas 5 kambarių butas, kuriame yra 3 patogūs miegamieji keturiems asmenims. Vieta rami netoli parduotuvių. Skambinti tel. 416 225-5480.

● Kas bėga nuo lietuviškos spaudos, bėga nuo savo tautos

Maloniai kviečiame visus atsilankyti į dailininkės Giedrės Žumbakienės meno darbų parodą "Ramybės ieškojimai-monotipai" 1998 m. birželio 6, šeštadienį, 4 v.p.p. iki 7 v.v. birželio 7, sekmadienį, 10 v.r. iki 6 v.v. Kanados lietuvių muziejaus-archyvo salėje Anapilyje, Mississauga, Ont. Dailininkę globoja – Anapilio moterų būrelis

KLK TARYBOS RINKIMAI
XVII-tosios krašto tarybos rinkimai visose apylinkėse
įvyks 1998 m. rugsėjo mėn. 20 d.
Sudaryta šios sudėtis Vyriausioji rinkimų komisija:
Feliksas Mockus – pirmininkas, Vytautas Taseckas, Jonas Nešukaitis, Edis Kazakevičius, Algis Valiūnas
Kanados lietuvių bendruomenės krašto valdyba

AMD-K6 266MMX
256KB L2 Pipeline Cache
15" AcerView Monitor
48MB RAM
4.0GB Hard-drive
56K Fax Modem
24X CDROM
ATI RAGE 3D Graphics
2MB SGRAM Video
2 USB Ports
Windows95
Lotus SmartSuite
System includes a Lexmark Colour Printer
Printer Cable Included
Year 2000 Ready

IBM Support via IBM Owner privileges
IBM AntiVirus Protection
Total Image 3D Video
90 days/90 hours Internet access

LEXMARK

Mūsų kaina 2021.00
Nuolaida -40.00
(paštu atsiluntus atkarpa)
Kaina po nuolaidos \$1981 +mokesčiai

Užsakymams skambinti Canadian General Technologies
tel. 416 318-1654 Ričardas Duliūnas
Turime ir kitų modelių
Pinigais arba patvirtintu čekliu mokama Canadian General Inc.

P A D Ė K A
Nuodirdžiausiai dėkoju mieloms viešioms ir svečiams už dalyvavimą mano 80-tojo gimtadienio jubiliejiniame pobūvyje ir už gausias dovanas. Taip pat dėkoju tiems, kurie negalėjo atvykti, bet prisidėjo prie mano naujos knygos išleidimo. Lietuviškas ačiū.
Su meile, Pranciška Norušienė

CLEAN FOREVER. Valome kilimus, minkštus baldus ir automobilių vidų nauju būdu – sausomis putomis. Kilimas išdžiūna per 1-2 valandas. Labai gera kokybė. Skambinti bet kuriuo laiku tel. 416 503-1687.

ATLIEKU staliaus, vidaus sienų (drywall), dažymo, plytelių dėjimo, elektros įvedimo, vandentiekio sistemos įvedimo (plumbing) darbus. Įrengiu pirtis (saunas), dengiu stogus. Skambinti Algiiui tel. 905 272-8323. Pager 416 715-4783.

BANGA RENOVATIONS, namų remonto bei patalynų bendrovė, atlieka įvairius staliaus, vidaus sienų (drywall), plytelių klojimo, dažymo darbus. Įrengia rūsius, vonios kambarius. Taiso smulkius vandentiekio bei elektros gedimus. Stato lauko verandas, tvoras. Garantuojamos prieinamos kainos ir darbo kokybė. Skambinti Robertui Melkiui, tel. 416 760-7181.

Punia Construction Ltd.

NAMŲ REMONTO BENDROVĖ atlieka įvairiausių statybos-remonto darbus. Įvedame dujotiekius, oro ir vandens šildymo sistemas, atliekame visus elektros bei vandentiekio darbus, nesusausiname rūsius, dengiame stogus ir t. t. Garantuojame gerą darbo kokybę. Skambinti Alvydui tel. 905 848-9628 416 609-5108 (pager).

LITAS
Montrealio lietuvių kredito unija
1475, rue De Sève, Montréal (Québec) H4E 2A8
Tel.: 766-5827 FAX: 766-1349

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.
Namai – Automobiliai – Prekyba – Atsakomybė
3907A Rosemont Blvd., Montreal, Que. H1X 1L7
Tel. 514 722-3545 FAX 514 722-3546
JOANA ADAMONYTĖ, A.I.B. DONNA SVRAKA, A.I.B.
PETRAS ADAMONIS, C.I.B. Res. 514 256-5355
Greitas ir tikslus patarnavimas. Pasiteiravimas nepareigoja apsidrausti.

MONTREALQUE

Montrealio lietuvių kredito unija "Litas" gegužės 24 d. Šv. Kazimiero parapijos svetainėje turėjo 43-čią metinį narių susirinkimą. Iš 2134 narių susirinkime dalyvavo 140 ir 4 svečiai. Susirinkimui vadovavo valdybos pirmininkė Lidija Dragūnienė. Pirmiausia tylos minutė buvo pagerbtas praėjusiais metais miręs 21 "Lito" narys.

Iš valdybos narių pranešimų paaiškėjo, kad "Lito" aktyvas per metus sumažėjo apie \$88,000 ir dabar yra 30,161,501 dol., bet pelno padaryta dvigubai daugiau negu 1996 metais – artį \$341,000 (prieš mokesčių sumokėjimą). Nariai buvo patenkinti "Lito" veikla. Kilo keli neesminiai klausimai, į kuriuos atsakinėjo pirmininkaujanti arba vedėjas Br. Bulota.

Rinkimų nebuvo, nes vietoje kadenciją baigusios ir nebekandidatuojančios L. Dragūnienės buvo vienas kandidatas – P. Rutkauskas. Revizijos-etikos komisijos narė Joana Adamonytė sutiko likti kitai kadencijai. Tuo būdu dabar valdybą sudaro: Rimantas Jurskas, Andrius Gaputis, Rūta Pocauskaitė-Rudinskienė, P. Rutkauskas

Vyskupo viešnagė Montrealyje

Vyskupas PAULIUS BALTAKIS, OFM, aplankė Aušros Vartų parapiją, vadovavo pirmosios Komunijos ir Sutvirtinimo iškilmėms, pašventino naujai įrengtą koplyčią

Montrealio Aušros Vartų parapijoje gegužės 10 d. tikrai buvo turininga religinė šventė. Giedojo ne tik įprastinis mišrusis choras, bet ir moterų oktetas "Aušra", grojo du vargonininkai – Laurynas Džindzeradė ir Aleksandras Stankevičius. Po iškilmingų šv. Mišių ir palaiminimo giedojo iš Lietuvos atvažiavęs dainininkas Vaidas Vyšniauskas.

Antrąjį gegužės mėnesio sekmadienį, kai Amerikos žemynė švenčiama Motinos dieną, šios parapijos šventovė atjaunėjo. Retai kada joje būna tiek jaunų veidų. Su savo tėveliais atvažiavo aštuoni vaikučiai, seselių Juditos ir Pranutės parengti pirmajai Komunijai, kurią dviem pavidalais gavo iš lietuvių išeivijos vysk. Pauliaus Baltakio, OFM, rankų. Šiemet septyniolika jaunuolių, lydimi jaunų Sutvirtinimo sakramento tėvų ir motinų, per vyskupą ranką apdovanoti šv. Dvasios dovanomis.

Visados vyskupo pasirodymas pagyvina parapijos dvasinį gyvenimą, į tikinčiųjų krikščionių gretas pašaukia naujų jėgų. Tik gaila, kad daugelis iš tų jaunų širdžių, ateinančių papildyti išmirstančių gretas, pamiršta šią parapiją. Greitai su tėvais pasirenka kitą kalbą, o AV taptisimena didžiųjų švenčių arba retesnių įvykių progomis.

Besilankydamas AV parapijoje lietuvių išeivijos vyskupas pašventino klebonijoje per dvi savaites naujai įrengtoje (vietoje buvusio "Lito" banko archyvo) patalpoje koplyčią, kur yra ne tik naujas altorius, atnaujintos kryžių kelių stotys, tautiniais motyvais kabo rankšluostinė su Lietuvos himnu jaustame rankšluostyje, bet ir lange įvairiomis spalvomis šviečia dail. A. Kubato sukurtas vitražas su senovine Jėzaus Draugijos monograma, Trijų kryžių kalnų, arkiv. Julijono Steponavičiaus monograma, šv. Kazimiero ir Vilniaus katedros herbų. Lietuvių išeivijos vyskupas, atsiveikindamas su AV parapiją, pirmąsyj aukojo kelioms koplyčioms įrengimui daugiau pasidabavusiems parapijiečiams šv. Mišias ir gegužės 11 d. buvo gražiai išleistas į Dorvalio oro uostą, iš kur išskrido į Niujorką.

Naujai įrengtoje AV klebonijos koplyčioje dabar galės ne tik kunigai aukoti šv. Mišias, pasimelsti, bet ir parapijiečiai, kai jų būna labai nedaug šventovėje. Taigi žiemą nereikės sunaudoti daug reikalingo kuro kelis mėnesius. Šitai parapijai sumažės išlaidos.

Lietuvių išeivijos vyskupo Pauliaus Baltakio atvykimo proga buvo atidaryta naujoji AV mažoji gale-

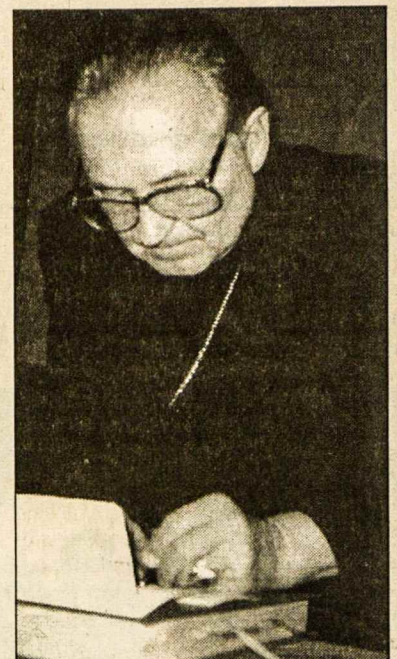
ir Arūnas Staškevičius. Revizijos-etikos komisija – J. Adamonytė, Alfredas Palšaitis ir L. Zienkutė-Goodwin. Visi pareigomis netrukus pasiskirstys.

Baigiantis susirinkimui, žodį tarė čia dalyvaujantis Lietuvos užsienio reikalų viceministeris Algimantas Rimkūnas, pagirdamas gražią kredito unijos veiklą. Jis yra atvykęs kelioms dienoms į tarptautinę globalinės ekonomikos konferenciją, vykstančią Montrealyje. Su juo susirinkime dalyvavo ir Lietuvos ambasados patarėjas Otavoje Jonas Paslauskas.

Po susirinkimo visi dalyviai buvo pavašinti skania vakariene.

Lietuvos spauda praneša, kad fizikos dr. Emilijai Knystautui buvo įteiktas Lietuvos mokslų akademijos užsienio nario diplomė. E. Knystautas gimė Vokietijoje, augo ir mokėsi Montrealyje. Dabar dirba Laval universitete Kvebeko mieste.

A. a. Kazimieras (Charles) Pranevičius mirė gegužės 19 d. Palaidotas gegužės 22 d. Notre Dame des Neiges kapinėse. Liko žmona, sūnus su šeima, brolis ir kiti giminės. B. S.

Vyskupas PAULIUS BALTAKIS, OFM ruošiasi iškilmėms Montrealyje Ntr. K. J. Ambraso

rija, kurią pašventino garbingasis svety. Tiek parapijiečiai, tiek ir atvykstantys į šią parapiją svečiai dabar turės progą buvusioje krikščionijai pamatyti AV parapijoje dirbusių klebonų portretus. Seniau šie krikščionys buvo paversta sandėliu. Dabar joje, iš naujo sutvarkytoje, atvykstantys krikščionys, jungtuvėms dalyviai ir kitomis progomis parapijiečiai galės pasinaudoti. Šioje gražioje atnaujintoje patalpoje dabar bus galima ant sienų pamatyti išskabintus aštuonis naujus buvusių pirmųjų klebonų – T. Jono Kubiliaus, T. Jono Borevičiaus, T. Kazimiero Peckio, šios šventovės šventintoją kardinolą Emilie Paul Leger, vyskupų V. Brizgio ir P. Baltakio, T. L. Zarembos ir T. J. Aranausko portretus, kurie dailininko A. Kubato nupiešti ir skoningai įremiti.

Be klebonų portretų, vysk. P. Baltakis dar pašventino mažąją AV Petro Ibiasko paveikslų galeriją. Ji įrengta jungiamajame šventovės klebonijos koridoriuje. Čia dabar įskabinta keliolika spalvingų, šviešių tonų ir įdomių, šiltų atspalvių deriniais atautų darbų Vilniaus, Montrealio, Sibiro, Baltijos jūros, AV šventovės ir kitomis temomis. Dail. P. Ibiaskas, padovanojęs kelis paveikslus AV parapijai, yra gimęs 1941 m. balandžio 10 d. Kėdainių raj. Labūnavoje. Su tėvais buvo išvežtas į Sibirą, iš kur po dešimties metų grįžo ir, 1971 m. baigęs Vilniaus dailės akademiją, dirbo dėstytoju iki 1997 m. Nuo 1980 m. dailininkų sąjungos narys, sukūręs keliolika dailės darbų – freskų, mozaikų, interjerų ir kt. Dail. P. Ibiaskas dalyvavo Lietuvoje, Latvijoje, Rusijoje, Lenkijoje, Kanadoje ir kitur surengtose parodose. Jo darbų yra įsigiję dabartinis Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus, įžymus poetas Česlovas Milošas ir kt. Inf.

MERGINA iš Otavos ieško išnuomoti kambarį Toronte. Skambinti tel. 613 237-4374.

Optical Studio

OPTIKAS R. SCHMID
1586 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A7
(Prieš Lietuvių Namus)
Tel. 416 535-6252
Greitas patarnav